

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

03 - 09 Mayıs Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
03-09 MAYIS 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	2
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	3
GÜVEN SERT DÜŞTÜ!	6
KRİPTO'DA VURGUNUN SORUMLUSU ZEMİN HAZIRLAYINLAR!	7
128 MİLYAR DOLAR SORULARI İKTİDARI TERLETMEYE DEVAM EDİYOR!	8
RUSYA İLE TİCARET HER SEKTÖRDE AĞIR YARA ALDI	10
TÜRKİYE'DEN BÜYÜK KAÇIŞ!	11
MERKEZ BANKASI REZERVLERİ YÜZDE 9 DAHA AZALDI	12
BORÇ ATEŞİNİN BARUTU FAİZ	12
EMEKÇİ EMEĞİNİN KARŞILIĞINI ALAMIYOR, ALIN TERİ DEĞERSİZ!	14
DEĞERSİZLEŞTİRİLEN EV İŞÇİLİĞİ – GÖRÜNMEYEN İŞÇİLER	16
TÜRKİYE'DE MUTLAK YOKSUL SAYISI 3,2 MİLYON KİŞİ ARTTI	18
DÜNYA BANKASI TÜRKİYE ANALİZİNDE 'YOKSULLUK' ÖNGÖRÜSÜ	19
AÇLIK SINIRI 3 BİN 414 LİRAYA YÜKSELDİ	20
YOKSULLUK SINIRI 9 BİN 14 LİRAYA YÜKSELDİ	22
TAM KAPANMADAN TAM AÇLIK ÇIKTI	22
ÜÇ HAFTALIK 'TAM SEFALET' GÜNLERİ	23
TAM KAPANMANIN UYGULANACAĞI 18 GÜNDE VATANDAŞA TAM AÇLIK, ŞİRKETLERE TAM GARANTİ!	25
KAMUNUN PARASI BOL KESEDEN DAĞITILMIŞ	26
İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NDEN ÇEKİLME KARARI YANILTICI GEREKÇELERLE ALINDI	27
HALKI KADERİNE TERK EDEMEZSİNİZ	30
6 YILDA 1.591 ÇOCUK İNTİHAR ETTİ	32
ÇOCUK YOKSULLUĞU REKOR KIRIYOR	34
GENÇLİĞİN 3B'Sİ; BORSA, BAHİS, BİTCOİN	35
KİMİNİN BORÇLARI KİMİNİN MAAŞLARI	36
ÇİFTÇİ BAŞINA SADECE 300 LİRA DESTEK	37
CHP'DEN İCRALARIN DURDURULMASI İÇİN KANUN TEKLİFİ	38
TÜRKİYE, PANDEMİDE HALKINA EN AZ DESTEK VEREN ÜLKELER ARASINDA	38
AKP'LİLERE SELAM ATAMAYA YETİYOR	38
'FOTOĞRAFTAKİ YAKINIMDIR' DÖNEMİ TAM GAZ DEVAM EDİYOR	40
EMİNE ERDOĞAN'IN YEĞENİ THY'DE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OLDU	40
TÜM ÜLKE AKP'Lİ ELİTLERE ÇALIŞIYOR	41
39 KM'LİK YOL İŞİ 249 MİLYON DİYE BAŞLADI 550 MİLYONLA BİTİYOR	42
TRAFODAN DA YANDAŞ ÇIKTI!	43
BAKANLIĞIN TAV'DAN 9 AY KİRA ALMADIĞI DOĞRULANDI	44
İGA'DA KİRANIN ARDINDAN CEZALAR DA İPTAL EDİLDİ!	45
TÜRK BANKALARI KANAL İSTANBUL'U FONLAMAKTA İSTEKLİ DEĞİL	45
BİRBİRLERİNİ YALANLADILAR!	46
7,2 MİLYON KAÇAK YAPIYA RUHSAT	47
AKP'Lİ BELEDİYE BAŞKANI, AİLE ŞİRKETİNİN BELEDİYEYE MAL SATTIĞINI KABUL ETTİ	47
KURAL TANIMAZ CENGİZ!	48
İKİZDERELİLER, CENGİZİN TAŞ OCAĞINA KARŞI DİRENİYOR	49
KARGI KOYU YAPILAŞMAYA AÇILMAK İSTENİYOR	49
HALKIN DİRENİŞİ AKP'NİN ÇARESİZLİĞİ	50
HALKIN EKMEĞİNE BİLE GÖZ DİKTİLER	50
"AKP'Lİ BELEDİYE SAHTE DİLEKÇEYLE 37 KİŞİYİ ALMANYA'YA GÖNDERMİŞ"	51
YURTTAŞLARA ÖZEL HASTANE SOYGUNU	52
SALGINDA 50 ECZACI VE 17 ECZANE TEKNİSYENİ HAYATINI KAYBETTİ	53
PANDEMİ BAHANESİYLE ALKOL SATIŞINI YASAKLAMAK YAŞAM TARZINA MÜDAHALEDİR!	54

'ESNAFA DESTEK ÖDEMESİ' ÖNERGESİ AKP VE MHP OYLARIYLA REDDEDİLDİ!	54
MADENDE VİRÜSE KARŞI SIFIR ÖNLEM	55
DİYANET VAKFI'NDAN YASAĞA RAĞMEN 200 KİŞİLİK TOPLU İFTAR	56
KIZ ÇOCUKLARI İÇİN ERKEN PAYDOS ZİLİ	56
KIRSAL KALKINMANIN VE BİLGİYE DAYALI İLERLEMENİN LOKOMOTİFİ KÖY ENSTİTÜLERİ	57
SURİYELİ SIĞINMACI SAYISI	59
STRATEJİ YOKSUNU DIŞ POLİTİKAMIZ EKSENİNDE İTİBAR KAYBEDEN ÜLKEMİZİ	60

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima "Kol kırılır yen içinde kalır" olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak "Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler" algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşıdakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

03-09 MAYIS 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

* **3 Mayıs Türkçülük Günü**

* **3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü**

* **3 Mayıs Dünya Elektrik-Elektronik Mühendisleri Günü**

* **5 Mayıs Dünya Ebeler Günü**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

* 6 Mayıs 1972'de Türk Devrimci mücadelesinin sembol isimlerinden **Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan, Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde idam edildiler.**

* 6 Mayıs 2019'de YSK (Yüksek Seçim Kurulu), AK Parti'nin olağanüstü itirazını değerlendirerek **İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinin iptaline karar verdi.** Ekrem İmamoğlu'nun mazbatasını iptal edildi. Yenilenecek seçim tarihi olarak 23 Haziran 2019 belirlendi.

* **6 Mayıs Hıdırellez ya da Hıdrellez Bayramı,** Orta Asya, Ortadoğu, Anadolu ve Balkanlar'da kutlanan mevsimlik bayramlardan biridir. Ruz-ı Hızır (Hızır günü) olarak adlandırılan Hıdırellez günü, dünyada darda kalanların yardımcısı olduğu düşünülen Hızır ile denizlerin hakimi olduğuna inanılan İlyas'ın yeryüzünde buluştukları gün olarak düşünülür ve kutlanır.

* **9 Mayıs(Mayıs Ayının ikinci Pazar Günü) Anneler Günü**

* **9 Mayıs Dünya İstatistik Günü**

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-Türkiye'nin Uluslararası Yatırım Açığı 378,1 Milyar Dolar

- Türkiye'nin **uluslararası yatırım açığı** şubatta bir önceki aya göre 3 milyar dolar azalarak **387,1 milyar dolara** geriledi.
- Türkiye'nin dünyanın geri kalanına olan yükümlülüklerini (borç + sermaye + portföy yatırımı + mevduat v.b) gösteren **dış yükümlülükleri** şubatta bir önceki aya göre 3,1 milyar dolar azalarak **636 milyar dolara** geriledi.
- Türkiye'nin (döviz ve altın rezervleri de dahil) toplam yabancı para cinsinden dış varlıkları ise 91 milyon dolar azalarak **248,9 milyar dolar** oldu.
- Uluslararası yatırım açığı yıl başından bu yana ise 17,5 milyar dolar azaldı. Bu azalmanın 9,2 milyar doları dış yükümlülüklerde yaşanan **azalmadan**, 8,2 milyar doları da dış varlıklarda yaşanan **artıştan** kaynaklandı.

-Merkez Bankasının Rezervi

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); geçen hafta (9 -16 Nisan haftasında) **220 milyon dolar** artarak 16 Nisan itibarıyla **89 milyar 541 milyon dolar** yükseldi.
- Brüt döviz rezervi 309 milyon dolar artarak **49 milyar 686 milyon dolar** çıktı, altın varlıkları 89 milyon dolar azalarak 39 milyar 855 milyon dolara geriledi.
- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının bilançosunda gözüken döviz ve altın borçları geçen hafta 330 milyon dolar azalarak 92 milyar 305 milyon dolara inerken, bilançosunda gözükmeyen döviz ve altın swap borçları ise 502 milyon dolar artarak 59 milyar 639 milyon dolara çıktı.
- Swap dahil toplam **döviz ve altın borçları** 172 milyon dolar artarak **151 milyar 944 milyon dolara** yükseldi.
- **Net Rezerv:** Böylece Merkez Bankasının (Kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde) swap borçları dahil **net rezervi eksi -60,5 milyar dolar** oldu.
- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre ise (kamunun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) net rezerv (eksi) – **49,1 milyar dolar** oldu.

-Sıcak Para

- 19 Mart - 9 Nisan arasında Türkiye'den yaklaşık **10 milyar dolarlık** sıcak para çıkaran yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kağıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 9-16 Nisan haftasında 1 milyar dolara yakın artarak **79,3 milyar dolara yükseldi.**
- Yabancı yatırımcıların Türkiye'deki portföylerinin 23,2 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 8,1 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör iç borçlanma kağıdı, 31,6 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından, 16,5 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.

-Hazinenin Borcu 2 Trilyon Lira Sınırına Dayandı

- Hazinenin dış ve iç borçlarının toplam tutarı, martta (Merkez Bankası Başkanının görevden alınmasından sonra döviz kurunda yaşanan artışın bir faturası olarak) 90,2 milyar lira artarak 1 trilyon 950 milyar liraya yükseldi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Hazinesinin borç stokunun 1 trilyon 111 milyar liralık kısmı iç borçlardan 838 milyar liralık (100,6 milyar dolar) kısmı da dış borçlardan kaynaklanıyor.
- Borç stokunun yüzde 57,4'ünü oluşturan 1 trilyon 120 milyar liralık büyük bölümü döviz cinsinden, 830,2 milyar liralık kısmı da Türk lirası cinsinden borçlardan meydana geliyor.
- Dış borç stokunun tamamı (100,6 milyar dolar), iç borç stokunun ise yüzde 25,3'ü (33,7 milyar dolar) döviz cinsinden borçlardan meydana geliyor. Bu nedenle Türk lirası değer kaybettiğinde borç stoku bu değer kaybına bağlı olarak TL cinsinden artıyor.
- **Stokun Faiz Yükü:** Hazinesinin ödeme projeksiyonlarına göre mart sonu itibariyle iç borç stoku için gelecekte ödenmesi gereken toplam faiz 635,2 milyar lirayı, dış borç için ödenmesi gereken faiz yükü de 45,4 milyar doları buluyor.
- **İçerden Döviz Borçlanması Sürüyor:** Bu yıl ocak-mart döneminde Hazine, Merkezi Yönetim Bütçesinin finansmanı amacıyla 26,4 milyar lirası dış, 112,2 milyar lirası da iç olmak üzere toplam 138,7 milyar liralık borçlanmaya gitti. İç borçlanmanın **42 milyar liralık kısmı döviz cinsinden iç borçlanmadan** oluştu.
- Bu dönemdeki borç anapara ödemesi ise 30,2 milyar liralık kısmı dış, 83,6 milyar liralık kısmı da iç borçlar için olmak üzere toplam 113,7 milyar lira olarak gerçekleşti.
- **Net Borçlanma:** Ocak-mart 2021 döneminde **net borçlanma (borçlanma - ödeme) 24,9 milyar lira oldu.**
- **Kurdan Kaynaklanan Artış:** Oysa aynı dönemde Hazine'nin borç stokundaki artış 137,9 milyar lira olarak gerçekleşti. Dolayısıyla 31 Aralık 2020 tarihinde 7,42 lira olan dolar kurunun, 31 Mart 2021'de 8,34 liraya yükselmiş olması Hazine'nin borç yükünü durduk yerde 113 milyar lira artırdı.
- **AKP'nin Borç Karnesi:** 2002 yılı sonunda Hazinesinin iç ve dış borçlarının toplam tutarı 243,1 milyar lira düzeyinde bulunuyordu. AKP döneminde borç stokunda 1 trilyon 707 milyar liralık **(8 katlık)** artış yaşandı.
- **AKP döneminde iç borçlar 961 milyar lira, dış borçlar 746 milyar lira (43,8 milyar dolar) arttı.**

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri – Döviz Mevduatı Yeniden Artıyor

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, 10,6 milyar lira azalarak artarak 3 trilyon 651 milyar liraya geriledi.
- TL cinsinden mevduatlar 12,5 milyar lira azaldı ve 1 trilyon 651 milyar liraya indi.
- Bir haftada 2 milyar 285 milyon dolar artarak 248,7 milyar dolara çıkan döviz ve altın cinsinden mevduatların TL karşılığı ise 2,3 milyar lira artarak 2 trilyon lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Geçen ay bir miktar çözümlenme yaşanan döviz mevduatları yeniden hızlı bir artışa geçerken, toplam mevduattaki dolarizasyon oranı da yüzde 54,8'e çıktı.
- Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı toplam mevduatın yarısından çoğunu yine yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti. **(Bankalarda 19 Nisan'da 255,7 milyar dolarlık döviz mevduatı bulunuyordu. Bu tutar 12 milyar dolar azalarak 5 Nisan itibariyle 243,7 milyar dolara kadar gerilemişti.)**
- Dolarizasyon; gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 56,9 olarak gerçekleşti. Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 13 – 19 Nisan günleri arasında 1 milyar 540 milyon dolar daha artarak 159,1 milyar dolara çıktı.

Krediler

- Bankaların mali kesim dışındaki kesimlere verdiği krediler *(bankaların bankalara verdiği krediler hariç)* 13 - 19 Nisan günleri arasında, 9,5 milyar liralık azalışla 3 trilyon 755 milyar liraya geriledi.
- Bu dönemde TL krediler 4,8 milyar lira, döviz kredilerinden TL karşılığında 13,7 milyar liralık azalış yaşandı. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 1 milyar dolar daha artarak 167,1 milyar dolara çıktı.
- **Yıl başından buyana döviz kredilerinde dolar cinsinden yüzde 0,9, TL kredilerde faiz oranlarının yükselmesine rağmen yüzde 9,17 gibi yüksek bir artış yaşandı. Kredi talebindeki bu artış, ekonomik aktiviteyi artırırken enflasyonun kontrolünü güçleştiriyor.**

-KOBİ'lerin Banka Borcu 871 Milyar Lira

- Küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 9-16 Nisan arasında 2,2 milyar lira azalarak 871,5 milyar liraya geriledi.
- KOBİ'lerin 16,5 milyar dolar olan döviz kredilerinin TL karşılığı 131,7 milyar liradan 132,3 milyar liraya geriledi. TL kredileri ise 1 milyar lira azaldı.
- BDDK'nın verilerine göre toplam 3 milyon 896 bin 218 KOBİ'nin bankacılık sektörüne kredi borcu bulunuyor.
- Bunların 291 bin 925'i ise bankalara olan borçlarını zamanında ödeyemediği için takibe alınmış durumda bulunuyor. KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 57,5 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

-Vatandaşın Banka Borcu 858 Milyar

- **Vatandaşların borcu** 9-16 Nisan günleri arasında 4,8 milyar liraya yakın azalarak 858,1 lira oldu.
- Bu borcun 706,2 milyar lirası tüketici kredilerinden, 151,8 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor.
- Son hafta tüketici kredilerinde 2,3 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 2,5 milyar liralık azalış yaşandı.

-3 Milyon 460 Bin Kişi Borcunu Ödeyemiyor

- Risk Merkezi'nin verilerine göre bu yıl ocak-şubat döneminde 75 bin 327 kişi, tüketici kredisi, 76 bin 79 kişi de kredi kartı borcunu zamanında ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verildi.
- Hem kredi kartı, hem de tüketici kredisini zamanında ödeyemediği için icraya verilenler tek kişi sayıldığında ocak-şubat döneminde toplam 131 bin 612 vatandaş bankalara olan borcunu ödeyemediği için takibe yasal alındı.
- Bu arada son beş yılda bankalar tarafından tüketici kredisi borcunu ödeyemediği için takibe alınanlardan 2 milyon 357 bin 279 bininin, kredi kartı borcu nedeniyle takibe alınanların da 2 milyon 475 bin 383'ünün borcu devam ediyor. Hem kredi kartı hem de tüketici kredisi nedeniyle takibe alınanlar tek kişi sayıldığında, borcunu henüz ödeyememiş olan kişi sayısı da Şubat 2021 itibarıyla 3 milyon 460 bin 500 kişi olarak hesaplanıyor.

-Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 16 Nisan itibarıyla bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,55 puan azalarak yüzde 18,63'e inerken, ticari kredi faizleri ise 2,27 puan düşerek yüzde 18,85 oldu.

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın ortalama faizi de 22 Nisan itibarıyla de yüzde 19 oldu.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili 22 Nisan günü yüzde 18,24 faiz oranıyla **(gösterge faiz)** işlem gördü.
- Beş yıl vadelinin faizi yüzde 18,78'e, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 18,59'a yükseldi.
- Faiz oranları bir önceki haftaya göre iki yıl vadelide 0,15 puan azalırken, 5 yıl vadelide yüzde 0,37 puan, on yıl vadelide ise 0,63 puan yükseldi.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise geçen hafta yüzde 5,7 oranında artarak 401,13'ten 424,03'e yükseldi.
- **Türkiye hala en yüksek riske sahip ülke konumunu sürdürüyor.**
- **Türkiye'ye en yakın ülke olan Brezilya'nın risk primi 189,1 düzeyinde bulunuyor. Risk primi en düşük ülke ise 7,97'yle Danimarka. Risk priminin yüksek seyretmesi Türkiye'nin dış borçlanma maliyetlerinin yüksekliğini gösteriyor.**
- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değeriyle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 23 Nisan günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 2 milyon 484 bin 910 yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 508 bin 150 bin adet arttı.
- Geçen yıl nisan ayından itibaren üç ay süreyle icra dairelerine başvurular ertelenmişti. Bu yılki yüksek artışın önemli bir nedenini de bu erteleme etkisi oluşturuyor.
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise bir yıl öncesine göre (23 Nisan 2020 tarihine göre) 1 milyon 307 bin 824 adet artarak 21 milyon 919 bin 626'ya çıktı.

-Tüketicinin Güvensizliği Derinleşiyor

- Yıllardır “güvensiz” olarak seyreden tüketici güven endeksi nisanda bir önceki aya göre yüzde 7,5 azalarak 80,2'ye kadar geriledi.
- Endeks 100'ün üzerindeyken “tüketici güvenine”, 100'ün altındayken de “güvensizliğe” işaret ediyor.

-Tarımda Girdi Maliyetleri Son Bir Yılda Yüzde 19,6 Arttı

- Tarım sektörünün kullandığı girdilerin fiyatları şubatın bir önceki aya göre yüzde 1,4 oranında arttı.
- Girdi fiyatlarında şubat sonu itibarıyla son bir yıllık artış ise yüzde 19,6 olarak gerçekleşti.
- Son bir yılda en yüksek artış yüzde 36,2 ile gübre fiyatlarında yaşanırken, hayvan yemi fiyatlarında yüzde 24,6, makine bakım masraflarında yüzde 29 oranında artış yaşandı. İlaç fiyatları yüzde 10,3 oranında artarken, enerji maliyetleri yüzde 7,4, tohum ve dikim ürünlerinde yüzde 2,6 oranında fiyat artışı oldu.
- Tarımsal girdi fiyatlarındaki artışlar tarımsal ürün fiyatlarındaki artışların gelecek aylarda da devam edeceğine işaret ediyor.

GÜVEN SERT DÜŞTÜ!

Nisan ayı Tüketici Güven Endeksi (TÜGE) sert biçimde düşüş gösterdi!

Nisan ayı Tüketici Güven Endeksi (TÜGE) öngördüğüm şekilde sert biçimde düşüş gösterdi. Mart ayında güven endekslerinde görülen yükseliş Merkez Bankası Başkanının 19 Mart'ta görevden azledilmesinin yarattığı negatif etkiyi yansıtmıyordu. Bu görev değişikliğinin her alanda ortaya çıkarttığı endişelerin Nisan endekslerinde kendisini göstermesiyle TÜGE yılbaşından bu yana en düşük değere geriledi ve bir ayda yüzde 7,5 düştü.

Nisan ayı TÜGE ve alt endekslerdeki sert düşüş, Mart ayında gerçekleştirilen Merkez Bankası Başkanlık değişikliğiyle tetiklenen endişe ve beklentilerdeki kötüleşmenin sonucu. Geçen yıl Kasım ayında Merkez Bankası yönetiminde yapılan değişiklik ve alınan kararlar olumlu beklentileri ve paralelinde nispi olarak sektörel ve ekonomik güveni olumluya çevirmişti. Bunun etkileri geçtiğimiz aylarda görüldü ve Mart ayı da dahil olmak üzere güven endeksleri pozitif yönde etkilendi.

Ancak 18 Mart'taki PPK toplantısında politika faizinin yüzde 19'a yükseltilmesi kararının ertesi günü, gece yarısı Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal'ın 4,5 ay içinde görevden alınması ve Şahap Kavcıoğlu'nun atanması büyük sarsıntı yaratmıştı. Piyasalardaki ve kurlardaki oynaklık artarken, Türkiye'nin risk puanı ve borçlanma faizleri de yükseldi. Ancak daha önceden yapılan anket sonuçlarına dayanan güven endekslerinin Mart verilerine bu gelişmeler yansımada.

- O dönemde Nisan ayında güven endekslerinin sert düşüşler göstereceği öngörümü dile getirdik.

Nitekim TÜGE'de ilk etkisini gösteren bu güvensizlik ve kaygı tablosu TÜGE'yi Mart ayındaki 86,7 puandan Nisan'da 80,2 seviyesine geriletirken, bir ayda endekste ki gerileme yüzde 7,5 oldu. Bu Ocak ayından bu yana 2021 yılının en sert düşüşü ve en düşük endeks verisi.

Alt endekslere bakıldığında da benzer durum somut şekilde görülüyor. Hanenin maddi durum endeksi geçen 12 aya göre Mart ayında 67,3 puan iken Nisan'da yüzde 4,9 gerileyerek 64'e indi. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi de Mart ayında 87,9 iken, Nisan ayında yüzde 7,9 oranında düşüşle 81'e indi. Belirsizlikler karamsarlık ve endişeleri beslerken, gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi endeksi de en sert düşüşü sergiledi. Önümüzdeki 12 aya ilişkin ekonomik durum beklentisi puanı Mart ayında 94,1 iken, Nisan ayında yüzde 11,9 azalarak 82,9 oldu. Yine geçen 12 aylık döneme kıyasla

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi endeksi Mart ayında 97,4 iken, Nisan ayında yüzde 4,7 oranında azalarak 92,8'e indi.

Gerek TÜGE ve gerekse oluşturan alt endekslerdeki bu tablo ekonomi yönetimindeki keyfiliğin, tek kişinin aldığı kararlar, atama ve görevden almalarla bir gün sonrasının öngörülemez hale gelmesinin kaygıları büyüttüğünü, endişeleri artırdığını işaret ediyor.

İnsanlar harcamalarını erteleme yoluna giderken, gelecek 12 aya ilişkin ekonomi durumda normalleşme, iyileşme beklentileri de hızla geriliyor. Rakamlar bunu açık şekilde gösteriyor. Kaldı ki TÜİK, TÜGE ve alt endekslerde yılbaşında değişikliğe giderek gelecek 12 aya ilişkin işsizlik beklentisi alt endeksini TÜGE'den çıkartmış yerine dayanıklı tüketim mallarına harcama endeksini koymuştu.

Şimdi açıklanan Nisan verileri tüm alt endekslerin negatife döndüğünü gerilediğini gösteriyor. Ayrıca TÜGE'de 100-200 arası puanların pozitif güveni temsil ettiği, 100'ün altındaki puanların zaten güvensizlik anlamına geldiğini düşündüğümüzde, Mart ayında hiç değilse 100'e doğru, güven sınırına doğru nispeten ilerleme gösteren endeksin yeniden sert şekilde düşüşe geçtiğini görüyoruz. Bu da toplumdaki güvensizliğin, iktidar politikalarına inançsızlığın ve ekonominin yönetilemediği düşüncesinin en açık göstergesidir.

KRİPTO'DA VURGUNUN SORUMLUSU ZEMİN HAZIRLAYINLAR!

İktidarın kripto paralar ve kripto borsalarıyla ilgili olarak yasal altyapıyı kurmakta yıllardır gösterdiği göz yumma ve ihmal politikası büyük vurgunlara zemin hazırladı!

İktidarın 2017'den bu yana giderek genişleyip yaygınlaşan kripto paralar ve kripto borsalarıyla ilgili olarak yasal altyapıyı kurmakta yıllardır gösterdiği göz yumma ve ihmal politikası, adeta göz göre göre geliyor diyen büyük vurgunlara, mağduriyetlere zemin hazırladı!

Türkiye'de yarısına yakını 'merdiven altı' 40 dolayında şirketin aracılık faaliyeti ve ödeme sistemleri işlemleri yürüttüğü kripto para borsası kuruluşlarından Thodex'te patlak veren vurgun skandalı, milletvekillerimizin ve diğer muhalefet partilerinin yıllardır yaptığı uyarıları duymazlıktan gelen, bu alanı vurgunculara teslim eden iktidarın görev ve sorumluluğunu yerine getirmemesinin sonucudur. 391 bini aktif toplam 700 bin yatırımcısı olduğu açıklanan Thodex'in kurucusu ve CEO'su Faruk Fatih Özer'in 2 milyar dolar dolayında kripto varlığın yer aldığı hesapları boşaltarak 'soğuk cüzdan' ile yurt dışına kaçırmasından sonra uyanan iktidar, şimdi bu kişinin yakalanması ve iadesi için Interpol'den kırmızı bülten çıkarttırıyor!

Thodex CEO'su Özer'in ülkücü suç organizasyonu lideri Sedat Peker ile bağlantılı olduğu iddiaları medyada yaygın bir şekilde yer alıyor. Kısa süre önce Peker Grubu'na yönelik olarak başlatılan operasyonlar, mal varlıklarına ve banka hesaplarına el konulması göz önünde bulundurulduğunda **Thodex vurgunuyla Peker operasyonunun örtüştüğü kanısı güçleniyor!**

- O zaman da akla iktidarın neden bu konuda daha erken önlem almadığı ve işin bu noktaya varmasına göz yumduğu sorusu geliyor.

Fatih Özer'in Arnavutluk'a kaçması dikkate alındığında Sedat Peker'in de bir yılı aşkın süreden bu yana yurt dışında olması, Arnavutluk, Kuzey Makedonya, Kosova, Karadağ arasında mekik dokuması, sahte kimlik ve pasaportlarla dolaştığının ortaya çıkması **kripto borsası vurgununda bir işbirliği ihtimalini işaret ediyor.**

2018'de benzer şekilde Turcoin kripto para borsası şirketi binlerce kişiyi yaklaşık 1 milyar dolar dolandırmasına karşılık iktidar önlem almadı. Turcoin sahipleri tutuklanırken, kripto borsalarına düzenleme ve yasal altyapı oluşturma, denetim, lisans, sermaye yeterliliği vb. kriterler getirmek iktidarın aklına gelmedi. Ya da bilerek bu alanda boşluk bırakıldı. Her ne kadar her ikisi de tanımadıklarını söyleseler de Thodex CEO'su 20'li yaşlardaki bir gencin hem İçişleri Bakanı hem de Dışişleri Bakanıyla makamında pozlarının olması, bir süre önce patlak veren pudra şeker müptelası AK Partili büro memuru gencin AK Parti üst yönetimi ve bakanlarla pozlarıyla benzerlikler içeriyor.

Turcoin'den önce de yine dijital oyunlar üzerinden 2016'da Çiftlik Bank vurgunu yaşandı. Interpol'ün kırmızı bültenle aradığı Çiftlik Bank CEO'su Mehmet Aydın on binlerce kişiyi 1,5 milyar dolar dolandırarak yurt dışına kaçtı. Her gün başka bir ülkeden sosyal medyada sefahat içindeki yaşam pozlarını paylaşıyor. Interpol'ün kırmızı bültenine rağmen 5 yıldır yakalanamadı.

Kanımcı iktidar yaklaşan felaketi sezdiği ve siyasi sorumluluğun kendisine ait olduğu endişesiyle Merkez Bankası'na alelacele 16 Nisan'da gece yarısı resmi gazetede bir kripto para yönetmeliği yayınladı ve kripto varlıkların ödeme aracı olarak kullanılmasını yasakladı. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın da kripto varlıkların vergilendirilmesi için çalışma başlattığı açıklandı.

Bir gecede yüzlerce maddelik torba yasa tekliflerini meclisten geçiren, her gün yeni bir Cumhurbaşkanı kararıyla Merkez Bankası başkanlarını, bakanları değiştiren, bakanlıkları bölüp birleştiren, sahillerdeki kıymetli arazileri, ormanları ranta açan, acil kamulaştırma kararları çıkartan Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2018'den bu yana neden kripto para piyasaları ve borsaları için bir karar yayınlamadı ya da adım atmadı?

2 milyar dolarlık vurgundan sonra, şimdi Cumhurbaşkanı Ekonomi Başdanışmanları ekran ekran gezip, yakında kripto piyasaları için Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK), Mali Suçları Araştırma Kurulu'nun (MASAK), Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın çok kapsamlı düzenlemeler yapacağını anlatıyorlar. Yıllardır iktidarın ihmali ve bilerek göz yummasından kaynaklı yasal altyapı boşluğundan ötürü, herhangi bir kripto para borsası kuruluşunda lisans, sermaye koşulu, faaliyet izni, SPK ya da Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurulu'na (BDDK) kayıt zorunluluğu gibi bir koşul yok. Thodex mağdurlarının avukatları yaptıkları açıklamalarda iktidarın patlak vermesi ihtimali artan vurgunlara karşı adeta 'kulağının üzerine yattığını' söylüyorlar. Bakkal açmakla kripto para borsası açmanın hiçbir farkı olmadığını ifade ediyorlar.

Bu konuda yayınlanan bazı istatistiki verilere göre, ülkemizde halen faal durumdaki 40 kripto para borsası kuruluşunda 5 milyonun üstünde kişinin yatırım-alım-satım-işlem yapması söz konusu. Özellikle küçük tasarruf sahiplerinin sadece yurt içi değil yurt dışındaki kripto borsalarda da hesaplarının olduğu, işlem yapıldığı, dolayısıyla bu alanda yurt dışı risklerin de olduğu ortaya çıkıyor. Bu kripto borsalardaki hesapların 6,5 milyar dolar bulduğu, işlem hacminin ise son bir yılda on kat artarak 10-12 milyar dolar arasına yükseldiği anlaşılıyor.

Kripto para borsalarının işlem hacimlerini derleyerek istatistik verileri yayınlayan Coinmarketcap'ın yayınladığı verilerle 17 Nisan'da düşük fiyattan müşterilerine Dogecoin dağıtma kampanyası başlatan Thodex'in bir gündeki işlem hacmiyle 540 bin dolar topladığı belirtiliyor.

19 Nisan'dan itibaren Thodex web sitesi kapatıldı ve Dogecoin işlemleriyle ilgili aksaklığın giderilmesi amacıyla sitenin onarımına alındığı duyurusu sitede yer aldı. Yani planlı ve organize bir vurgun yapıldığı, SPK'nın, MASAK'ın, Emniyet Mali Suçlar ve Siber Suçlar birimlerinin bunu görmediği, fark etmediği büyük bir ihmalin yaşandığı açığa çıkıyor.

İktidar medyasının ekranlarında, televizyonlarında sıkça boy gösterdiği, parlatıldığı ortaya çıkan Thodex CEO'su Özer, katıldığı programlarda açık şekilde tüm hesapların kontrolünün ve şifrelerinin kendisinde olduğunu, sadece kendisinin bu hesaplardaki paraları hesapları bir dijital 'soğuk hesap cüzdanına' aktararak dilediği yere gidebileceğini, dilediği şekilde nakde çevirebileceğini uzun uzun anlatıyor.

- Şimdi iktidara yakın o TV kanalları **Thodex CEO'su ile yaptıkları programların görüntülerini apar topar televizyon arşivlerinden kaldırdılar**. Neden?

Faruk Fatih Özer yakalanarak Türkiye'ye iade edilse de, hesapların içi boşaltılmışsa, mağdurların yatırımlarını, paralarını geri alabilmeleri herhangi bir yasal düzenlemenin olmadığı mevcut koşullarda mümkün görünmüyor. Bankacılıktaki Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) benzeri bir sigorta sistemi olmadığı için mağdurlar ancak Özer'in malvarlığı ve banka hesapları üzerine icra-haciz davaları açarak paralarını tahsil etmek için sıraya girecek. MASAK hesapları ve mal varlığını bloke etti ancak muhtemelen banka hesapları boşaltılarak, üzerindeki mal varlıkları da başka kişilere devredilmiş olabilir. Bu durumda ise mağdurların alacaklarını tahsil etmesi hiçbir şekilde mümkün olamayacak. Yıllar sürececek alacak davaları, Özer'in iadesi ve yargılanarak hapsedilmesi de yüz binlerce mağduru yitirdiği 2 milyar dolarını geri getirmeyecek.

Bu vurgun skandalının tüm siyasi ve mali sorumluluğu, görev ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen, yıllardır tüm uyarıları duymazlıktan gelen, gerekli yasal ve hukuki altyapıyı hazırlamakta ciddi ihmali olan iktidarın ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın üzerindedir.

128 MİLYAR DOLAR SORULARI İKTİDARI TERLETMEYE DEVAM EDİYOR!

128 milyar dolarlık Merkez Bankası rezervinin tüketilişi ve harcamasındaki usulsüzlüklerle ilgili sorular, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı ve iktidarı zorluyor!

128 milyar dolarlık rezerv kaybıyla ilgili olarak iktidar sözcülerinden gelen yanıtlardaki tutarsızlıklar, çelişkiler sonrasında grup konuşmasının dörtte üçünü bu konuya ayıran Cumhurbaşkanı Erdoğan, yıllardır yapılan rutin işlemleri ilk kez ortaya çıkmış gibi sıralayıp, rezervin yer değiştirdiğini öne sürdü. Ayrıca harcanan rezervin

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

165 milyar dolar olduğunu itiraf ederek bunun sorgulanmasının ‘suç’ olduğunu savundu. Tüm bunlar iktidarın çaresizliğini, Merkez Bankası yasaının ve bağımsızlığının açık biçimde ihlal edildiğini gösteriyor.

Ekonomi yönetimi ve iktidar sözcülerinin 128 milyar dolarlık Merkez Bankası rezervinin tüketilişi ve harcamasındaki usulsüzlüklerle ilgili sorular karşısında tümüyle bocalamaya ve çelişkiler sergilemeye başlaması üzerine ‘**Ekonominin Sorumlusu Benim**’ diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, bizzat devreye girmek zorunda kaldı.

Partisinin Meclis grubunda yaptığı konuşmanın dörtte üçünü bu konuya ayıran Cumhurbaşkanı, daha önce ilk açıklamalarında bu dövizlerin salgın nedeniyle dış piyasalarda oluşan duruma karşı finansal istikrarın sürdürülmesi için harcadığını söylemişti. Bir sonraki açıklamasında ise 128 milyar doların Merkez Bankası ve Hazinesin kasasında olduğunu ifade etti. Bu defa, rezervlerin sadece salgın döneminde değil salgının olmadığı 2019 yılından bu yana harcadığını dile getirdi.

Zaten biz de rezervlerin 31 Mart 2019’daki yerel seçimler öncesinde, Şubat ayından itibaren kurları baskılamak ve belirli bir düzeyde tutabilmek için harcadığını dile getirdik. Şimdi rezervlerin yerel seçim öncesi harcanmaya başladığı itirafı geldi.

Ayrıca Şubat 2017’de Hazine ile Merkez Bankası arasında protokol imzalandığı ve Merkez Bankası rezervlerinin Hazineye aktarıldığı açığa çıktı. Hazine de bu dövizleri kamu bankalarına akıtarak, yapılan satışlarla kurlar baskılanmış, düşük tutulmuş.

- Öncelikle Merkez Bankası yasaına aykırı ve gizli bir protokol söz konusu, bunu itiraf ettiler. Protokolün içeriği açıklanmıyor, neden?

Hazinesin böyle bir görevi ve yetkisi yok. Merkez Bankası rezervlerini hazineye devredemez. Bu protokolü hazırlayan, imzalayan ve uygulayanların tümü bu işlemlerden sorumludur ve suç işlemişlerdir. **Zamanı geldiğinde tüm bu süreçte yer alan, yasaya aykırı talimatları uygulayanların tamamı soruşturulacak ve hesap vereceklerdir.**

Merkez Bankası Yasası’nın 4. Maddesi “Merkez Bankası, para politikasının uygulanmasında tek yetkili ve sorumludur.” diyor. Yani Hazine ile yapılan protokol, Merkez Bankası yetkisinin yasaya aykırı şekilde devredilmesi ve Merkez Bankası’nın para, kur vb. politikalarda devre dışı bırakılarak rezervlerine Hazine ve Maliye Bakanlığı’nca el konulmasıdır.

Kaldı ki Merkez Bankası’nın kasasındaki dövize istifa eden eski Hazine ve Maliye Bakanı tarafından el konulduğu gibi, hatırlanacağı gibi Merkez Bankası’nın bugüne kadar hiçbir hükümet döneminde el sürülmeyen ihtiyat akçesi de Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından el konularak bütçeye aktarıldı. Daha da ötesi Merkez Bankası genel kurulları olağanüstüye çevrilerek Ocak ayına çekildi ve Merkez Bankası kârı da üç ay önceden Hazineye, bütçeye aktarıldı.

Bu tablo gösteriyor ki, 2018 yılında yeni yönetim sistemine geçiş sonrası 2019 başından itibaren Merkez Bankası’nın elinde, avucunda, kasasında TL ve döviz ne varsa iktidar tarafından el konularak başta yerel seçimler olmak üzere Merkez Bankası yasaında yer almayan, Merkez Bankası’nın görev ve sorumluluk alanı dışındaki farklı yerlerde, farklı amaçlarla harcanıp, tüketilmiş.

Cumhurbaşkanı 128 milyar doların ne olduğunu kendince izah etmeye çalışırken aksine harcanan rezervin 165 milyar dolar olduğunu belirterek gerçekte tablonun daha vahim olduğunu itiraf etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan grup konuşmasında tüketilen rezerv hesabını şöyle açıkladı:

“Son iki yılda, Merkez Bankası kaynaklarından 30 milyar dolar cari açığın finansmanı için kullanılmıştır. Yabancı sermaye çıkışı için kullanılan rakam 31 milyar doları bulmuştur. Reel sektörün döviz cinsinden borcunu azaltmak için talep ettiği kaynak da 50 milyar dolara ulaşmıştır. Vatandaşlarımız da 54 milyar dolar karşılığı döviz ve altın alarak, tasarruf tercihlerinde değişikliğe gitmiştir. Gördüğünüz gibi, sadece 4 kalemden 165 milyar dolarlık bir rakam ortaya çıkmaktadır.”

Cumhurbaşkanının sıraladığı bu dört kalem sadece son iki yıla mahsus olağanüstü bir durum değil ki. Yıllardır Merkez Bankası duruma göre cari açığı finanse ediyor. Yabancı yatırımcı Türkiye’den çıkmak istediğinde elindeki varlıkları satıp dövizini alıp gidiyor. Özel sektörün döviz borcu yükümlülüğü yıllardır var ve her yıl vadesi gelen bu borçları çevirmek için döviz alıyor, ödeme yapıyor. Vatandaş da zaten yıllardır dilerse döviz dilerse altın olarak tasarruf edebiliyor ve parasını bankada bu şekilde tutabiliyor.

Bu kalemler hep var olduğu halde Merkez Bankası rezervleri eksiye düşmedi. Merkez Bankası kendi rezervlerini en uygun şekilde yöneterek döviz varlığını devam ettirdi. Burada asıl söz konusu olan yasaya aykırı şekilde

yapılan bir gizli protokolle Merkez Bankası rezervlerinin hazineye devredilmesi ve hazinenin de bunu kamu bankaları aracılığıyla satarak, döviz kurlarının yükselmesini frenlemeye çalışmasıdır. Yani hazine ve kamu bankaları Merkez Bankası'nın alanını, rezervlerini istismar etmiştir.

Rezervlerin kurlardaki yükselişi frenlemek için kullanıldığını Cumhurbaşkanı da söylüyor. Oysa dalgalı kur rejimi uygulamasında Merkez Bankası'nın bir kur hedefi ya da taahhüdü yok. Nitekim Merkez Bankası başkanları da bunu hep söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sanki bu dört unsuru son iki yılda birden ortaya çıkan yeni bir şeymiş gibi aktararak insanların, ekonomiyi takip edenlerin, piyasaların akıyla, bilgisiyle, ortadaki gerçeklerle alay ediyor.

AK Parti grubunda 1,5 saatlik konuşmanın neredeyse bir saatini 128 milyar doların hesabına ayırıp, ortaya inandırıcı, kabul edilebilir bir yanıt koyamayan Cumhurbaşkanı ve başında bulunduğu iktidar, çaresiz ve sıkışmış durumdadır. Gerçek budur. Yanlış, hatalı ve ekonomik akıldan yoksun bir politika uyguladıklarını, Merkez Bankası rezervlerini tüketip ekonomiyi savunmasız şekilde uçurumun kenarına getirdiklerini biliyorlar ve görüyorlar.

Bunun da tek sorumlusu 'faiz sebep enflasyon neticedir' diyen Cumhurbaşkanı'na şirin görünmek için ekonomik gerçekleri göz ardı edip faizleri enflasyona rağmen düşük tutmaya çalışma politikasının uygulanmasıdır. TL faizi enflasyonun altında kalınca cazibesini yitireceği ve dövize talebin artacağı, bunun da kurları yukarı çekeceği bilindiği için bilindiği için de Merkez Bankası rezervleri kamu bankaları üzerinden satılarak kurlar baskılanmaya, düşük tutulmaya çalışıldı.

Bu politikanın ekonomiye bedeli ağır oldu. Gelineen noktada hem kurlar hem faizler hem de enflasyon yükseldi. Ödenen ağır bedele karşılık elde edilen bir şey olmadığı gibi, olağanüstü bir duruma karşı kullanılabilecek rezervler bitirildi. Türkiye ekonomisi korunmasız, döviz rezervi sıfırlanmış, kasası boşalmış bir noktaya getirildi.

RUSYA İLE TİCARET HER SEKTÖRDE AĞIR YARA ALDI

Rusya'nın seyahat kısıtlaması kararı, turizm sektörünün yanı sıra bavul ticareti ve Rusya üzerinden yapılan uluslararası taşımacılığa da ağır hasar verdi!

Rusya'nın seyahat kısıtlaması kararı, turizm sektörünün yanı sıra parasal hacmi 5-7 milyar dolar arasında değişen bavul ticareti ve Rusya üzerinden yapılan uluslararası taşımacılığa da ağır hasar verdi. Haftada 2'ye düşürülen uçuşlar, bavul ticaretini fiilen durma noktasına getirirken Rusya sınırında TIR kuyrukları 100 kilometreye yaklaştı. Rus gümrüğünün Türk tırlarının işlemlerini yavaşlatması örtülü yaptırım düşüncesini teyit ediyor.

Rusya'nın salgın ve sağlık gerekçesiyle 15 Nisan'dan itibaren 1 Haziran'a kadar Türkiye'ye yönelik olarak başlattığı seyahat kısıtlamaları turizm sektöründe toplamı 800 bin-1 milyon arasında değişen rezervasyon iptallerine ve ağır parasal kayıplara neden olurken bir başka ciddi ekonomik hasar ise bavul ticaretinde baş gösterdi. Rusya başta olmak üzere Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra eski Sovyet cumhuriyetlerine yönelik Bavul Ticareti ilk başlarda yıllık 15-20 milyar dolara varan hacimlere ulaşmıştı.

İstanbul'da Laleli ve Merter'i bavul ticaretinin merkezi konumuna getiren süreçte Tekstil, Hazır Giyim, deri giyim, ayakkabı, parfümeri-kozmetik ve daha birçok sektör bu ticaretin en önemli tedarikçileri konumuna geldiler.

2015'teki savaş uçağı kriziyle en ağır kayba uğrayan sektörlerin başında gelen turizm ve yaş meyve sebzenin dışında bavul ticareti de ağır yara almıştı. Normalleşme sonrasında yeniden canlanan ticaretle kayıtlı ve kayıt dışı tutarı toplamı 5-7 milyar dolar arasında değişen bavul ticareti, geçtiğimiz yıl yine salgın önlemleri ve ancak haziran ayında geçilen normalleşme çerçevesinde 2,5 milyar dolarda kaldı. Bu yıl ise yılbaşından bu yana aralıklarla gerçekleşen açılıp-kapanmalar nedeniyle sektör esnafı 1 milyar dolarlık bir kaybın oluştuğunu dile getiriyor. 15 Nisan'da başlayan son seyahat kısıtlamasından da en ağır ve sert biçimde etkilenen kesim bavul ticaretiyle Rusya'ya mal satan işletmeler oldu.

Geçen yıldan devreden zararlar birlikte bu yılki kayıpların daha ağır olacağı pek çok işletmenin kapanacağı ya da iflas edeceği Laleli ve Merter esnafının çatısı altında toplandığı dernek ve örgütlerce açıklandı. İktidarın bir an evvel soruna çözüm üretmesi, KOSGEB'ten bavul ticaretine dönük üretim yapan, tekstil, konfeksiyon, deri giyim ve kozmetik işletmelerine uygun koşullu finansman sağlaması talepleri gündeme getiriliyor. 31 Mart'ta sonlandırılan kısa çalışma ödeneğini yeniden uygulamaya koymak ve haziran ayına kadar sürdürmek zorunda kalan hükümetin, bavul ticareti konusundaki çağrılarını duyması, kayıpların iflas noktasına varmaması için bu kuruluşların temsilcileriyle bir araya gelmesi gereklidir.

Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND), Azerbaycan üzerinden Rusya'ya ve Orta Asya'ya yapılan taşımacılıkta Türk TIR'larına zorluk çıkarıldığını duyurdu. Günlerdir yol güzergâhında bekletilen TIR'ların sürücüleri gıda ve insani ihtiyaçların giderilmesi açısından büyük sıkıntı yaşadığına dikkat çekti.

Hükümetin ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın UND'ye ve TIR şirketlerinin çağrılarına kulak tıkamaması, yanıt vermesi elzem hale gelmiştir. Aksi durumda yakında uluslararası tır nakliye şirketleri de ciddi sıkıntılarla, bataklarla karşı karşıya kalacaklar. İktidarın süratle bavul ticareti ve TIR taşımacılığı şirketlerinin sorunlarına çözüm üretmesi gerekiyor. Daha fazla gecikildiği takdirde bu işletmeleri ve şirketleri ekonomik olarak altından kalkamayacakları ağır kayıpların beklediğini özellikle vurgulamak isterim!

TÜRKİYE'DEN BÜYÜK KAÇIŞ!

AB İstatistik Ofisi'nin verilerine göre 2015-2020 arasında beş yılda Türkiye'den göç ve ilticalar yüzde 506 arttı!

İktidarın iş, aş, eğitim, sağlık için yurt dışına gidişlerin tersine döndüğü söylemine karşılık, AB İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) açıkladığı 2020 yılı göç ve iltica raporu verileri 2015-2020 arasında beş yılda Türkiye'den göç ve ilticaların yüzde 506 arttığını ortaya koydu. Suriye, Venezuela, Afganistan ve Iraklıların ardından AB ülkelerine göç, iltica, geçici koruma ve sığınma başvurularında Türk vatandaşları beşinci sırada yer aldı.

Avrupa Birliği (AB) İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) açıkladığı 2020 göç, iltica, sığınma ve geçici, koruma verileri raporuna göre AB ülkelerinin 2020 yılında koruma statüsü verdiği sığınmacı sayısı 281 bin olurken, 2015-2020 arası beş yıllık dönemde AB ülkelerine göç eden Türk vatandaşlarının sayısında yüzde 506 artış oldu. Türk vatandaşları AB'ye göç, sığınma ve ilticada ilk 10'daki ülkeler arasında beşinci sırada yer aldı.

- Türkiye'nin üzerindeki en çok sığınmacı ve ilticacı gelen diğer 4 ülke ise ilk sırada **Suriyeliler** olmak üzere, **Venezuela, Afganistan ve Irak**.

Türkiye'nin üstünde yer alan dört ülkenin üçü aynı zamanda yıllardır iç savaş, mezhep savaşları, terör ve yıkımla boğuştukları için en fazla göç veren, en fazla mültecinin yurt dışına kaçtığı ülkeler. Bu ülkelerin hemen ardından Türkiye'nin ve Türk vatandaşlarının gelmesi, ülkemiz adına düşündürücü ve yüz kızartıcıdır. Bu tablo aynı zamanda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ifade ettiği şekilde artık kimsenin iş, aş, sağlık, eğitim ve başka nedenlerden ötürü yurt dışına gitmediği, göçün tersine döndüğü, yabancıların Türkiye'ye imrenerek baktığı sözlerini de tezkip etmektedir.

Eurostat verilerine göre, 2020'de koruma statüsü verilen kişi sayısı 2019'a göre yüzde 5 düşüş gösterirken, 2019'da, 295 bin 600 olan kişi sayısı 2020'de 281 bine indi. Bu kişilerin 128 binine mülteci statüsü, 81 binine insani koruma, 72 binine ise ikincil koruma verildi.

Sığınma isteyenlerin en fazla gittiği ülke Almanya olurken 98 bin kişiye koruma veren Almanya'yı, 51 bin kişiyle İspanya, 36 bin ile Yunanistan, 29 bin ile Fransa, 21 bin ile İtalya izliyor.

AB ülkelerindeki koruma imkânından yararlananlar arasında Suriyeliler ilk sırada yer alıyor. Geçen yıl 74 bin 700 Suriyeli, korumadan yararlananların toplamı içinde yüzde 27'sini oluştururken, Suriye'yi yüzde 17 ile Venezuela ve yüzde 15 ile Afganistan izliyor.

Eurostat 2020 göç, sığınma, iltica, geçici koruma raporunda Türkiye ilk beş arasında yer alıyor. 2015'de Türkiye'den toplam 2 bin 995 kişi AB ülkelerinden iltica talebinde bulunurken, 2020'de bu sayı beş yılda yüzde 506 artışla 18 bin 145'e çıktı.

Türkiye'den AB ülkelerine yapılan iltica başvurularında kabul oranı 15 Temmuz darbe girişiminin yaşandığı 2016 yılında yüzde 21 iken 2019'da yüzde 51'e yükseldi, 2020'de ise yüzde 43'e düştü.

Türk vatandaşlarının da en çok iltica talebinde bulunduğu ülke Almanya oldu. Yurtdışına giden Türklerin yüzde 51'i Almanya'ya iltica ve sığınma talebinde bulunurken, bu başvuruların kabul oranında da yüzde 54,6 işe Almanya yine ilk sırada ve Türkiye'den gidenlere kapılarını açan ilk sıradaki ülke.

- TÜİK'in 2019 Göç İstatistiklerinde ise 2019 yılında Türkiye'den Avrupa, ABD ve dünyanın diğer farklı ülkelerine göç edenlerin sayısının 330 bin 289 kişi ve en çok göç verilen yaş grubunun ise 25-29 yaş olduğu açıklanmıştı. Muhtemelen TÜİK'in 2020 raporunda çok daha fazla göç sayısı ile karşı karşıya kalacağız.

Yeditepe Üniversitesi tarafından 18-29 yaş grubu arasında gerçekleştirilerek sonuçları açıklanan Gençlik Araştırması'nda da gençlerin yüzde 76'sı daha iyi bir gelecek için yurt dışında yaşamak istiyor. Her iki gençten biri mutlu olmadığını, yüzde 77'si ise çalışma yaşamında ve işe girişte torpilin ve kartvizitin yetenekten daha

etkili olduğuna inandığını ifade ediyor. Başka bir ülke vatandaşlığına kalıcı olarak geçebileceğini belirtenler yüzde 64 olurken, ülke tercihi konusunda da yüzde 43 ile Avrupa ülkeleri ilk sırada yer alıyor.

Avrupa'yı yüzde 39,8 ile ABD/Kanada yüzde 14,8 ile de İskandinav ülkeleri izliyor.

Türkiye'de yapılan bu araştırmadan aktardığımız birkaç sonuç, Eurostat raporundaki verileri de teyit ediyor. Sadece AB ülkelerini kapsayan Eurostat raporunda AB ülkelerine göç ve ilticada beşinci sıradaki Türkiye'nin ardındaki diğer ülkeler Somali, Eritre, İran, Nijerya ve Pakistan olarak sıralanıyor.

Türkiye'nin ilk 10 içinde birlikte yer aldığı diğer ülkelere bakıldığında bile iktidarın ülke insanlarını hangi ülkelerle aynı tasnif noktasına getirdiği, insanlarımızın neden ülkelerinden göç etmek istedikleri ve niçin mutlu olmadıkları daha da somutlaşıyor.

Eurostat raporunda, iltica ve göç edenler arasında eğitim ve mesleki deneyim, yaş ortalaması vb. kriterler açısından Türk vatandaşlarının nitelikleri ilk sırada yer alıyor. Büyük kısmı üniversite mezunu, meslek sahibi ve mesleğinde deneyim sahibi kişilerden oluşan Türk göçmen ve ilticacılar, bu yüzden gittikleri ülkelere kabul açısından da önde geliyor.

Türkiye adına kanımca oldukça üzücü ve düşündürücü bu tabloyu, iktidarın önüne koyarak uyguladığı baskıcı politikaları, kısıtlamaları, demokrasi ve insan hakları, üniversite özerkliği alanında, çalışma hayatında ve istihdamda, gençlere yönelik partizan ve ayrımcı politikaları, hukuk ve adalet sistemindeki siyasi uygulamaları baştan sona gözden geçirmesi gerek.

MERKEZ BANKASI REZERVLERİ YÜZDE 9 DAHA AZALDI

Merkez Bankası'nın döviz varlıkları martta bir önceki aya göre yüzde 12,9, altın varlıkları ise yüzde 4,3 azaldı. Merkez'in net döviz ve altın yükümlülükleri ise 59 milyar 800 milyon dolara ulaştı.

Eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak döneminde buhar olan Merkez Bankası'nın 128 milyar dolarlık rezervine ilişkin tartışmalar sürerken son açıklanan veriler de kaybın devam ettiğini ortaya koydu.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) tarafından, Mart 2021 dönemine ilişkin "Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi Gelişmeleri" verileri yayımlandı.

Buna göre, resmi rezerv varlıkları martta bir önceki aya kıyasla yüzde 9 azalarak 86,7 milyar dolara düştü. Aynı dönemde döviz varlıkları yüzde 12,9 azalarak 46,2 milyar dolar, altın cinsinden rezerv varlıkları yüzde 4,3 gerileyerek 38,9 milyar dolar oldu.

Vadesine 1 yıl veya daha az kalmış Merkezi Yönetim ve Merkez Bankasının önceden belirlenmiş döviz çıkışları (döviz kredileri, menkul kıymetler ve mevduat işlemlerinden doğan yükümlülükler) martta bir önceki aya göre yüzde 12,5 azalarak 26,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Bu tutarın 21,4 milyar doları anapara, 5,4 milyar doları faizden oluştu.

Bu dönemde, Merkez Bankasının yurt içi ve yurt dışı yerleşik bankalarla yapmış olduğu finansal türev işlemlerinden kaynaklanan net döviz ve altın yükümlülükleri 59,8 milyar dolar düzeyinden gerçekleşirken, söz konusu tutarın 20,7 milyar doları bir ay vadeli olarak kayıtlara geçti.

Şarta bağlı döviz çıkışları, 1 yıl içinde ödenecek Hazine garantili dış borçlar ile diğer yükümlülüklerden (döviz ve altın cinsinden zorunlu karşılıklar bloke hesabı ve akreditifler) oluştu. Söz konusu yükümlülükler martta bir önceki aya göre yüzde 7,1 azalarak 45,9 milyar dolar oldu.

BORÇ ATEŞİNİN BARUTU FAİZ

Salgında destek diye dağıtılan borçlar ödenemiyor. Eğer faizler düşmezse esnaf borcunu yüksek faizle yapılandırmak zorunda kalacak. İktidarın TL'nin değerini korumak için yüksek faizden başka çaresi kalmadı.

Finansal istikrarın başışıklık sistemi olarak tanımlanan Merkez Bankası rezervleri Türkiye'de son 2 yıl içinde tarihinin en düşük seviyelerini gördü. Banka'nın tüm borçları düşüldüğünde rezervlerin ekside olduğu aylardır yazılıyor. Öte yandan rezervlerdeki bu tablonun en önemli sonucu döviz kurlarında görülmeye başlandı. Kasım ayından bu yana Türk Lirası diğer gelişmekte olan para birimleriyle kıyaslandığında en dalgalı para birimi olarak göze çarpıyor. Bir günde yüzde 1-2 oranında değer kaybedebilen TL, paranın en temel "değerini koruyabilme" özelliğini taşıyamıyor.

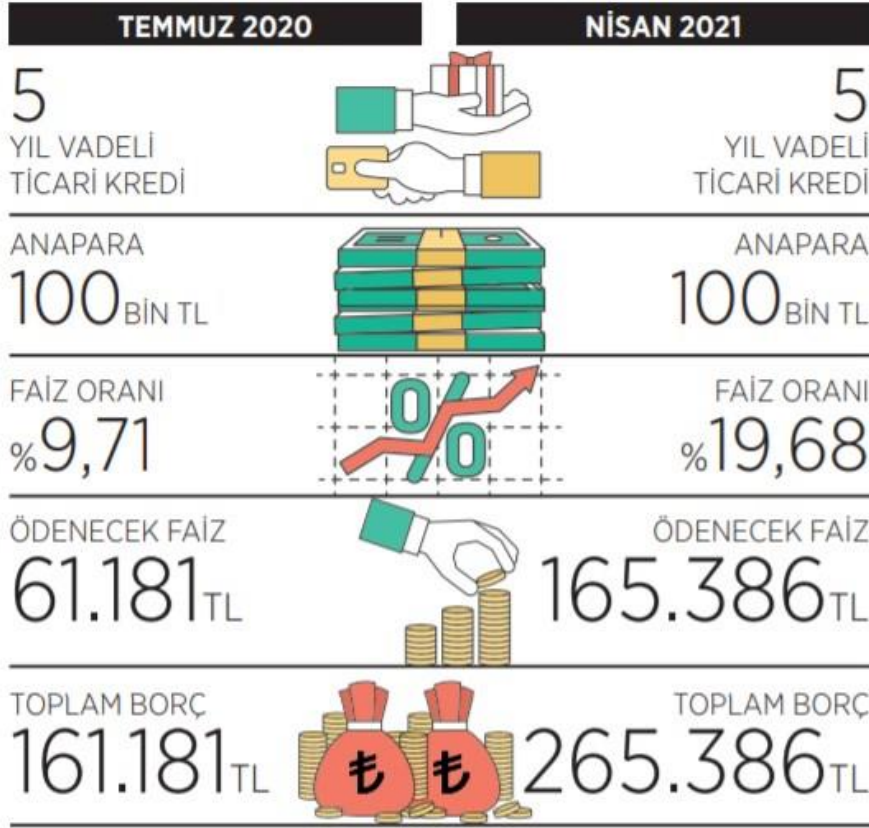
Durum böyle olunca piyasada fiyatlamada davranışları bozuluyor. Rezervlerdeki erimenin doğal bir sonucu olarak piyasalarda oluşan güvensizlik TL'nin her gelişmeden sert şekilde etkilenmesine neden oluyor. ABD'nin soykırım

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

söylemi, yaklaşan Halkbank davası, turizmdeki negatif beklentiler ve Türkiye'nin salgında beklediği hızda düzelmeyen hatta kötüleşen verileri ülkenin yerli parasına da darbe üzerine darbe vuruyor. Geçmişte dalgalanmaları rezervleri satarak cevap veren iktidarın elinde bugün yerli paranın istikrarı için faizi artırmaktan başka seçenek kalmış değil. Ancak faiz artırmanın yaratacağı maliyet geçmişten daha fazla. Çünkü aylardır KOBİ'lerin ve esnafın ötelenen borçlarının daha yüksek faizle yapılandırılması gündemde. Kritik aylar ise yaklaşıyor.

30 Haziran Yaklaşıyor

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) salgının ilk haftalarında bankalara verdiği talimatta kredi ödemelerindeki gecikmelere esneklik tanınmasını, kredilerin takip hesaplarına alınmadan önce 90 gün yerine 180 gün beklenmesini istemişti. Sadece bu değil, bunun dışında kredi kartı borçlularına da ödemesiz dönem tanımlayabilme hakkı tanınmıştı. Bu düzenleme 31 Aralık 2020'ye kadar sürecekti ancak salgının ekonomik etkilerinin sürmesi nedeniyle 8 Aralık 2020'de BDDK bu esnekliklerin 30 Haziran 2021'e kadar uzatılmasına karar vermişti.

Faiz Gideri 3'e Katlandı

30 Haziran ise yaklaşıyor. Bu tarihe kadar faizleri düşüreceğini uman ekonomi yönetimi umduğunu bulamadı. Dahası döviz kurlarındaki yükselme trendi sürdükçe faizlerin yükselmesi bile olası.

Basit bir hesapla ortaya çıkan yapılandırma maliyetine mercek tttuk. 1 yıl önce salgının yarattığı ekonomik bunalım günlerinde temmuz ayında bankaların ticari kredilere uyguladığı faiz oranı ortalama yüzde 9,71'di. Bu faiz oranından 5 yıl vadeli 100 bin TL kredi çeken bir esnaf 5 yıl sonunda bankaya 62 bin 181 TL'si faiz ödemesi olmak üzere toplam 162 bin 181 TL ödemesi gerekiyordu. Aylık taksitlerini bu süreçte ödeyemeyen esnafa bankalar 30 Haziran'a kadar esneklik tanıyacaklar. Ancak 30 Haziran'dan sonra aylık taksitlerini ödeyemeyen esnaf bankanın yolunu tutacak ve borcunu yeni bir borçla yapılandırarak. TCMB verilerine göre 16-23 Nisan haftasındaki ticari kredi faizi ortalama yüzde 19,68'e çıkmış durumda. Eğer daha önce aldığı krediyi ödeyemez ve faizler de düşmezse, esnaf banka borcunu bu faiz oranı üzerinden yapılandırarak. Bu durumda yüzde 19,68'lik faiz oranıyla 100 bin TL borç kullanarak eski borcunu kapatan kişi bankaya 5 yılda toplam 265 bin 386 TL borçlanmış olacak. Başka bir ifadeyle geçen temmuz ayında banka borcu 162 bin 181 TL olan kişinin borcu, gelecek temmuz ayında 265 bin 386 TL'ye çıkacak. Aynı esnafın finansman maliyeti yüzde 64 oranında artacak.

EMEKÇİ EMEĞİNİN KARŞILIĞINI ALAMIYOR, ALIN TERİ DEĞERSİZ!

Geniş tanımlı işsizlik son bir yılda 2 milyon 918 bin kişi arttı ve 10 milyon 219 bin oldu.

Mart ayında kapanan esnaf sayısı 9 bin 310, son üç ayda kapanan esnaf sayısı en az 34 bin 632 oldu.

Günlük 47,7 TL ile geçinmek zorunda olan 2 milyon 548 bin ücretsiz izinliye ve ramazanda ücretsiz izne çıkartılacaklara 2,30 TL yani iki yumurta parası zam yapıldı.

1 milyon 11 bin işsiz İŞKUR'dan iş umudunu kesti.

767'si doktora mezunu toplam 766 bin 674 üniversite mezunu İŞKUR'dan iş bekliyor.

Her iki emekliden biri ya çalışıyor ya iş arıyor. Emekli ikramiyeleri en az 1500 TL olmalıydı

Her 100 işsizden 70'i işsizlik ödeneği alamıyor.

İşçinin, işsiz, memurun emeklinin, işletme sahibinin, çiftçinin bankalara olan toplam borcu 1 trilyon 749 milyar TL.

Dar gelirli vatandaşın ramazan sofrası zamlara yenik düştü. Yumurtanın fiyatı 16,19'luk resmi enflasyondan 3,9 kat daha fazla arttı.

Bir Yılda Gerçek İşsizlik 2 Milyon 918 Bin Kişi Arttı

TÜİK son iki aydır eksikte olsa geniş tanımlı işsizliği açıklamaya başladı.

TÜİK verilerine göre sadece son bir ayda işini kaybeden kişi sayısı 250 bin.

Bu da demek oluyor ki sadece son bir ayda her gün **8 bin 333 kişi; saat başı ise 347 kişi işsiz kaldı.**

2020 yılı şubat ayında geniş tanımlı işsizliğimiz 7 milyon 301 bin kişiydi.

2021 yılı şubat ayında ise geniş tanımlı işsizliğimiz tam **2 milyon 918 bin kişi arttı ve 10 milyon 219 bin kişi oldu.**

Mart Ayında 9 Bin 310 Esnaf Kepen Kapattı

Esnaf ve Sanatkârlar Sicil gazetesi verilerine göre geçtiğimiz Mart ayında meslekten ve sicilden terkinini yaparak kepen kapatan **esnaf sayısı 9 bin 310 oldu.**

Sadece Ocak, Şubat ve Mart aylarında yani son üç ayda kapanan esnaf sayısı, hem esnaf sicil gazetesi hem de ticaret sicil gazetesi verilerine göre en **az 34 bin 632 oldu.**

2 Milyon 548 Bin Kişiyeye İki Yumurta Parası Zam Yapıldı

Ücretsiz izinde olup günlük 47,7 TL ile geçinmek zorunda kalan işçi sayısı Mart ayında 2 milyon 548 bin kişiyeye yükseldi.

Erdoğan ücretsiz izinde olanlara ve ramazan ayındaki kısıtlamalardan kaynaklı ücretsiz izne çıkartılacak olan işçilere **günlük 2,30 TL zam yaparak, günlük ücretsiz izin desteğini 50 TL olacağını açıkladı.**

Erdoğan'ın ramazanda milyonlarca emekçiye müjde diye verdiği 2,30 TL'lik zam sadece 2 adet daha fazla yumurta almaya yetebiliyor.

Emekli İkramesi En Az 1500 TL Olmalı

Son 3 yılda Enflasyon yüzde 50 oranında arttı, Emekli ikramiyeleri hep 1000 TL olarak kaldı.

Emeklilerimize son 3 yılda enflasyonda yaşanan artışa göre zam verilmeli ve emekli ikramiyeleri en az 1500 TL olmalıdır.

Türkiye'de 7,9 milyon emekli ve hak sahibi asgari ücretin altında aylık ve gelir almaktadır. Türkiye'de 2,6 milyon dul ve yetim ise ayda sadece 763 TL aylık almaktadır.

Küresel Emeklilik Endeksi'nde Türkiye, emeklilere sunulan yaşam kalitesi ve refah bakımından sondan 5. sırada yer almaktadır.

Türkiye'de toplam 9 milyon 133 bin kişi yaşlılık aylığı almaktadır. 4 milyon 435 bin emekli ise ya bir işte çalışmakta ya da iş aramaktadır. Her iki emekliden biri geçim sıkıntısından kaynaklı ya çalışmakta ya da iş aramaktadır.

Türkiye’de emeklilerin yüzde 82’si aylıklarının yetersiz olduğunu söylüyor.

Yüzde 56’sı kredi kartı ve kredi borcu olduğunu söylüyor.

Emeklilerimizin en çok tükettiği gıda yüzde 82,1 ile ekmeç.

Emeklilerimizin yüzde 73,5’i istediği gıdayı alamadığını söylüyor.

İŞKUR İş Kapısı Olmaktan Çıktı

İŞKUR verilerine göre ocak- mart döneminde özel ve kamuya ait toplam 349 bin 299 açık iş bulunuyor.

2020’nin aynı döneminde işverenler toplamda 503 bin 51 açık iş ilanı vermişti.

Açık iş sayısı ilanlarında bir yılda yaşanan azalma ise yüzde 44 civarında. Bir başka deyişle artık işverenler işçi aramamaktadır.

İŞKUR’a kayıtlı işsiz sayısı ise geçtiğimiz yıla göre **1 milyon 11 bin 200 kişi azalmış durumda. Yani 1 milyon 11 bin kişi İŞKUR’un kendisine iş bulamayacağını düşünmüş ve İŞKUR’dan iş aramayı bırakmıştır.**

İŞKUR verilerine göre işverenler işçi aramayı bırakırken, işçilerde İŞKUR’dan iş bulma ümidini yitirdi.

Doktoralı İşsizler İŞKUR’dan İş Bekliyor

İŞKUR Mart ayı istatistiklerine göre; Ön lisans, Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora mezunu olup İŞKUR’dan iş bekleyen üniversite mezunu sayısı 766 bin 674.

İŞKUR’ a kayıtlı işsizlerin;

767 tanesi ise doktora mezunu işsizlerden oluşmaktadır. Kayıtlı işsizlerin 417 bin 890’ı lisans mezunu, 17 bin 688’i yüksek lisans mezunu ve 330 bin 331 ‘i ise ön lisans mezunudur.

Ramazan Sofrası Zamlara Yenik Düştü

TÜİK’İN şaibeli yüzde 16,19’luk enflasyon hesabına göre dahi Dünya’da en yüksek enflasyona sahip 14. Ülke, Avrupa’da ise yüksek enflasyonda birinciyiz.

Afrika ülkeleri Gana, Liberya, Kenya, Uganda gibi ülkeler bile bizden daha düşük enflasyona sahip.

TÜİK, yıllık enflasyonu yüzde 16,19 olarak hesaplayıp açıklasa da bazı temel mal ve hizmetlerin fiyatlarındaki artışlar ise enflasyonun birkaç katını geçiyor.

Son bir yılda;

- **Yumurta yüzde 63,8,**
- **Ayçiçek yüzde 59,5,**
- **Mercimek yüzde 44,6,**
- **Tavuk eti Yüzde 44,1,**
- **Bakliyat fiyatları yüzde 39,3,**
- **Margarin yüzde 34,5,**
- **Zeytinyağı yüzde 34,2 zlandı.**

Hem İşten Atılıyorlar Hem De İşsizlik Ödeneği Alamıyorlar

Yılbaşından bu yana işten çıkarıldığı için işsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 194 bin 369 oldu. Yani bir başka deyişle işten çıkarma yaşağına rağmen **Kod-29 ve başka nedenlerle işverenler en az 194 bin işçinin iş sözleşmesine son verdi.**

194 bin kişi işsizlik ödeneğine başvururken ödenek alan sayısı ise sadece 57 bin 898 olarak gerçekleşti.

Bir başka deyişle yılbaşından bu yana işsizlik ödeneğine başvuruda bulunan her 100 işçiden 70’i ödenek almaya hak kazanamadı.

Vatandaşlar Borcu Borçla Kapatıyor

Faiz oranlarında yaşanan artışa rağmen vatandaşların borcu da bankalara ve özel finansman şirketlerine artmaya devam ediyor.

Vatandaşların banka ve özel finansman şirketlerine olan toplam borcu, 26 Mart - 2 Nisan günleri arasında 5,8 milyar lira daha artarak 862 milyar liraya yükseldi.

Son iki haftada yaşanan borç artışı 13 milyar TL oldu.

Vatandaşların bankalara olan borcunda yılbaşından bu yana 25,7 milyar liralık artış oldu.

Vatandaş, Çiftçi Ve Kobi Borcu 1trilyon 749 Milyar TL

BDDK'nın verilerine göre toplam 3 milyon 896 bin 218 KOBİ'nin bankacılık sektörüne kredi borcu bulunuyor.

KOBİ'lerin toplam borcu ise 26 Mart – 2 Nisan arasında 3,7 milyar liraya yakın artarak 873,7 milyar liraya çıktı.

Tarım sektörünün yani çiftçilerin bankalara olan toplam borcu ise 134 Milyar TL.

Bu durumda vatandaşların, Kobilerin ve çiftçilerin özel-kamu bankaları ile finansman şirketlerine olan toplam borcu 1 Trilyon 749 milyar TL'yi buldu.

DEĞERSİZLEŞTİRİLEN EV İŞÇİLİĞİ – GÖRÜNMEYEN İŞÇİLER

CHP İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığı, **Değersizleştirilen Ev İşçiliği – Görünmeyen İşçiler Raporu hazırladı.** Salgında kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan, güvencesiz çalışan ve çok sayıda hak ihlallerine maruz bırakılan ev işçilerinin yaşadığı sorunlara dikkat çekilen raporda, Ev İşçileri Dayanışma Sendikası üyesi ev işçileriyle yapılan çevrimiçi toplantıda dile getirilen talepler ve CHP'nin çözüm önerileri yer alıyor. CHP Emek Büroları tarafından hazırlanan kitapçıktaki tespitlerin de bulunduğu raporda, İş Kanunu kapsamı dışında olan ev işçileri ile ilgili yapılması gereken düzenlemelere dikkat çekildi.

Raporda yer alan çarpıcı tespitler şöyle:

Ev işçilerinin İş Kanunu kapsamına alınması için TBMM'ye yasa teklifini de sunan CHP Genel Başkan Yardımcısı Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın EVİD-SEN Başkanı ve üyeleriyle yaptığı çevrimiçi toplantıda gündeme getirilen sorunlar ve taleplerden bazıları:

Ev işçilerinin öncelikli olarak yapılacak yasal çalışmalar ile İş Kanunu kapsamına alınması gerekmektedir.

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında bulunmayan ev işçileri herhangi bir iş kazasına uğramaları durumunda 'meslek hastalığı' olarak kabul edilmemektedir.
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda ev işçileri bakımından bir ay içerisinde bir iş yerinde 10 günden az-10 günden çok çalışan ayrımı bulunduğundan çoğu ev işçisi uzun vadeli sigorta kolunda yer almamaktadır.
  - o Çoğu ev işçisi gündelik olarak farklı ev/işyerlerinde çalıştığından dolayı birçok ev işçisi için "bir ay içerisinde bir işyerinde 10 günden fazla çalışmak" kriterini karşılamak imkansız bir duruma gelmektedir.
  - o Salgınla birlikte derinleşen sorunlar ve yoksulluk nedeniyle sigortalarını ödemek yerine, zor hayat şartlarında nakit olarak alacakları ücrete pratikte daha çok ihtiyaç duymaktadırlar.
- Lisanssız çalışan danışman şirketlerinin denetimsizliği ciddi bir sorun alanı oluşturmaktadır.
- Danışman şirketlerden bazıları, aracılık yaptıkları ev işçilerinin görev almak istedikleri iş kollarına riayet etmemektedir. Örneğin temizlik konusunda çalışmak isteyen bir ev işçisi danışman şirketin "bakıcılık da yapar, yemek de yapar" şeklinde tanıtımına ve alacağı ücretin ötesinde ekstra iş yapmaya maruz bırakılabilmektedir.
- Ev işçileri arasında herhangi bir ücret standardı yoktur.
- Çalışma saatleri belli değildir.
- Sendikaların verdiği bilgiye göre ev hizmetlerine giden her 10 kadın işçiden 3'ü cinsel fiziksel şiddete ve işyerinde mobinge uğramaktadır. Birçok ev işçisi evlerde uğradığı mobbing ve taciz gibi suç içeren fillere maruz bırakılabilmekte ve konut dokunulmazlığından dolayı bu tür filleri ispatlamak imkansız olabilmektedir.
- Ev işçileri, izin ve dinlenme haklarını yeterince kullanamamaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ev İşçilerinin Talepleri:

- Ev işçilerinin 4857 sayılı İş Kanunu ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamına alınması ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'ndaki "10 günden az- 10 günden çok" çalışma ayırımının kaldırılması
- Ev işçilerinin İş Kanunu kapsamına alınması tek başına yeterli olmayacağı için 30 işçi ve üstünde işçi çalıştıran yerler için geçerli olan iş güvencesi konusunda da değişiklik yapılması
- Ev işçilerine lisanssız danışman şirketlerinin aracılık yapmasına son verilmesi, güvencenin devlet denetiminde sağlanması
- Ev işçilerinin istihdamının İŞKUR ve özel istihdam büroları aracılığı yapılması sağlanarak hem kayıt dışılığa son verilmesi ve dolayısıyla etkin veri toplanması ile ev işçilerinin uğrayabilecekleri mağduriyetin en aza indirilmesinin sağlanması
- TÜİK'in ev işçileri ile ilgili topladığı verinin diğer faaliyet kollarından ayrılarak hesaplanmasının sağlanması
- Yapılacak yasama çalışmaları neticesinde ev işçilerinin; ücret standardı, izin ve dinlenme hakkı, çalışma saatlerinin netleştirilmesi gibi niteliklere kavuşmasının sağlanması
- ILO'nun 189 sayılı "Ev İşçileri için İnsana Yakışır İş hakkında ILO Sözleşmesi" ve 201 sayılı "Ev İşçileri için İnsana Yakır İş hakkında ILO Tavsiye Kararı"na taraf olunması için gerekli çalışmaların yapılması
- Salgında kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan ev işçilerinin yaşadığı yoksulluk, işsizlik ve gelir kaybı telafisi ve insan onuruna yakışır yaşam koşulları için, ekonomik tedbir paketlerinde ev işçilerinin yer alması çağrısının yapılması
- KOBİ'ler, esnaflar, öğretmenler, apartman görevlileri, EYT'liler gibi toplumun farklı kesimlerini kucaklayan CHP'nin "ev işçileri" için ekonomik destek paketini dillendirmesi, sorunları görünür kılması, sayıları milyonları bulan ev işçileri için güvenceli iş vurgusunu farklı platformlarda dile getirmesi

CHP'nin Çözüm Önerileri

CHP iktidarında ev işçileri güvenceye kavuşacak. Ev işçilerinin; güvencesiz ve kayıtdışı istihdamına, düşük ücretlerle uzun saatler çalıştırılmasına ve yasal güvenceden yoksun olmasına son vereceğiz.

CHP iktidarında;

- Yasal düzenlemeleri yaparak ev işçilerimizi İş Kanunu kapsamına dahil edeceğiz.
- Ev hizmetlerinde çalışanların çalışma koşullarını düzenleyen ayrı bir yönetmelik ve tüzük çıkartacağız. Ev işçilerini mesleki standartlara kavuşturacağız.
- Ev işçilerinin kayıtdışı istihdamına son vereceğiz.
- Sürekli ya da kısmi süreli çalışmasına bakılmaksızın, bütün ev işçilerinin 5510 sayılı kanunda sigortalı sayılanlar içinde yer almasını sağlayacağız.
- Ev işçilerinin örgütlenmelerinin önündeki engelleri kaldıracağız.
- İş kazası ve meslek hastalıklarının yaşanmaması için ev ve işyerlerinde, önleyici tedbirleri zorunlu tutacak; işçi sağlığı ve güvenliği risklerini düzenlemek amacıyla iş sağlığı ve güvenliği kanununda gerekli düzenlemeyi yapacağız.
- ILO'nun 189 No'lu "Ev İşçileri için İnsana Yakışır İş" sözleşmesini Mecliste yasal güvence altına alacağız.

Ev İşçilerinin Anlatımları

"Tam 50 yıldır ev işçisi olarak çalışmış annemin tek bir gün dahi sigortası olmadı."

"35 yıllık ev işçisiyim. 15 yaşından beri çalışıyorum. Okutulmadım. Babam tekel işçisiydi. Kızlar okumaz dediler okula göndermediler. Okuyabilseydim öğretmen ya da doktor olmak isterdim. Kendi ailemden 11 kardeşim var. Son 15 yılın içinde hiç mutlu çalışmadım. Son 7 yıldır çalıştığım işverenle davalığım. 1 ay denedik beğenmedik deyip haklarımı almaya çalıştılar. Sadece SSK yapmalarını istemiştim. 35 yıl çalıştım,

elimde avcumda hiçbir şeyim yok. Oğlum Lise 2'ye kadar okutabildim. Pandemi yüzünden son 1 yıldır inanılmaz zorluklar yaşıyoruz. Şu anda gerçekten gittiğim 1-2 yer dışında gelirim yok.”

“Kendimize ait özel bir alanımız yok. Çalıştığımız evlerde salonlarda kalabiliyoruz. Eşyalarımızı koyacağımız herhangi bir alanımız olmuyor. Bir dolabımız bile olmayabiliyor.”

“Evde çalışan kişiler temizlikçi olarak girdiyse temizlik yapmalı, dadı olarak girdiyse sadece dadılık yapmalı. Ailelerden ve danışmanlık şirketlerinden dolayı iş tanımımız olmuyor.”

“İzin almadan, izne gitmeden hep bizimle ve bizim belirlediğimiz düşük ücretten bizimle çalışın diyorlar. Ev hizmetlerinde çalışan bütün arkadaşlar adına söylüyorum. İnanın değerimiz yok. Bizim yaptığımız hiçbir şey göze görünmüyor”

“Firmalar bize destek olacağını söyleyerek işe gönderiyor ancak inanın

Ankara’da İstanbul’da çalışmaya gittiğimde, sorun yaşayınca elimde valizle gece yarısı yollara düştüğüm oluyor.”

“Danışman şirketleri genelde ailenin peşinde, onlardan yana, alacağı paraya bakıyor.”

“Ev işçiliği çok yorucu bir iş. Biz bunun hakkını alamıyoruz. 3 senedir 4 katlı 650 metrekare bir evde çalışıyorum ve benim maaşımı pandemide alımla edip 800 TL indirdiler.”

TÜRKİYE’DE MUTLAK YOKSUL SAYISI 3,2 MİLYON KİŞİ ARTTI

Dünya Bankası, Türkiye’de son iki yılda kur krizi ve pandemi nedeniyle mutlak yoksul sayısının 3,2 milyon kişi artarak 10 milyon 171 kişiye yükseldiğini açıkladı.

Pandemi tüm dünyada yoksulluğu artırırken, Türkiye’deki yoksulluk artışına dair Dünya Bankası çarpıcı veriler yayımladı.

Dünya Bankası’nın Türkiye Ekonomik İzleme raporunda, 2018’de Türkiye’de 6 milyon 939 bin olan mutlak yoksul sayısının 2019’da 8 milyon 420 bine, 2020’de 10 milyon 171 bine yükseldiği tahmini yer aldı.

2018’deki Kur Krizi Sonrasında Yükselişe Geçti

2018’de nüfusa oranla yüzde 8,5’e gerileyen mutlak yoksulluk oranının da ekonomik kriz sonrasında 2019’da yüzde 10,2’ye, 2020’de yüzde 12,2’ye yükseldiği belirtildi.

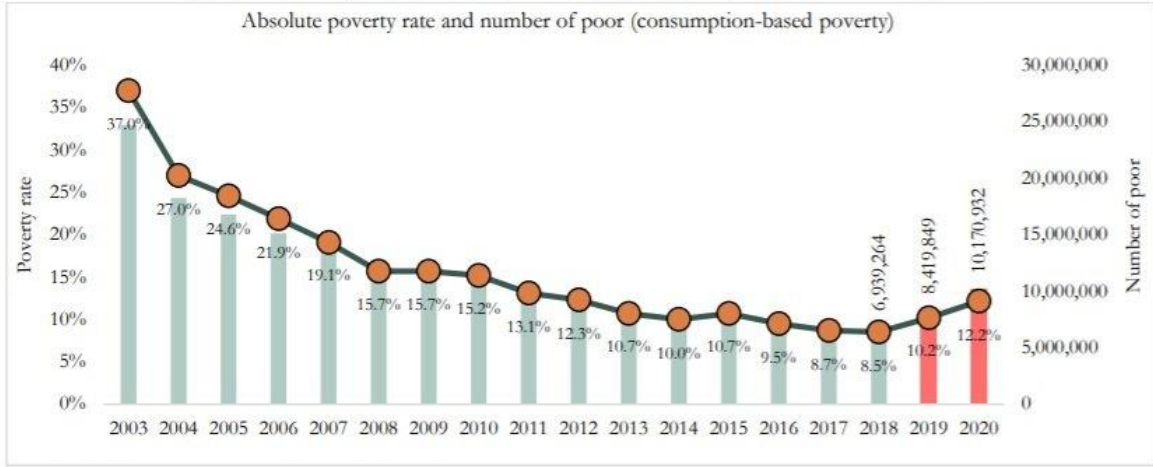
Mutlak yoksul sayısı 2019’da 1 milyon 481 bin kişi, 2020’de 1 milyon 751 bin kişi, iki yılda toplam 3 milyon 232 bin kişi arttı.

Dünya Bankası, mutlak yoksulları, 2011 yılı satın alma gücü paritesi rakamlarıyla kişi başı günlük tüketimi 5,5 dolar seviyesinin altında olan kişileri mutlak yoksul olarak tanımlıyor. Bu rakam 2020 yılı ortalama dolar/TL kuruyla yaklaşık 22 TL’ye denk geliyor. Yıllık rakam ise 8 bin 122 TL yapıyor.

Banka, Türkiye’de mutlak yoksulluk oranının 2020’de ulaştığı yüzde 12,2’lik seviyenin 2012’deki yüzde 12,3’lük oran sonrasındaki en yüksek seviye olduğuna dikkat çekti.

Türkiye’de pandemi döneminde doğrudan gelir desteğinin düşük kaldığına dikkat çeken banka, kısa çalışma ödemesi, nakdi ücret desteği ve sosyal yardım ödemeleri gibi destekler olmasaydı mutlak yoksulluk oranının 2020’de yüzde 12,2 değil yüzde 17,4’e yükseleceği tahmininde bulundu.

Figure 125: The poverty rate is estimated to reach its highest level since 2012

Source: World Bank calculations using data from Turkstat

Note: Poverty is measured as the proportion of people with per capita consumption of below \$5.5 a day 2011 PPP. Source: World Bank calculations using HBS 2003-2019.

Orta Sınıftan 3,1 Milyon Kişi Eksildi

Dünya Bankası, Türkiye'nin de içinde yer aldığı üst-orta gelir seviyesindeki ülkelerde 2011 yılı satın alma gücü paritesi rakamlarına göre kişi başı günlük tüketimi 5,5 doların altındakileri mutlak yoksul, 5,5 dolar ile 11 dolar arasındakileri kırılgan, 11 doların üstünü ise orta sınıf olarak tanımlıyor.

11 dolar, güncel fiyatlar 6,34 dolara denk geliyor. 2020 ortalama dolar/TL kuru ile 6,34 dolar da 44,5 TL'ye denk geliyor.

Dünya Bankası, 2018'deki kur krizinden bu yana Türkiye'de orta sınıfın 3,1 milyon kişi azaldığını tahmin ediyor

TÜİK: 2019'da Görelî Yoksulluk Oranı Yüzde 14,4

TÜİK, en son 2019 yılı yoksulluk verilerini yayımlamıştı. Buna göre, toplumun genel düzeyine göre belli bir sınırın altında gelire sahip olan bireyler görelî anlamda yoksul sayılıyor.

Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 50'si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre, yoksulluk oranı 2019 yılında 0,5 puan artarak yüzde 14,4 olmuştu.

Medyan gelirin yüzde 60'ı dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre yoksulluk oranı ise son yılda 0,1 puan artarak yüzde 21,3 olarak gerçekleşmişti.

Medyan gelirin yüzde 70'i dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre ise yoksulluk oranı bir önceki yıla göre değişmeyerek yüzde 28,5 olmuştu.

Türkiye'de yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri 2019'da bir önceki yıla göre yüzde 17,9 artarak 28 bin 522 TL olmuştu.

DÜNYA BANKASI TÜRKİYE ANALİZİNDE 'YOKSULLUK' ÖNGÖRÜSÜ

Dünya Bankası bugün yayımladığı raporda, Türkiye'de yüzde 12.2'ye yükselen yoksulluk oranının pandemi öncesi seviyelere geri getirmenin zor olacağı belirtildi.

Dünya Bankası analizlerinin yer aldığı Türkiye Ekonomik İzleme Raporu'nda, "2019 yılında yüzde 10.2 olan yoksulluk oranının 2020 yılında yüzde 12.2'ye yükseldiği tahmin edilmektedir. Şu anda yoksulluk oranını pandemi öncesi seviyelere geri getirmek bir zorluk teşkil etmektedir" denildi.

Raporda "kredi patlaması" gibi atılan adımların desteğiyle, Türkiye'nin 2020 yılında pozitif büyüme sağlayan birkaç G-20 ülkesinden birisi haline geldiğine dikkat çekildi ancak bu büyümenin beraberinde yükselen enflasyon, uluslararası rezervlerde düşüş, lirada zayıflama, cari açığa sert bir artış ve şirketlerde finansal stres getirdiğine de dikkat çekildi.

"Birçok Çalışan Geride Kaldı"

Raporda, "2020 yılının sonundaki toparlanma, işgücü piyasalarının bir miktar toparlanmasına yardımcı olurken, özellikle kadınlar, gençler ve düşük vasıflı işçiler olmak üzere birçok çalışan geride kaldı. Bu durumun, yüksek enflasyon ile birlikte, yoksullara daha fazla zarar vermiş olması muhtemeldir" denildi.

Rapora göre, ihracattaki toparlanma ve düşük baz etkisi sayesinde Türkiye'deki yıllık büyümenin 2021'de yüzde 5 gibi "kayda değer bir seviyeye" ulaşması bekleniyor.

"Kalıcı Etkiler Yaratması Beklenmektedir"

Dünya Bankası raporunu hazırlayan ekibin lideri David Knight, "İşgücü piyasasında yaşanan şokun uzun süre kalıcı etkiler yaratması beklenmektedir. Sosyal yardımlar ile birlikte aktif ve hedef odaklı işgücü piyasası politikaları özellikle kadınlar ve gençler olmak üzere insanların potansiyellerini gerçeğe dönüştürebilmeleri için giderek daha önemli hale gelecektir" dedi.

AÇLIK SINIRI 3 BİN 414 LİRAYA YÜKSELDİ

Dört kişilik bir ailenin dengeli ve sağlıklı beslenebilmesi için bir ayda harcaması gereken para, nisan ayında 18 lira daha artarak 3 bin 414 liraya kadar çıktı. Yoksulluk sınırı ise 11 bin 680 liraya kadar yükseldi. Açlık sınırı 2826 TL olan asgari ücretin 588 TL üzerine çıktı.

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu'nun Ar-Ge birimi KAMU-AR'ın, dört kişilik bir ailenin, dengeli ve sağlıklı beslenebilmesi için tüketmesi gereken gıda miktarlarını esas alarak belirlediği açlık sınırı ile gıdanın yanı sıra diğer ihtiyaçlarını da yoksunluk duygusu çekmeden karşılayabilmesi için yapması gereken gıda dışındaki harcamaları dikkate alarak hesapladığı yoksulluk sınırı araştırmasının Nisan 2021 sonuçları açıklandı.

Açlık Sınırı Son Bir Yılda 446 Lira Arttı

Açlık sınırının 446 lira arttığı son bir yılda, gıda dışı ihtiyaçlar için yapılması gereken harcama bin 119 lira, yoksulluk sınırı ise bin 565 lira yükseldi.

Gıda fiyatlarında son aylarda yaşanan hızlı fiyat artışı dengeli ve sağlıklı beslenebilmek için yapılması gereken aylık gıda harcaması tutarını, diğer bir ifadeyle açlık sınırını nisanda bir önceki aya göre yüzde 0,5 oranında artırarak 3 bin 414 liraya kadar çıkardı.

Gıda dışı gereksinimler için yapılması gereken harcama ise 8 bin 266 liraya yükselirken yoksulluk sınırı da 11 bin 680 lira oldu.

DENGELİ VE SAĞLIKLI BESLENME İÇİN YAPILMASI GEREKEN GIDA HARCAMASI (AÇLIK SINIRI-TL)							
	2020		2021		Değişim (TL)		
	Nisan	Aralık	Mart	Nisan	Bir önceki aya göre	Aralık 2020'ye göre	Yıllık
Et - Yumurta	842	923	950	956	6	33	114
K.Bakliyat	71	86	80	85	5	-1	14
Süt-Yoğurt-Peynir	599	664	833	827	-6	163	228
Taze Meyve	377	282	298	341	43	59	-36
Taze Sebze	350	353	348	329	-19	-24	-21
Ekmek +Un +Makarna	379	432	454	444	-10	12	65
Pirinç - Bulgur	73	91	87	88	1	-3	15
Sıvı Yağ	54	68	75	75	0	7	21
Şeker-Bal-Reçel v.b	174	192	214	214	0	22	40
Zeytin	49	55	55	55	0	0	6
AÇLIK SINIRI	2.968	3.146	3.396	3.414	18	268	446

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yoksulluk Sınırı 11 Bin 680 Liraya Yükseldi

Açlık sınırı nisanda bir önceki aya göre 18 lira, gıda dışındaki ihtiyaçlar için yapılması gereken harcama 87 lira ve yoksulluk sınırı da 105 lira arttı. Bu yılın ilk dört aylık döneminde ise açlık sınırı 268 lira, gıda dışındaki ihtiyaçlar için yapılması gereken harcama ise 225 lira arttı.

Ailelerin gıda ve gıda dışı ihtiyaçlarını insan onuruna yaraşır bir şekilde yoksunluk hissi çekmeden karşılayabilmesi için yapılması gereken toplam harcama tutarını gösteren yoksulluk sınırı da ocak-nisan döneminde toplam 493 liralık artışla 11 bin 680 liraya yükseldi.

YOKSULLUK SINIRI (TL)	2020		2021		Değişim (TL)		
	Nisan	Aralık	Mart	Nisan	Aylık	Aralık 2020'ye göre	Yıllık
AÇLIK SINIRI	2.968	3.146	3.396	3.414	18	268	446
-Yetişkin Erkek (19-65 Yaş)	853	904	976	981	5	77	128
-Yetişkin Kadın (19-65 Yaş)	682	723	781	785	4	62	103
-Çocuk	512	542	586	589	3	47	77
-Genç	921	976	1.054	1.060	6	84	139
GIDA DIŞI HARCAMALAR	7.147	8.041	8.179	8.266	87	225	1.119
YOKSULLUK SINIRI	10.115	11.187	11.575	11.680	105	493	1.565

Açlık Sınırı 3 Bin 414 Lira

Gıda fiyatlarında yaşanan artış, dört kişilik bir ailenin dengeli ve sağlıklı beslenebilmesi için alması gereken kaloriyi sağlayacak gıda maddelerinden oluşturulan bir sepete göre hesaplanan açlık sınırının nisanda 3 bin 414 liraya yükselmesine yol açtı.

Bu yıl Mart'ta 3 bin 396lira ola dört kişilik bir ailenin açlık sınırının nisanda bu düzeye yükselmesinde, et, meyve, kuru bakliyat fiyatlarındaki artışlar etkili oldu. Ankara'da en fazla alışveriş yapılan pazar ve marketlerden derlenen fiyatlara göre sağlıklı beslenebilmek için et-yumurta için nisanda harcanması gereken tutar bir önceki aya göre 6 lira, geçen yıl aralık ayındaki düzeyine göre 33 lira ve son bir yılda ise 114lira artarak 956 liraya yükseldi. Kuru bakliyat için yapılması gereken harcama önceki aya göre 5 lira arttı, geçen yılın aynı ayına göre ise 14 liralık artışla 85 lira oldu.

Süt, yoğurt ve peynir için yapılması gereken harcama nisanda bir önceki aya göre 6 lira azalırken, ilk dört aylık dönemde 163 lira ve geçen yılın nisan ayına göre ise 228 lira artarak 827 lira oldu.

Meyve harcaması için ayrılması gereken para nisanda 43 lira, bu yılın ilk dört aylık döneminde 59 lira arttı, son bir yılda ise 36 lira azalarak 341 lira olurken, dört kişinin yapması gereken sebze harcamasının parasal tutarı da nisanda 329 liraya geriledi. Sebze harcamalarında son bir ayda 19 lira, yılın ilk dört aylık dönemde 24 lira ve son bir yıllık dönemde de 21 lira azaldı.

Yapılan hesaplamalara göre nisanda 10 lira azalarak 444 liraya gerileyen dört kişilik bir ailenin ekmeğe, un ve makarna için bir ayda yapması gereken harcamada son bir yıllık dönemde ise 65 liralık artış yaşandı.

Pirinç ve bulgur harcamaları nisanda bir lira son bir yılda 15 lira artarak 88 lira oldu. Sıvı yağa yapılması gereken harcama nisanda değişmedi, son bir yılda ise 21 lira artarak 75 liraya çıktı. Şeker, bal, pekmez, reçel gibi gıda maddelerine yapılması gereken harcama da nisanda 214 lirada kaldı.

Aynı ailenin zeytin için yapması gereken harcama da değişmedi ve 55 lirada kaldı. Nisanda açlık sınırı yetişkin bir erkek için 981lira, yetişkin bir kadın için 785 lira, çocuk için 589 lira ve genç için de bin 60 lira oldu.

Gıda Dışı Harcamalar

Diğer açlık ve yoksulluk sınırı araştırmalarından farklı olarak, yoksulluk sınırının belirlenmesinde gıda dışı harcamaların fiyat artışları da esas alınarak yapılan araştırmaya göre, dört kişilik bir ailenin gıda dışındaki gereksinimlerini karşılayabilmesi için gereken harcama tutarı da nisanda, 8 bin 266 liraya çıktı.

Nisanda giyim ve ayakkabı harcamaları 614 liraya çıktı. Barınma (kira dahil) harcamaları bin 740 liraya yükseldi. Ev eşyası harcamaları 974 liraya çıkarken, sağlık harcamaları 393lira oldu. Ulaştırma harcamaları bin 709 lirada

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kalırken, haberleşme harcamaları 512 liraya, eğlence ve kültür harcamaları 334 liraya çıktı. Eğitim harcamaları 256 lira olurken, otel harcamaları 678 lira, diğer mal ve hizmetlerle ilgili harcamalar 521 lira olarak hesaplandı. Alkollü içki ve sigara harcamaları ise 534 lira oldu.

Gıda dışı harcamalarda bu yılın ilk dört aylık döneminde 225 lira son bir yılda ise bin 119 liralık artış yaşandı.

Yoksulluk Sınırı

Dört kişilik bir ailenin insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşayabilmesi için yapması gereken zorunlu gıda ile gıda dışı harcamaların toplam tutarını gösteren yoksulluk sınırı ise nisanda 11 bin 680 liraya çıktı. Yoksulluk sınırında, bu yılın ilk dört aylık döneminde 493 liralık artış yaşandı. Yıllık artış ise bin 565 lira oldu.

YOKSULLUK SINIRI 9 BİN 14 LİRAYA YÜKSELDİ

TÜRK-İŞ araştırmasına göre Nisan ayında açlık sınırı 2 bin 767,15 liraya yoksulluk sınırı ise 9 bin 13,53 liraya yükseldi

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ), Nisan ayı açlık ve yoksulluk sınırı araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Buna göre, dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 2 bin 767,15 lira, gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (yoksulluk sınırı) 9 bin 13,53 lira, bekâr bir çalışanın 'yaşama maliyeti' ise aylık 3 bin 336,10 lira olarak belirlendi.

TÜRK-İŞ açıklamasında, şu görüşlere de yer verildi:

“Çalışanların geçim şartları artan fiyat artışları nedeniyle daha da bozuldu. Ülkemizde giderek yaygınlaşan ve tam kapanma noktasına gelmesine yol açan küresel salgın Covid-19 virüsü döneminde, başta ücretli çalışanlar olmak üzere, iktisaden dar ve sabit gelirli milyonlarca kişinin gelir ve iş güvencesi geriledi. Bir yanda olumsuz çalışma şartları diğer yandan devam eden fiyat artışları sonucu geçim sıkıntısı giderek ağırlaştı.

Ramazan ayında gıda fiyatlarındaki artış devam etti. Özellikle yaş sebze-meyve ürünlerinde devam eden fiyat artışları ile bu ay zamlanan et, mutfak harcamasına olumsuz yansıdı. Salgın döneminde ücret gelirlerinin korunması ve ihtiyacı olanlara gelir destekleri önemli bir sosyal devlet uygulamasıdır. Bir yılı aşkın salgın döneminde, uygulanan bazı ekonomik tedbirler çerçevesinde ödenen işsizlik, kısa çalışma, nakdi ücret desteği gibi koruyucu nitelikteki ödemeler -maalesef- yetersiz kaldı. Çalışanların ailesiyle birlikte “insan onuruna yaraşır bir hayat sürdürmeleri” mümkün olmadı. Gelir dağılımındaki eşitsizlik bir yandan yoksulluğu öte yandan zenginliği artırdı, aradaki fark giderek açıldı.”

TAM KAPANMADAN TAM AÇLIK ÇIKTI

Erdoğan tüm Avrupa ülkelerinin normalleşme sürecine girdiği ve açılmaya başladığı bugünlerde tüm ülkeye yeni bir fedakârlık çağrısında bulunarak 29 Nisan ve 17 Mayıs tarihleri arasında tam kapanmaya geçileceğini duyurdu. **1 yıllık salgınla mücadelenin kazanımlarını lebalep kongrelere kurban eden Erdoğan'ın tam kapanmasından işçiye ve esnafa yine tam açlık düştü. Erdoğan adeta virüsten değil ama açlıktan ölebilirsiniz açıklaması yaptı**

Erdoğan açıklamasında üretim, imalat, gıda, temizlik ve sağlık hizmeti dışında yer alan tüm iş yerlerinin kapanacağını duyurdu. Zaten biri yılı aşkın süredir faaliyetleri aç- kapa yapılarak durdurulan esnaf ve çalışanlar açlığa terk edilmiş bir şekilde yaşamını sürdürmekteydi. İktidar bu sürede destek adı altında esnafa 3 aylığına aylık 1000 TL yani günlük 33 TL ile ciro kaybının sadece yüzde 3'ü kadar destek verdi. Son açıklama ile beraber esnafa ve çalışana yönelik herhangi bir gelir desteği ve güvencesi açıklanmadı. Sadece iş yerlerinizi kapatacaksınız dendi.

Ortada herhangi bir gelir güvencesi olmadan, kira ve fatura desteği olmadan, SGK ve BAĞ-KUR Prim borçları için bir destek olmadan esnafa 'tam kapanacaksınız' demek 'aç kalacaksınız' demekten başka bir şey değildir.

Çalışan işçilerin gelir güvencesini sağlamadan, sokakta gün kazanıp gün geçinen yevmiyeli çalışanlara herhangi bir destek vermeden yapılacak olan tam kapanma tam bir sosyal ve ekonomik felaket demektir.

Erdoğan'ın tam kapanma açıklamasından esnafa, çalışana, sokaktan geçimini sağlayan sokak emekçisine düşen şey tam açlıktır. **Bu kapanmanın diğer bir anlamı da ekmeği ve geliri elinden alınan milyonlara açık açık “virüsten değil ama açlıktan ölebilirsiniz’ den” başka bir şey değildir.**

Çünkü Erdoğan'a göre eğer insanların virüsten ölmesi demek ülkeye turist gelmemesi demektir. Bu yüzden Erdoğan insanların açlıktan ölmesini virüsten ölmesine tercih etmiştir.

Tam kapanma tam gelir desteği ve güvencesi ile olur

Erdoğan'ın örnek verdiği Avrupa ülkelerinde hangi önlemler alındı. Esnafına kaybettiği ciro kaybına göre destek verildi. Kirasını, faturasını devlet üstlendi. Çalışanının maaşını güvence altına alındı ve kısıtlama uygulamalarını hayata geçirildi.

Türkiye'de hâlihazırda 150 bin civarında lokanta, kafe işletmesi müşterisinden yoksun. 130 bine yakın kahvehane ve çay ocağı işletmesi bu süreçte ne açıldı ne kapandı. 4 bin 732 bar işletmesi, 8 bin 470 müzikli lokanta ve kafe, 11 bin 207 internet kafe ve salonu, 7 bin 485 hamam, sauna ve spor merkezi ve 3 bin 740 düğün ve nikâh salonu kapalı.

Erdoğan bununla da yetinmeyin istisnalar dışındaki tüm iş yerlerinin kapatılacağından bahsediyor. 1 yıldır zaten doğru düzgün destekten mahrum bıraktığı bu da yetmezmiş gibi fatura borcundan dolayı kapısına icra memuru gönderdiği esnafı yine desteksiz ve gelirsiz bırakmış durumda.

Türkiye'de 300 bin civarında küçük esnafın borç oranı yüzde 65'i geçti.2020 yılında 99 bin 588 esnaf,2021 yılının ilk 3 ayında ise 34 bin 632 esnaf iflas etti. Pandemi sürecinde destekten mahrum kaldığı için en az 135 bin esnaf iflas etti.

Dünyada güçlü devletlerin esnafına ve işletmelerine COVID-19 dolayısıyla yaptıkları yardımların milli gelire oranı yüzde 10'u ila 20'si arasında değişirken bizde bugüne kadar esnafa yapılan yardım milli gelire oranı 10 binde 35, yani binde 1'in bile altında.

Erdoğan'ın açıklamış olduğu tam kapanma esnafı ve yanında çalışanını açlığa terk ederek olmaz, sözde bizi kıskanan diğer dünya devletlerinin yaptığı gibi esnafın ve çalışanının gelir kaybını güvence altına alarak olur.

Bir taraftan küçük esnafı kapatıp diğer tarafta AVM'leri, zincir marketleri açık tutmak apaçık ayrımcılıktır. Kırtasiye esnafını 19 gün kapatıp, zincir marketlerde kırtasiye malzemesi satılmasına izin veren çarpık anlayış 135 bin esnafın iflas etmesinin virüsten sonraki tek sebebidir.

Eğer bir tam kapanma olarsa herkesin gelirini güvence altına almakla olur.

Türkiye'de eğer tam bir kapanma olarsa tam bir ekonomik ve sosyal güvencenin olması gerekmektedir. Avrupa ülkeleri nasıl tam açılmayı başardı, lebalep kongreler yapmadığı ve vatandaşının gelirini güvence altına alarak kısıtlamalara gittiği için. Bu bakımdan;

- ✓ Esnafın gelir kaybı güvence altına alınmalı ve her esnafa kaybına göre gelir desteği verilmelidir.
- ✓ Kira, fatura, prim vb. ödemeler devlet tarafından karşılanmalıdır.
- ✓ Kira stopajları kaldırılmalı ve esnafa yönelik icra işlemleri durdurulmalıdır.
- ✓ Esnafın tüm borçları ertelenmelidir.
- ✓ Bu şartlar altında tam kapanma sadece esnafı değil emekçileri de olumsuz etkileyecek.
- ✓ Zorunlu hizmet ve üretimde yer alan işçilere öncelikli aşı hakkı tanınmalıdır.

ÜÇ HAFTALIK 'TAM SEFALET' GÜNLERİ

Sokağa çıkma yasağında milyonlarca yurttaş gelersiz kalacak. Bu boyutta bir kapanmada yurttaşını desteksiz bırakan tek ülke Türkiye oldu. Salgın desteklerinde Türkiye, Afganistan'ın bile gerisinde kaldı.

Türkiye salgın döneminde halkına en az sosyal yardım yapan ülkeler arasında yer alıyor. İlk vakanın ortaya çıkmasının ardından bir yıl geçmesine rağmen salgın kontrol altına alınamadı. Alınan tedbirler ise halkın daha da yoksullaşmasına neden oldu. Dünya Bankası'nın verilerine göre Türkiye'de yoksulluk salgın öncesinde yüzde 10 seviyesindeyken salgın döneminde yüzde 12'ye yükselmiş durumda.

Sokağa çıkma yasağı 17 gün boyunca devam edecek. İktidar bu süreçte evlere kapanan yurttaşlara her hangi bir gelir desteğini içeren sosyal yardım paketi açıklamasında bulunmadı. Öte yandan ekonomiye ilişkin yeni torba yasanın da detayları ortaya çıkmaya başladı. Torba yasada küçük ve mikro işletmelere destek adı altında kredi düzenlemesi var. Küçük ölçekli firmalardan kaynak sıkıntısı çekenlere, istihdam sağlamaları şartıyla Kredi Garanti Fonu destekli kredi sağlanacak. Her bir çalışan için 100 bin TL kredi hakkı tanınırken, üst limit 500 bin lira olarak belirlendi. Kredi 2 yıl vadeli, ilk 6 ayı geri ödemesiz kullanılacak. Dünyada tam ya da kısmi kapanma

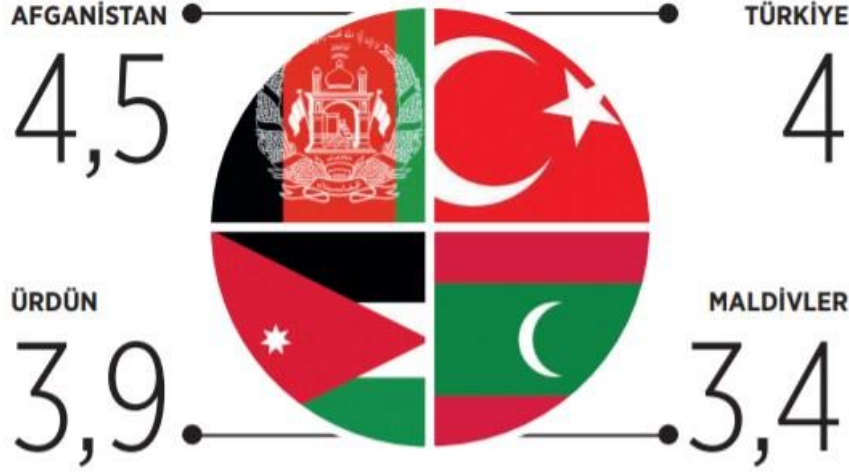

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

uygulanan birçok ülke, gelir desteği, nakdi yardım ve vergi indirimi gibi uygulamalarla halkın mağduriyetlerini gidermeye çalışıyor. Dünyada desteklerin nasıl yapıldığına mercek tuttuk.

Türkiye, Afrika Ülkeleri İle Yarışıyor

Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Ceyhun Elgin'in yapmış olduğu araştırmaya göre Türkiye mali paketlerle 168 ülke arasından 86'ncı sırada yer alıyor. Türkiye'de mali teşviklerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'ya oranı yüzde 4.

Desteksiz Kapanma Sadece Türkiye'de

Portekiz

Portekiz'de 2021 yılının ilk aylarında verilen büyük bütçe açığına rağmen, koronavirüs salgınında etkilenen şirketlere ve ailelere desteğin gerekli olduğu sürece devam edeceği vurgulanıyor. Ülkede ilk çeyrekte Covid-19 ile mücadele kapsamında alınan olağanüstü tedbirler kamu harcamalarını 2,1 milyar avro civarında artırdı. Sadece mart ayında 932 milyon avro harcandı. 2021'in ilk yarısında geçerli ve en fazla 2 bin avro olmak koşuluyla, gelirlerinde ciddi düşüş görülen küçük işletmelere yüzde 50'ye varan kira yardımında bulunulması öne çıktı.

ABD

ABD Başkanı Joe Biden, göreve geldikten sonra ocak ayında 1,9 trilyon dolarlık bir ekonomik teşvik paketi imzaladı. Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) verilerine göre ABD milli gelirinin yüzde 25,4'ünü bu yardımlara ayırmış durumda. Son yardımları içeren son paketin detayına ise ailelere 1400 dolar, 7 milyon kişiye istihdam ve işsizlere haftada bir 300 dolar gelir desteği bulunuyor. Koronavirüs kısıtlamaları sonrası ülkede 11 milyondan fazla insan işsiz kalmıştı.

İngiltere

Ülkede üç kez sokağa çıkma kısıtlaması ilan edildi. Üçüncü kısıtlamanın ardından İngiltere Maliye Bakanı Rishi Sunak işletmeler için 4,6 milyar sterlinlik destek paketi açıkladı. Bugünlerde kademeli normalleşmenin başladığı ülkede milli gelirin yüzde 16,3'ünü yardımlara ayırdı. pandemi nedeniyle çalışmayacak durumda olanların, Ülkede çalışmadıkları saatlere göre maaşlarının yüzde 80'ini devlet karşıladı. Ayda en fazla 2 bin 500 sterlin maaş desteği verildi. Öte yandan ülkede cirosunun yüzde 30 ya da daha fazlasını kaybeden işyerlerine kârının yüzde 80'ine kadar hibe verilebiliyor.

Almanya

Almanya'da hükümet pandeminin başlangıcından bu yana 156 milyar avro, 130 milyar avro ve 60 milyar avro değerinde üç mali teşvik paketi açıkladı. Ülke milli gelirinin yüzde 11'ini sosyal yardımlara ayırmış durumda. Son açıklanan pakette sosyal yardım alanlara ve ailelere çocuk başına 300 avro artı tek seferlik 150 avro gelir desteği sunulurken kültür sanat sektörü çalışanlarına 2 milyar avro yardım ayrıldı.

DOLAR KURUNDAKİ 3 YILLIK ARTIŞ KADAR ZAM YAPILSA	2.070 TL
ASGARI ÜCRETE 3 YILDA YAPILAN ZAM KADAR ZAM YAPILSA	1.762 TL
3 YILLIK ENFLASYON ORANI KADAR ZAM YAPILSA	1.560 TL
YILLIK ENFLASYON ORANI KADAR ZAM YAPILSA	1.162 TL
SARAY'IN BU YIL VERDİĞİ	1.100 TL

Müteahhide Var Emekliye Yok

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Enflasyon oranında artış yapılan bayram ikramiyelerinin ramazandaki ilk ödemesini mayıs başında, Kurban Bayramı ödemesini de temmuz ortasına doğru gerçekleştireceğiz" demesinin ardından 17 gün geçti. Erdoğan'ın açıklamasının ardından kendisinin hangi enflasyon oranından bahsettiği anlaşılamamış bu nedenle farklı senaryolar üzerinden beklentiler ortaya çıkmıştı. Buna göre son açıklanan mart ayı yıllık enflasyon oranı yüzde 16,2'ydi. Öte yandan yine mart ayında 2018'le kıyaslandığında TÜFE'deki artış yüzde 56'ydı. Aynı süreçte asgari ücrete ise yüzde 76 oranında zam yapılmıştı. Ancak 3 yıldır 1000 TL'ye sabitlenen bayram ikramiyesine 100 TL zam yapılmasına karar verildi. Böylece bayram ikramiyesine zam oranı yüzde 10 oldu. Erdoğan her ne kadar enflasyon oranı kadar zam yapacağız dediyse de, bayram ikramiyesine yıllık enflasyon kadar bile zam yapılmadı. 100 TL'lik zammın kim tarafından neye göre hesaplandığı bilinmezken, sosyal medyada tepkilerini dile getiren emekliler "Saray'ın gönlünden 100 TL kopmuş" açıklamasını yaparak ülkedeki kuralsızlığa dikkat çekti. Vergi uzmanı Ozan Bingöl, sosyal medya hesabında yaptığı paylaşımında "Konu emekliliğin yaşı olunca Avrupalı, ikramiyesi olunca Afrikalı oluyoruz" yorumunu yaptı. Emekli olmasına rağmen 100 binden fazla yurttaş iş arıyor ama bulamıyor.

TAM KAPANMANIN UYGULANACAĞI 18 GÜNDE VATANDAŞA TAM AÇLIK, ŞİRKETLERE TAM GARANTİ!

Yandaşın ballı garantisine kapanma yok! Vatandaş kapanacak, garantiler akacak. Kapanmada garanti gelirleri vatandaş için kullanılmalı!

Türkiye genelinde pandemi nedeniyle 29 Nisan ile 17 Mayıs 2021 tarihleri arasında 18 gün boyunca tam kapanma uygulanacak. Söz konusu süre içerisinde şehirlerarası yolculuklar da neredeyse tamamen kısıtlanacak. Tam kapanma nedeniyle otoyollar, köprüler ve havalimanları da kullanılmayacak.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın; 18 gün sürecek kısıtlama döneminde boş kalacak otoyol, köprü ve havalimanlarına ödenecek garantilerle ilgili bir çalışma hazırladı. CHP'li Akın'ın çalışmasında; 2021 merkezi bütçesinde garantiler için ayrılan bütçe kalemleri ile DHMİ'nin havalimanlarını işleten şirketlere verdiği yolcu gelir garantisinden hesaplaması yapıldı.

Garantilere 14,5 Milyar Bütçe Ayrıldı

2021 Merkezi Bütçesine göre; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın garanti ödemeleri için ayırdığı tutar 540 milyon TL; Karayolları Genel Müdürlüğü'nün garanti ödemeleri için ayırdığı tutar ise 14 milyar 49 milyon TL oldu. Buna göre yalnızca otoyollar ve köprüler için 2021 yılında ayrılan gelir garanti ödemesi tutarının toplamı 14 milyar 589 milyon TL olarak hesaplanıyor.

Bir Günde Yaklaşık 40 Milyon Lira

Bu durumda, yalnızca otoyollar ve köprüler için 2021 yılı merkezi bütçesinden ayrılan bir günlük ortalama gelir garantisini tutarı toplam 39 milyon 966 bin 863 lira olacak. Bu kapsamda 18 gün sürecek ve otoyollar ve köprülerin boş kalacağı kapanma döneminde şirketlere gelir garantisini olarak ortalama 719 milyon 457 bin 534 lira ödeme yapılacak. Söz konusu tutar; 2021 yılı içindeki döviz kurundaki artıştan bağımsız olarak belirlendiği

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

için yıl içindeki yaşanacak döviz kurundaki artış da eklenecek. 2021 yılındaki döviz artışı bugünkü kura hesaplandığında söz konusu tutarın 820 milyon liraya çıkacağı tahmin ediliyor.

Garantilerde Aslan Payı Köprülere

Karayollarında verilen gelir garantilerde en büyük payı köprüler alacak. Yavuz Sultan Selim Köprüsü için günlük 135 bin araç geçiş garantisi; Osmangazi Köprüsü için de günlük 40 bin geçiş garantisi verilmiş durumda. Yavuz Sultan Selim Köprüsü için araç başına “3 dolar artı KDV”; Osmangazi Köprüsü için de “35 dolar artı KDV” tutarında garanti gelir bedeli bulunuyor. Buna göre 18 gün boyunca kullanılmayacak Yavuz Sultan Selim Köprüsü için 8 milyon 602 bin 200 dolar; Osmangazi Köprüsü için ise 29 milyon 736 bin dolar tutarında gelir garantisi ödemesi yapılacak. Başka bir deyişle iki köprünün 18 günlük gelir garantisi maliyeti 38 milyon 338 bin 200 dolar (güncel kura göre yaklaşık 315 milyon TL) olacak.

175 Milyon Liralık Yolcu Gelir Garantisi

18 gün sürecek tam kapanma sürecinde; benzer bir durum havalimanlarında da yaşanacak. Uçuşların neredeyse tamamının yapılmayacağı havalimanlarında garanti ödemeleri yapılacak. Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin (DHMI) İstanbul Havalimanı'na verdiği 2021 yılı yolcu gelir garantisinin toplamı 350 milyon 793 bin 880 Avro olarak belirlenmişti. Buna göre günlük 961 bin 79 Avroya denk gelen yolcu gelir garantisinin 18 günlük faturası 17 milyon 299bin 422 Avro olacak. Başka bir deyişle bugünkü güncel kur değerlerine göre yaklaşık 175 milyon liralık bir yolcu gelir garantisi ödenecek.

'Vatandaşa Tam Açlık, Yandaşa Tam Garanti'

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın; 18 gün sürecek tam kapanma döneminde otoyol, köprü ve yalnızca İstanbul Havalimanı için ödenecek araç ve yolcu gelir garantisinin toplam tutarının en az 1 milyar lirayı bulacağına işaret etti. CHP'li Akın, şunları dile getirdi:

“18 günlük tam kapanma sürecinde kullanılmayan yol, köprü ve havalimanları için yandaşlara ballı, kaymaklı alım garantileri tam gaz ödenmeye devam edecek. Vatandaşımız herhangi bir destek almadan evinde tam açlıkla karşı karşıya kalacak. Pandemi nedeniyle zaten kira, vergi ve ceza iptali kıyağı yapılan yandaş yerine artık vatandaşımız için adım atılmalı. 18 gün boyunca kullanılmayacak köprü, yol ve havalimanları için bütçeden ayrılan gelir garantileri vatandaşımız için kullanılmalı.”

KAMUNUN PARASI BOL KESEDEN DAĞITILMIŞ

PTT'nin 2018 yılında düzenlediği bir ihalenin detayları, 2019 yılında tam 1,2 milyar TL zarar ederek özkaynaklarının yarısını kaybeden kurumun içinde bulunduğu duruma ışık tuttu. İdarenin, 2018 yılında mobil araç hizmeti için yedi kat fazla para ödediği anlaşıldı. PTT'nin, 2018 yılında araç başına aylık 17 bin TL öderken 2021 yılında aynı araçlar için 11 bin TL ödediği açığa çıktı.

CHP Milletvekili Murat Emir, aynı hizmetin 2021 yılında 2018 yılına göre 120 daha az araç ile yürütüldüğünün altını çizerek, “Böylece 100 milyon TL'lik ihale 15 milyon TL'ye mal edilmiş oldu. Döviz kuruyla hesaplandığında PTT'nin zararı 200 milyon TL'yi buldu” dedi.

Araç Başına 17 Bin TL Kira

Kargo, posta ve bankacılık hizmetleri vermek için mobil araç uygulamasını başlatan PTT'nin, 2018 yılında bu hizmet kapsamında yaptığı ihale ile kurumun milyonlarca dolar zarara uğratıldığı öne sürüldü. İddianın sahibi Murat Emir, şunları söyledi:

“PTT, kargo, posta ve bankacılık hizmetlerini, şubelerin yanı sıra mobil şekilde de yürütebilmek amacıyla mobil araç uygulaması başlatmıştır. Bu kapsamda 2018 yılında üç yıllığına mobil araç hizmeti ihalesi açılmış ve ihale ile 161 araç kiralanmış, her bir araç için aylık yaklaşık 17 bin TL ödenmiştir. İhalenin toplam bedeli 100 milyon TL'ye ulaşırken o günkü döviz kuruyla maliyet 25 milyon 700 bin doları bulmuştur. Söz konusu ihale kapsamında işin hizmet süresi bu yılın başında sona ermiş ve PTT, mobil araç hizmeti için bir kez daha ihale açmıştır.”

Edinilen bilgiye göre, 2018 yılında kiralananan 161 aracın büyük kısmı neredeyse hiç çalıştırılmadı. İdare, 2021 yılında bu kez kiralananan araç sayısını 40'a kadar düşürdü. 2021 yılında, 2018 yılında kiralananan araçlarla aynı özellikteki araçlar için aylık 11 bin TL'ye anlaşma sağlandı. Üç yılı kapsayan ihalenin toplam bedeli 15 milyon TL olarak gerçekleşti. Skandal iddiayı gündeme getiren CHP'li Emir, Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'na şu bazı soruları sordu:

- 2018 ve 2021 yıllarında yapılan ihalelerde araç başına ödenen aylık yaklaşık 6 bin TL'lik farkın sebebi nedir?

- Aynı hizmet 40 araçla verilebiliyorsa 2018’de neden 161 araç kiralanmıştır?
- 161 aracın kiralanmasıyla kurumun uğratıldığı zararın toplam miktarı ne kadardır? Zarara neden olan PTT yöneticileri hakkında suç duyurusunda bulunulacak mıdır?”

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ’NDEN ÇEKİLME KARARI YANILTICI GEREKÇELERLE ALINDI

AKPM “İstanbul Sözleşmesi’nden Çekilme Kararı Herhangi Bir Parlamento Tartışması Olmaksızın Ve Yanıltıcı Gerekçelerle Alındı” Kararı Aldı

Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı Avrupa sözleşmelerinin onay ve feshedilme sürecini tartışmaya açtı. Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) konu hakkında Venedik Komisyonu'na başvurmaya hazırlanıyor.

47 üyeli Avrupa Konseyi'ne bağlı Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nde yapılan "Türkiye'deki demokratik kurumların işleyişi" başlıklı acil oturumda hazırlanan karar tasarısı 16'ya karşı 89 oyla kabul edildi, oylamada 23 parlamenter çekimser kaldı. AKPM'nin Türk ve Azeri üyeleri karara karşı oy kullanırken, Rus ve Sırp üyeler çekimser kaldı.

AKPM, 22 Nisan'da Strasbourg'da düzenlediği "Türkiye'de Demokratik Kurumların İşleyişi" başlıklı genel kurul oturumu için AKPM Türkiye raportörleri, İsveçli parlamenter Thomas Hammerberg ve İngiliz parlamenter John Howell tarafından taslak rapor hazırladı. Hazırlanan rapor ve karar tasarısı metninde Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi, parlamenter dokunulmazlığı, yargı bağımsızlığı ve ifade özgürlüğü konuları ön plana çıkarıldı.

AKPM yayınladığı kararda, Türk yetkililere "demokratik standartlara aykırı yasa ve uygulamalara son verme, kuvvetler ayrılığını sağlamak için mevzuatını ve anayasal çerçevesini revize etme, ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğünü yeniden tesis etme, terörle mücadele mevzuatının yorumlanmasını kısıtlama ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulama" çağrısı yaptı.

Toplantı sonunda yayınlanan kararda Avrupalı parlamenterler, "20 Mart'ta Cumhurbaşkanlığı tarafından kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle mücadeleyi amaçlayan İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının" ülkeyi geriye götüren bir adım olduğunu ifade etti. Böylesine önemli bir kararın "herhangi bir parlamento tartışması olmaksızın ve yanıltıcı gerekçelerle" alındığından derin üzüntü duyulduğu belirtilen kararda, Avrupa Konseyi'nin yasa ve uygulamalarla ilgili danışma örgütü Venedik Komisyonu'na "sözleşmelerin onaylanması ve feshedilme usulleri hakkında karşılaştırmalı bir uzman çalışması hazırlaması için başvurulacağı" açıklandı.

İngiliz Raportör John Howell da bir gece yarısı kararıyla Türkiye'nin hiç tartışılmadan İstanbul Sözleşmesi gibi son derece önemli bir uluslararası metinden geri çekilmesinden duyulan kaygıyı özetledi ve Ankara yönetiminden "kararını yeniden gözden geçirmesini umut ettiklerini" söyledi.

AKPM, Türk makamlarının, İnsan Hakları Eylem Planını uygulaması, seçimler ve siyasi partiler yasasını revize etmesi ve böylece Avrupa Konseyi üyeliğinden doğan yükümlülüklerine saygı duyulan "somut ve anlamlı adımlar" atması gerektiğinin altını çizdi.

Rapor üzerindeki görüşmeler boyunca, gruplar adına yapılan konuşmalarda da, Türkiye'nin "demokratik işleyiş açısından son derece endişe verici bir yola girdiği, böyle devam ederse Avrupa Konseyi üyeliğinin tehlikeye sokan bir sürece girilebileceği" uyarısında bulunuldu.

Eleştiri ve sorulara yanıt veren AKPM Türk heyeti başkanı AKP milletvekili Ahmet Yıldız, "Ben İstanbul Sözleşmesi'ni destekliyorum. Ama bu oldu. Fakat burada Sözleşmeyi desteklemeyen, onay vermeyen ülkelerin de Türkiye'yi eleştirmesi adil değil" dedi.

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) Genel Kurulu, 25 Nisan 2017 tarihli oturumunda alınan kararla Türkiye yeniden denetim sürecine alınmıştı.

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) Genel Kurulu, 25 Nisan 2017 tarihli oturumunda 45'e karşı 113 oyla Türkiye'nin denetim sürecine yeniden alınmasına karar vermişti. Türkiye, 2004 yılında denetim sürecinden çıkartılmıştı. Alınan kararla birlikte denetim sürecinden çıkartılıp yeniden alınan ilk Avrupa ülkesi olmuştu. Kararda ayrıca, Türkiye'ye yönelik 35 maddeden oluşan tavsiyeler de yer almıştı. Tartışmalarda Türkiye'nin denetim sürecine alınmasını savunanlar Türkiye'de insan haklarının çiğnendiğini ve otoriter bir rejim kurulduğunu, bu nedenle Avrupa Konseyi'nin prensiplerinin uygulanmadığını savunmuştu.

Türkiye'nin denetim sürecine alınmasına karşı çıkanlar da Türkiye'de insan haklarının çiğnendiğini ve otoriter bir rejim kurulduğunu savunsa da, denetimin Türkiye ile diyalogu koparabileceğini ve Rusya'nın yaptığı gibi Türkiye'nin de AKPM'den çekilebileceği gerekçesiyle denetim sürecinin başlatılmaması gerektiğini belirtmişlerdi. **(Kaynak: BBC)**

Dönemin başbakanı Binali Yıldırım, Ankara'da gazetecilere yaptığı açıklamada, "O karara destek verenler, PKK'nın terör örgütü olmaktan çıkarılmasını isteyen kimseler. Avrupa'da İslamofobi, ırkçılık ve Türkiye karşıtlığı gibi politikaların AKPM'ye yansımalarıdır. Uluslararası kuruluşlar maalesef Avrupa'daki yükselen ırkçılığın etkisinde kalarak böyle kararlar alıyorlar" demişti.

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) İzleme Komitesi, 20 Ekim 2020 tarihinde Cumhurbaşkanına geniş yetkiler veren başkanlık sisteminin yargının bağımsızlığını zayıflattığını belirterek "milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması, çoklu baro düzenlemesiyle yenilenen Avukatlık Kanunu, kayyum atanan belediye başkanları, gazeteciler ve muhalif siyasetçiler üzerindeki baskı" nedeniyle Türkiye için "izleme" prosedürünün yeniden başladığını bildirmiş, Türkiye'ye, sivil ve siyasi muhalefet üzerindeki baskıyı sonlandırıp Avrupa Konseyi standartlarını koruma çağrısı yapmıştı.

EŞİK Platformu tarafından Türkçe'ye çevrilen metin şöyle:

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Karar 2376 (2021)1

22 Nisan 2021

Türkiye'de demokratik kurumların işleyişi

1. Türkiye Nisan 2017'de parlamento izleme prosedürüne alındığından bu yana Parlamenter Meclisi, ülkedeki gelişmeleri yetkililerle diyalog ve iş birliği ruhuyla yakından izlemektedir. Üzülerek belirtmek gerekir ki, Avrupa Konseyi izleme mekanizmalarının bulgularına dayanan tavsiyelere rağmen, endişe yaratan kimi konular Türkiye yetkilileri tarafından cevapsız bırakılmıştır. Özellikle, Avrupa Hukuk Yoluyla Demokrasi Komisyonu (Venedik Komisyonu), 2017 yılında başkanlık sisteminin kurulmasını sağlayan anayasa değişikliklerine ilişkin yapısal eksiklikler tespit etmiştir....

2. .... Başta milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması, Halkın Demokrasi Partisi (HDP)'nin kapatılma girişimi ve Cumhurbaşkanı tarafından duyurusu yapılmış olan İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı olmak üzere son aylardaki endişe verici gelişmeler bu tartışmayı tetiklemiştir.

3. 20 Mart 2021 günü, Cumhurbaşkanı İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmeyi içeren bir cumhurbaşkanlığı kararını imzalamıştır. Bu sözleşme 10 yıl önce, Türkiye'nin Bakanlar Komitesi Dönem Başkanlığı döneminde imzaya açılmıştır. Sözleşmeyi onaylayan ilk Avrupa parlamentosu olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2012'de bu kararı oybirliğiyle almış ve daha sonra kadınlara karşı şiddet ve ev içi şiddetle mücadelenin altın standardı haline gelmiş bu sözleşmenin Avrupa çapında teşvik edilmesi için öncü bir rol üstlenmiştir. Sözleşmenin onaylanması, 6284 no'lu Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin

Önlenmesine Dair Kanununun Türkiye parlamentosu tarafından 2012 yılında kabul edilmesi için itici güç olmuştur.

4. Parlamenter Meclisi, cumhurbaşkanlığı kararının mecliste görüşülmeden ve İstanbul Sözleşmesinin tam da amacına aykırı olan yanıltıcı söylemler nedeniyle alınmış olmasından dolayı derin üzüntü duymaktadır. Bu, İstanbul Sözleşmesine dair, siyasi motivasyonlara dayanan yanlış kanılar ve mitlere değil gerçeklere dayalı bir tartışma yapmanın ne kadar acil olduğunu göstermektedir. Parlamenter Meclisi, Avrupa Konseyi üye devletlerinde, toplumsal ve insan haklarıyla ilişkili konuların tartışılması gereken yerin meclisler olduğunu vurgulamaktadır. Bu sebeptir ki İstanbul Sözleşmesi meclislerin sadece sözleşmenin izlenmesi değil uygulamasında da doğrudan dahil olmasını garanti altına almaktadır. Türkiye açısından, Parlamenter Meclisi önemle not eder ki, CHP, HDP, İYİ Parti dahil olmak üzere muhalefetteki tüm önemli siyasi partiler, kadın örgütleri ve bireysel yurttaşlar, cumhurbaşkanlığı kararının iptali için Danıştay'a başvurarak İstanbul Sözleşmesinin parçası olmaya ilişkin bağlılıklarını göstermişlerdir.

5. Parlamenter Meclisi, Danıştay'ın vereceği karardan bağımsız olarak, mecliste anlamlı bir tartışma yürütülmesi, bu alanda çalışan sivil toplum örgütleriyle işbirliği içinde olunması, kadınlara karşı şiddet ve ev içi şiddetle mücadele etmeye ilişkin bağlılığının sürdürülmesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Madde 5) taraf devletlere getirdiği pozitif yükümlülüklerin gereği olarak mağdurların korunması, failerin kovuşturulması, kadınlara karşı şiddetin önlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin desteklenmesi yönünde TBMM'yi teşvik

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

eder. Bu kapsamda, 9 Mart 2021’de “kadınlara karşı şiddetin sebeplerini araştırma ve gerekli politikaları belirlemeye” ilişkin geçici meclis komitesinin kurulmasını memnuniyetle karşılar.

6. Parlamenter Meclisi, her ne kadar Türkiye’nin iç hukuku kadınlara karşı şiddetle mücadele etmek için yeterli de olsa, İstanbul Sözleşmesinden çekilmiş olmanın, Türkiye’nin cezai konularda uluslararası iş birliğine ilişkin düzenlemelerden yararlanamayacağı ve kadınlara karşı işlenen suçlarda failerin adalet önüne çıkarılması için diğer taraf devletlerle eş güdüm sağlamaya başvuramayacağı anlamına geldiğinin altını çizer. Çekilme aynı zamanda, uluslararası topluma kadınlara karşı şiddetle mücadelenin önceliklendirilmiyor olduğuna dair bir mesaj vermektedir. Parlamenter Meclisi, Türkiye’nin yeniden sözleşmeyle entegrasyonu için bir yol bulunacağını samimiyetle umut etmektedir.

7. Parlamenter Meclisi, kadınlara karşı şiddetin tüm toplumlarda yaygın olduğunu ve hiçbir sebeple gerekçelendirilemeyeceğini hatırlatır. Siyasi ve toplumsal tüm farkların ötesinde, bütün toplum kesimlerini ilgilendirir. Kadınlara karşı şiddete ilişkin İstanbul Sözleşmesi: başarılar ve zorluklar konulu 2289 no’lu kararını (2019) hatırlatarak, başta “şiddetten uzak Kadınlar Ağı” aracılığıyla Avrupa ve ötesinde, İstanbul Sözleşmesi’nin imzalanması ve uygulanmasının teşvik edilmesine dair üzerine düşen bağlılığını teyit eder ve kadın haklarının korunması ve sağlanması için çalışan sivil toplum örgütlerine tam desteğini bir kez daha yineler. Parlamenter Meclisi, meclis tarafından (oy birliğiyle) onaylanmış bir insan-hakları temelli sözleşmeden çekilmenin o ülke açısından bir geri adım oluşturduğunu düşünmektedir. Avrupa seviyesinde, bu, 47 Avrupa Konseyi üye ülke tarafından teşvik edilen çok taraflı iş birliğini zayıflatmakta ve ülkenin bağımsız izleme mekanizmasının (GREVİO) sağladığı artı değerden yararlanamaması anlamına gelmektedir.

8. Parlamenter Meclisi, Cumhurbaşkanının, meclisle veya toplumla hiç istişare etmeden, uluslararası bir sözleşmeden tek taraflı olarak çekilme kararı vermiş olmasının, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gibi başka uluslararası sözleşmelerden de çekilme olasılığı gibi spekülasyon tartışmaları tetiklemiş olmasını endişeyle karşılamaktadır. Bu, ülkenin yasal istikrarı ve öngörülebilirliğini etkileyebilir. Sözleşmelerin onaylanması ve feshi ulusal egemenliği ilgilendiren bir durum olmasına rağmen, Parlamenter Meclisi, böylesi önemli bir Avrupa Konseyi sözleşmesinden örneği görülmemiş bir çekilmenin demokratik süreçlerine dair önemli soru işaretleri ve endişeler doğurduğunu not eder. Bu gelişmeler ışığında, asgari

yasal ve anayasal koşulların ötesinde, demokratik toplumlarda uluslararası sözleşmelerin onaylanması ve onlardan çekilmeyi düzenlemesi gereken standartlara ilişkin bir değerlendirme başlatılması gerekiyor. Parlamenter Meclisi, bu sebeple, Venedik Komisyonu’ndan, karşılaştırmalı bir araştırma yapmasını ve Avrupa Konseyi sözleşmelerinin onaylanması ve onlardan çekilmeyi düzenleyen usuller konusunda olası esas ve ilkeleri hazırlamasını istemektedir.

23. Parlamenter Meclisi, sivil toplum aktivistlerinin güvenli ve özgür bir ortamda çalışmalarını gerektiği konusundaki ısrarını tekrar etmektedir. Parlamenter Meclisi, insan hakları aktivistlerini hedef alan süregelen işlemlerden endişe duymaya devam ettiğini ve yetkilileri:

23.1. “Büyükada davası” üyeleri, İnsan Hakları Derneği Başkanı Öztürk Erdoğan’a yönelik suçlamaları düşürmeye, ve genel olarak, LGBT ve kadın hakları aktivistleri de dahil olmak üzere, insan hakları aktivistlerinin ifade ve toplanma özgürlüklerini, usulsüz yargı baskısı olmadan kullanabilmelerini sağlamaya;

23.2. Barışçıl gösteri yapanları, öğrencileri, LGBT bireyleri, ve özellikle Boğaziçi Üniversitesi rektör atamasını veya İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmeyi protesto edenleri itham etmekten, kovuşturmadan ve tutuklamaktan vazgeçmeye;

23.3. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserinin de işaret ettiği gibi, STK’ların faaliyetlerini ve örgütlenme özgürlüğünü, terörle mücadele adı altında daha da kısıtlayan, terörle ilişkili soruşturmalara karşı karşıya olan STK liderlerinin geçici uzaklaştırılmasına, ve yerlerine hükümet tarafından kayyum atanması gibi olası düzenlemeler getiren, 2020 tarihli “Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanunu’nu”, Venedik Komisyonu’nun ilgili tavsiyeleri doğrultusunda yürürlükten kaldırmaya veya değiştirmeye çağırıyor.

26. Parlamenter Meclisi, ayrıca, Türkiye için izleme prosedürü çerçevesinde, ülkedeki demokrasi, hukuk üstünlüğü ve insan haklarını ilgilendiren gelişmeleri izlemeye karar vermiştir. Parlamenter Meclisi, Türkiye yetkililerini, anlamlı ve yapıcı bir diyalog içinde olmaya ve gelecek ilgili oturum esnasında sunulmak üzere, yapılan ilerlemeyi değerlendiren, kapsamlı bir izleme raporu sunmaya çağırıyor.

HALKI KADERİNE TERK EDEMEZSİNİZ

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan, ülke genelinde 29 Nisan'dan 17 gün süreyle sokağa çıkma yasağını içeren tam kapanma ilan etti. Yeni kısıtlamalarla milyonlarca yurttaşı eve kapatırken iktidar "destek" kısmını yine pas geçmeyi tercih etti. Tam kapanma sürecinde yaklaşık 20 milyon yurttaşı etkileyecek gelir düşüşü yaşanacak. Sadece İstanbul'da 180 bin esnaf tamamen kepenk indirecek. Manavdan, büfeye kadar milyonlarca küçük işletme sahibi ve buralarda çalışan emekçilerin endişeli bekleyişi başladı.

Bir yılı aşkın süredir kontrol altına alınamayan salgında iktidar, sonunda tam kapanma çağrılarını kulak verdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı tam kapanma yaşamı durduracak ancak çarkları döndürmeye devam edecek. İçişleri Bakanlığı'nın yayımladığı genelgeye göre üretim yerleri, inşaatlar ve fabrikalarda işçiler çalışmaya devam edecek. Fakat küçük esnaf ve yanında çalışan milyonlarca emekçi evlere kapanacak. Sokağa çıkma yasağı 17 Mayıs'a kadar devam edecek. Kabine toplantısının ardından tam kapanmayı açıklayan Erdoğan, yurttaşın sorunun çözecek herhangi bir gelir desteğinden ise söz etmedi.

Mart ayıyla birlikte vaka sayılarında hızlı bir yükseliş görülürken, en yüksek vaka sayısına 63 bin 82 ile 16 Nisan'da ulaşıldı. Can kaybı ise 18 Nisan'dan bu yana 300'ün üzerinde seyrediyor. Hükümet apar topar tam kapanma ilan ederken milyonlarca emekçi bu süreci nasıl geçireceği konusunda endişeli.

Ülkede ilk vakanın görüldüğü tarihten itibaren alınan kapanma kararları ise en çok küçük esnafı etkiledi. Zira hükümet, salgının en başında açıkladığı 'Ekonomik İstikrar Paketi'nde gelir desteği yerine yurttaşı borçlandırdı. Düşük faizle borçlanan yurttaş, şimdi bu kredilerin taksitlerini ödüyor. Üç kamu bankası, tarafından dağıtılan düşük faizli 6 ay geri ödemesiz olarak verilen kredilerin ödemesi kasım, aralık ve ocak döneminde başladı. Pandemiye ikinci dalganın gelmesiyle ülke genelinde yeniden sokağa çıkma yasağı devreye alındı ve yeni kısıtlamalar hayata geçirildi. Bu nedenle yurttaşlar, geri ödemede güçlük çektiklerini ve kredilerin geri ödemesinin 6 ay daha ertelenmesini istedi. Ancak buna dair herhangi bir adım atılmadı.

İstanbul'da 180 Bin Esnaf Mağdur

Salgının başından bu yana desteksiz kalan esnaf, aradan geçen zamanda açlık ve yoksullukla mücadele eder hale geldi. Sadece İstanbul'da odalar birliğine kayıtlı 255 bin esnaf bulunuyor. Bu esnafın yalnızca 58 bini kısıtlamadan muaf tutuyor. Alınan kapanma kararıyla İstanbul'da faaliyet gösteren 180 bin esnaf tamamen kepenk indirecek. Kafe lokanta, pastane gibi faaliyet kollarında çalışan 17 bin işletmenin ise çalışma şartları sınırlandırıldı.

Türkiye Esnaf Platformu Sözcüsü Murat Akbaş, 17 günlük kapanma kararının milyonlarca emekçiyi mağdur edeceğine dikkat çekti. Akbaş, "Öncelikle bunun tam kapanma olmadığını belirtmek gerekiyor. Bu kapanma emekçilere yönelik bir kapanma kararıdır" diyerek tepki gösterdi. Sektörün halihazırda bu iktidardan umudunu kestiğini belirten Akbaş, "Elbette kapanma olmalı ama bizim en azından asgari düzeyde giderlerimizin karşılanması gerekiyor. Biz yaşamımızı idame ettirmek istiyoruz ama karşımızda halktan kopmuş bir iktidar var. Bu göstermelik önlemler bize yansımıyor" ifadelerini kullandı. Ülke genelinde toplamda 20-25 milyonluk bir nüfusun etkileneneğine dikkat çeken Akbaş, "Manavdan tekele, kıraathaneden kafeye yoksulluk ve açlıkla karşı karşıyayız. Düşünün en küçük işletmede en az 5 kişi çalışıyor. Bunların büyük çoğunluğu günlük yevmiye usulü çalışıyor" dedi.

Tüm Ülkede 520 Bin AVM Çalışanı Endişeli

Ülke genelinde toplam 436 alışveriş merkezi bulunuyor. Bu alışveriş merkezlerinde çalışanların sayısı ise 520 binden fazla. Yarın akşam itibarıyla kapanacak olan AVM'lerde çalışan emekçilerin ne yapacağı ise soru işareti. Zira bu işçiler için seçenekler kısıtlı; ya ücretsiz izne gönderilecekler ya da yıllık izinde gösterilecekler.

Bakanlığın genelgesinde 42 madde ile kapanmadan muaf tutulan sektörler ve çalışma kolları da açıklandı. Bu iş kollarında çalışanların büyük bir bölümü ise henüz aşı kapsamına alınmadı. Market çalışanlarının en büyük sorunu da bu. Büyük risk altında çalışmaya devam eden market çalışanlarının aşılanmadığına dikkat çeken Mağaza Market-Sen'den Doğan Aras, "Bazı öncelikli meslekler açıklandı, kapanma sürecinde faaliyetlerine devam edecekler. Ancak baktığımız zaman bu faaliyetine devam edecek öncelikli meslekler aşıda öncelikli değil. Marketlerde çalışmaya devam edilecek ancak burada çalışan işçiye aşı yapılmıyor" ifadelerini kullandı.

Günübirlik Çalışan Ne Yapacak?

Ülkede yevmiye usulü çalışanların büyük bölümü hizmet sektöründe yer alıyor. Türkiye İstatistik Kurumu'nun son yayımladığı işgücü istatistikleri verilerine göre ülke genelinde toplamda 19,1 milyon emekçi ücretli, maaşlı veya yevmiyeli olarak çalışıyor. Tabii bu rakamlar resmi veri. Kayıtdışılığın en yüksek olduğu sektörde güvencesiz

çalışanları da dahil ettiğimizde sayı katlanıyor. Günübürlük çalışandan fedakârlık beklendiğini belirten Turizm, Eğlence ve Hizmet Emekçileri Sendika Sözcüsü Ferhat Zorbay, “Bizim sektörde sigortasız, günübürlük çalışan arkadaşlarımız var. Bu, kapanma sürecinde de çok büyük bir soruna dönüşecek. Açlık krizine dönüşecek. Evinize gidin, evde kalın ama size bir destek sunamayacağız, diyorlar. Bunun getireceği psikolojik boyutu bıraktık, eve eklemek götüremeyecek durumda olan arkadaşlar var. Günübürlük, sigortası olmayan günlük 60-70 liraya çalıştırılan işçiden fedakârlık bekleniyor” diyor.

Tüm sektörlerde çalışan çalışmayan, sigortalı sigortasız, her işçiye, her haneye insanca yaşam için ekonomik destek paketi sunulması gerektiğini vurgulayan Zorbay, “İnsanca yaşayabileceğimiz bir destek paketi sunulmalı. Bu sağlandıkça tam kapanma yapılmalı. Bu destek sağlanırsa kimse tam kapanmaya itiraz etmez” ifadelerini kullandı.

Yurttaşa En Az Destek Veren Ülke Türkiye

Uluslararası Para Fonu’nun (IMF), son yayımladığı rapor dünya çapında ülkelerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıllarında (GSYH) pandemi harcamalarının oranlarına dikkat çekiliyor. Raporla, Ocak 2020’den Mart 2021’e kadar hükümetlerin duyurduğu ekonomik ve sağlık yatırımları, harcamaları ve yardımları baz alınarak, hangi ülkenin halkına ne oranda destek verdiği gösteriliyor. Türkiye’de halka verilen destek GSYH’nin yüzde 1,5’ine denk geliyor. Buna göre Türkiye destek harcamaları yapan ülkeler arasında en alt sıralarda yer alıyor. Destek harcamalarıyla gelişmekte olan ülkeler arasında değil de az gelişmiş ekonomiler sıralamasındaki ülkelerle yarışıyor. Öte yandan benzer ekonomik çaptaki ülkelerin aksine, ülke ekonomilerinin, likidite, garanti desteği oranlarında ise Türkiye başı çekiyor. GSYH’nin yüzde 6,4’ü kadar garanti sağlayan Türkiye’de sağlık sektörüne ayrılan oran yüzde 0,3, yurttaşa sağlanan destek ise yüzde 0,4.

Pandemide Yoksulluk Yüzde 12’ye Çıktı

Dünya Bankası analizlerinin yer aldığı Türkiye Ekonomik İzleme Raporu’nda, “2019 yılında yüzde 10,2 olan yoksulluk oranının 2020 yılında yüzde 12,2’ye yükseldiği tahmin edilmektedir. Şu anda yoksulluk oranını pandemi öncesi seviyelere geri getirmek bir zorluk teşkil etmektedir” denildi.

Reuters’in haberine göre raporda “kredi patlaması” gibi atılan adımların desteğiyle, Türkiye’nin 2020 yılında pozitif büyüme sağlayan birkaç G-20 ülkesinden birisi haline geldiğine dikkat çekildi. Ancak bu büyümenin beraberinde yükselen enflasyon, uluslararası rezervlerde düşüş, lirada zayıflama, cari açığa sert bir artış ve şirketlerde finansal stres getirdiğine de vurgulandı.

Raporla, “2020 yılının sonundaki toparlanma, işgücü piyasalarının bir miktar toparlanmasına yardımcı olurken, özellikle kadınlar, gençler ve düşük vasıflı işçiler olmak üzere birçok çalışan geride kaldı. Bu durumun, yüksek enflasyon ile birlikte, yoksullara daha fazla zarar vermiş olması muhtemeldir” denildi.

Dünya Bankası raporunu hazırlayan ekibin lideri David Knight, “İşgücü piyasasında yaşanan şokun uzun süre kalıcı etkiler yaratması beklenmektedir. Sosyal yardımlar ile birlikte aktif ve hedef odaklı işgücü piyasası politikaları özellikle kadınlar ve gençler olmak üzere insanların potansiyellerini gerçeğe dönüştürebilmeleri için giderek daha önemli hale gelecektir” dedi.

İşçiler Ücretli İzinli Sayılsın

17 günlük kapanma kararının doğru olduğunu belirten Tez-Koop-İş Sendikası Genel Başkanı Haydar Özdemiroğlu, sosyal destek ayağının hazırlıksız ve eksik olduğuna dikkat çekti. Özdemiroğlu, tam kapanma talebinin yeni olmadığını vurgulayarak “Hiçbir geliri olmayan veya günlük gelir ile geçinmekte olanlar için ekonomik destek programının da acilen açıklanmalı” dedi. Kapanma sürecinde işsizler, esnaf, belirli süreli çalışanlar, ev işi çalışanları gibi esnek zaman sistemlerinde çalışanlar, istihdamı durdurulan işletmelerde çalışanlar için tam bir belirsizlik söz konusu. Kapanmanın “Sağlıklı bir hazırlık süreci sonunda alınan bir karar değil” diyen Özdemiroğlu, sendikaların taleplerini şöyle sıraladı:

- ◆ Tam kapanmada çalışmak zorunda olan işçilerin aşılama işlemleri tamamlansın,
- ◆ Tam kapanma sürecine sağlık, erişilebilir ve ücretsiz olsun,
- ◆ Kendisi veya yakını nedeniyle karantinaya alınan işçiler, süreç boyunca gelir kaybına uğramasın,
- ◆ Zorunlu sektörler dışında işyerlerinde üretime ara verilen tüm işçiler ücretli izinli sayılmalıdır.

İktidarın Tercihinde Sınıf Ayrımcılığı Var

İşçi sınıfının çoğunluğu için tam kapanma yok, kapanma kapsamındaki için ise gelir güvencesi yok. Covid-19 pandemisi kapsamında ilan edilen yeni önlemlere dair DİSK Yönetim Kurulu adına Genel Başkan Arzu Çerkezoğlu imzasıyla bir açıklama yayımlandı.

“Tam kapanma” iddiasının gerçek dışı olduğu vurgulanan açıklamada metal işçilerinin, kimya işçilerinin, lastik işçilerinin, inşaat işçilerinin, tekstil işçilerinin, toprak işçilerinin çalışmaya devam edeceğine dikkat çekildi.

“Hükümet sermayenin çıkarlarını halkın, işçinin çıkarlarından üstün tutmaktadır” denilen açıklamada “Hükümet “çarklar dönsün, ölen ölsün” zihniyetini sürdürmektedir. İşçiler servisler veya toplu taşıma ile işe gidecekler, yan yana çalışacaklar ve birlikte yemek yiyecekler. Bu akıl almaz bir tutumdur. İşçileri virüsle baş başa bırakarak tam kapanma olmaz” ifadelerine yer verildi.

DİSK, gerçek bir “tam kapanma” için derhal alınması gereken önlemleri şöyle sıraladı:

- ◆ Zaman kaybetmeden acil ve zorunlu işler dışında üretim durmalı, çarklar durmalı, bütün herkese gelir desteği sağlanmalıdır.
- ◆ Kapanma konusundaki keyfi istisnalar kaldırılmalı “üretim ve imalat tesisleri ile inşaat faaliyetleri ve bu yerlerde çalışanlar” ibaresi genelgeden çıkarılmalıdır.
- ◆ Kapanma sırasında zorunlu ve acil nitelikteki mal ve hizmet üretiminde çalışanların çalışma süreleri kısaltılmalı, dönüşümlü ve seyreltilmiş ve pandemi koşullarına uygun bir çalışma düzeni oluşturulmalıdır.
- ◆ Zorunlu ve acil işlerde çalışmak zorunda olanlar derhal aşılmalıdır.
- ◆ Kapanma ilgili kurallar bütün işyerlerinde kamu-özel ayrımı olmaksızın uygulanmalıdır.
- ◆ Tam kapanma sırasında bütün çalışanlar kamu-özel ayrımı olmaksızın ücretli izinli sayılmalıdır. Çalışanlar kapanma sırasında ücret ve gelir kaybına uğramamalıdır.
- ◆ İş Kanunu’nun 40. maddesi gereği tam kapanma sırasında ilk bir haftalık süre içinde işçilerin ücretlerinin yarısının işverenlerce ödenmesi zorunludur.
- ◆ İşçilerin işveren tarafından ödenmeyen kalan ücretleri ise İşsizlik Sigortası Fonu tarafından ödenmelidir.
- ◆ Ücretsiz izin uygulaması çözüm değildir. Bu uygulama işçilerin büyük kayıplar yaşamasına yol açıyor. Kapanma sırasında işçilerin, çalışanların ücret ve gelir kaybı ortadan kaldırılmalıdır.
- ◆ Kayıt dışı çalışanlar ile esnaf ve yoksul ailelerin yaşayacağı gelir kaybını gidermek gelir kaybı yaşayan hanelere asgari ücret düzeyinden az olmamak üzere
- ◆ Hazineden asgari gelir desteği sağlanmalıdır.
- ◆ Emeklilerin bayram ikramiyeleri yaşanan kayıplar da dikkate alınarak bin 800 TL olarak saptanmalı ve kapanma sırasında hemen ödenmelidir.

6 YILDA 1.591 ÇOCUK İNTİHAR ETTİ

Çocukluklarını yaşamayı, hayata hazırlanmak için eğitim alması gereken yaşta hayatın acı gerçekleri ile başbaşa bırakılan çocuklar çocukluğunu yaşamadan geleceğin baskısı ile intihar edip hayatlarına son veriyorlar. Başlamadan sonu getiriyorlar!

AKP iktidarının tutarsız ve özensiz politikaları, çocukların yaşam koşullarının giderek kötüleşmesine ve müreffeh bir gelecekte mahrum büyümelerine neden oldu. Türkiye’nin çocukluğun en güç olduğu ülkeler sıralamasında 180 ülke arasında 59. Sırada. Çocuklar, çocuk işçiliğinden, eğitim alanındaki sorunlara, çocuk yoksulluğundan madde bağımlılığına, pandemideki eşitsizliklerden çocuklara yönelik istismara ve çocuk evliliklerine kadar yaşanan sorunlar ile baş etmek zorundalar. Sorunların tümü sosyal devletin yokluğundan ve empatiden yoksun politikalarından kaynaklanıyor; CHP olarak, hiçbir çocuğun aç girmeyeceği bir Türkiye için Cumhuriyetin İkinci Yüzyılı’nda güçlü bir sosyal devleti inşa ederek, Aile Destekleri Sigortası’nı uygulamaya koyacağız.

Derinleşen Buhran, Çocuklarımızı Yoksul ve Yoksun Bıraktı

Türkiye’deki her üç çocuktan birisinin maddi yoksunluk içinde yaşamını sürdürmek zorunda, maddi yoksunluk içindeki 7,5 milyon çocuğun ise fiziksel, bilişsel ve duygusal gelişimlerini destekleyecek koşullardan mahrum. Bu

çocuklar her iki günde bir proteince zengin besinler tüketemiyor, ısınma ihtiyacının sağlanamadığı konutlarda, faturaların ödenemediği koşullarda yaşamaya çalışıyorlar.

TÜİK verilerine göre dahi, 1 milyon 850 bin çocuğun ailesinde hane halkı sorumlusunun işsiz! Çocukların içine doğdukları olumsuz koşulların günden güne kötüleşiyor. 2014 yılında 10 çocuktan biri çalışanı olmayan bir hanede hayatını sürdürürken, bugün 6 çocuktan biri çalışanı olmayan bir hanede yaşamaktadır. Yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında olan çocuk oranı 27 AB üyesi ülkede % 22,5 iken, ülkemizdeki iki çocuktan birisi yoksulluk ve sosyal dışlanma riskiyle karşı karşıyadır. Türkiye 27 AB ülkesindeki çocuk yoksulluğunun % 59 unu tek başına üretmiştir.

Çocuklar, Yaşamak İçin Çalışmak Zorunda Kalıyor

Çocukların yaşadığı sorunların başında çocuk işçiliğinin geliyor ve Türkiye’de çocuklar tek adam rejiminin Türkiye’yi mahkûm ettiği zorlu yaşam koşullarıyla çok küçük yaşlarda tanışmak zorunda kalıyor. Türkiye’de resmi rakamlara göre 720 bin, kayıt dışı çalışanlarla birlikte ise yaklaşık 2 milyon çocuğun, “çocuk” olamadan “işçi” oldukları ve güvencesiz, kötü koşullarda ve risk altında çalışmak zorunda kaldıkları acı bir gerçek olarak karşımıza çıkıyor. Çocuk işçiliği, çocuklar üzerinde bir ekonomik şiddet oluşturuyor, çocukların hane halkı gelirine katkı sunmak ve kendi ihtiyaçlarını karşılamak için çalışmaları, en temel hakları olan yaşama, sağlıklı gelişim, beslenme, eğitim gibi haklardan mahrum kalmalarına neden oluyor.

Çalışmak zorunda bırakılan çocuklar genellikle tehlikeli ortamlarda, riskli şekilde çalışıyor. 2019 yılında 78 bin çocuğun, kimyasal madde, toz duman veya zararlı gazlara maruz kalarak çalışmasına, aşırı sıcak/soğuk ya da aşırı nemli/nemsiz ortamda çalışan 93 bin çocuk olmasına ve 46 bin çocuğun kaza riskiyle karşı karşıya çalışmasına akıl sır ermiyor. Bu kötü çalışma koşullarının sonucu olarak; sadece 2020 yılında 14 yaş altında en az 24 çocuk, 15-17 yaş arasında en az 46 çocuk yaşamını yitirdi. Tek adam rejimi, çocuk işçiliğini ve çocuk işçi cinayetlerini önlemek için kayda değer hiçbir adım atmaması akıl alır gibi değil.

Çocukların Sağlığı Hiçe Sayılıyor, Madde Bağımlılığı İle Yeterli Mücadele Edilmiyor

Her dört kişiden birinin çocuk olduğu Türkiye’de kadın doğum ve çocuk hastanesi ve yatağı sayısı da çok yetersiz. Türkiye’de 23 Kadın doğum ve çocuk hastanesinde 3952 yatak varken, 4 tane çocuk hastanesinde 1409 yatak bulunuyor. 2010’da 7 olan çocuk hastanesi sayısı 10 yıl içinde 4’e düştü, yani 22 milyon çocuğumuzun hastalıkları ve sağlığı için ihtisaslaşmış 1500 yatak bile bulunmuyor. Sadece 2019 yılında 232 çocuk intiharı yaşandı ancak bunun nedenleri dahi araştırılmadı.

Bununla birlikte; madde bağımlılığı sorunu çocuklarımızı ve geleceklerini tehdit eden büyük sorunlardan biri olmaya devam ediyor. Uyuşturucuya başlama yaşının gittikçe düşmesine, 2019 yılı itibariyle yatarak bağımlılık tedavisi gören kişilerin %12’sinin, ilk kez 15 yaşın altındayken kullandığını belirtmesine dikkat çekici. Bu sorun karşısında tedavi merkezlerinin yetersiz olduğunu açık. 2019 yılında yataklı tedavi merkezlerine başvuran 17 bin başvurunun %12’sinin 0-19 yaş arasında çocuklar tarafından yapılmış olmasına rağmen çocukların bağımlılık tedavisi için kurulmuş yalnızca 11 adet ÇEMATEM bulunması yetersizliği gösteriyor.

Yapboza Dönen Eğitim Sistemi, Çocukları Mağdur Ediyor

Refah Endeksi’nde Türkiye’nin nitelikli eğitime erişim açısından 2006 yılında dünyadaki 167 ülke arasında 102. sıradayken, 2020 yılında 118. sıraya gerilediği verisi düşündürücü! Yapboza dönen sınav sistemi ve eğitim sisteminin, öğrencilere nitelikli, eşitlikçi ve verimli bir eğitim sunmadığını açık. Türkiye’nin resmi ortaokullarda ortalama sınıf mevcudu ve Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı gibi parametlerde OECD ortalamasının gerisinde, 2021 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde eğitim yatırımlarına ayrılan payı %7,6’da kaldı, oysa 2002 yılında dahi bu pay %17,18.

Eğitim alanındaki sorunlar Kovid-19 pandemisiyle birlikte derinleşti ve Türkiye’de eğitim altyapısındaki yetersizliği ve plansızlığı gözler önüne serildi. Türkiye’de iktidar bu süreçte çok kötü bir sınav verdi ve bunun faturasını çocuklar ödedi. Sürdürülebilir Yönetişim Göstergeleri Ağı sıralamasında Türkiye, 41 ülke arasında sondan ikinci sıradadır. 6 milyon öğrenci İnternet erişimi ya da cihazları olmadığı için EBA’yı etkin kullanamamış, 2 milyon 660 binden fazla öğrenci ise EBA’ya hiç erişememiştir. Öğrencilerin yalnızca yarısının evinde sabit internet hattı mevcuttur. Kırsal bölgelerde yaşayan 1,5 milyon öğrencinin yaşadığı bölgede internet altyapısı yoktur. Öğrencilerin %5’inin televizyonu bile yoktur. EBA’ya giriş yapabilenlerin %60’ından fazlası, yani 8,5 milyon öğrenci ise dersleri küçük cep telefonu ekranından takip edebilmiştir. Öğrencilerin yalnızca %38’inin tablet ya da bilgisayara erişimi mevcuttur.

Çocuk İstismarına Göz Yumuluyor

Adalet Bakanlığı'nın 2019 yılı adli istatistiklerine göre Türkiye'de "cinsel dokunulmazlığa karşı suç" kapsamında açılan 49 bin davanın yarıya yakını çocuklara karşı işlenen suçları içeriyor ve çocukların cinsel istismarı için açılan davaların sayısında 2012-2019 yılları arasında %29 artış görülüyor. Kanayan bir yara olmayı sürdüren çocuk istismarı konusunda her türlü vahşete göz yumulduğu ve neredeyse hiçbir önlem alınmadığı, The Economist'in Out of the Shadows (Çocuklara yönelik istismar ve cinsel suçların engellenmesi ve müdahalesine ilişkin endeks) sıralamasında Türkiye'nin 100 üzerinden sadece 56,7 puan alabilmesinden belli.

İstismar, taciz ve şiddetin yanı sıra, AKP'nin adeta yasal zemin sağlayarak göz yumduğu çocuk yaşta evliliklerde toplumun kanayan yarası olmaya devam ediyor. 2002-2020 yılları arasında 713 binden fazla kız çocuğu evlendirildi, 2020 yılında gerçekleşen tüm evliliklerin ise yaklaşık %3'ünü 16-17 yaşındaki kız çocukları oluşturdu.

Aile Destekleri Sigortası, Çocukların Özgüvenli Bireyler Olarak Yetişmesini Sağlayacak

Çocuklar, Cumhuriyet Halk Partisi'nin uygulamaya koyacağı Aile Destekleri Sigortası ve bu kapsamda verilecek desteklerle, anne karnından başlayarak her türlü fırsata sahip özgüvenli bireyler olarak yetişebilecekler. Cumhuriyetin İkinci Yüzylında, toplumsal yaşamın her alanında çocuğun yüksek yararını gözeten, katılımlarını sağlayan, çocuk hakları temelli bir yaklaşımın benimseyeceğiz. Hiçbir çocuğun yatağa aç girmediği, yoksulluk ve yoksunluk çekmediği, ailesini ve kendisini geçindirmek için çalışmak zorunda kalmadığı bir Türkiye inşa etmek için sosyal devletin tüm olanaklarını seferber edeceğiz. Güçlü Sosyal Devleti yeniden tesis ederek, beslenmeden, sağlığa, eğitime ve sosyal gelişime kadar tüm ihtiyaçları, hiçbir çocuğun fırsat eşitsizliği nedeniyle mağdur olmamasını sağlayacak şekilde gidereceğiz. Nitelikli ve ücretsiz eğitimle eğitimde fırsat eşitliğini sağlayacak, çocuklarımızı şiddet ve istismar kültürüne karşı tavizsiz biçimde koruyacağız.

ÇOCUK YOKSULLUĞU REKOR KIRIYOR

Türkiye'deki çocuk yoksulluğunun ulaştığı boyutlar korku verici noktalara ulaştı. 1923'te yetim ve yoksul çocuklara yardım amacıyla bayram havasında kutlanmaya başlanan 23 Nisan'ın 101'inci yılında ülkeyi yönetenler Cumhuriyet'in tüm kazanımlarını heba ettiklerini gösterdiler.

Türkiye'de resmi verilere göre **22 milyon 750 bin 657** çocuk var. Ne var ki bu çocukların **en az yüzde 33'ü** yoksullukla pençeleşiyor. Başka bir ifadeyle sokakta karşılaştığımız **her 10 çocuktan 3'ü yatağa aç giriyor**.

Saray Kabinesi Yüzde 8 Artırdı!

Çocuk yoksulluğuna ilişkin en güncel veri ekonomik krizin bu kadar derinleşmediği 2019 yılına ait. Bu veriler bile Türkiye'deki tablonun karanlık olduğunu gösteriyor. 2017'de **6 milyon 893 bin** olan yoksul çocuk sayısı Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde **yüzde 8** arttı. 2018'de **7 milyon 336 bine** ulaşan yoksul çocuk sayısı Tek adam rejiminin ilk yılı olan 2019'da **7 milyon 417 bine** yükseldi.

Her Dakika Artıyor

Sistem değişikliği ile sorunlarla daha etkin ve verimli mücadele edileceğini ileri süren iktidar bloğu sınıfta kaldı. TÜİK tarafından açıklanan veriler Türkiye'de çocuk yoksulluğunun her dakika arttığını gösteriyor. Buna göre 2019 yılında Türkiye'de **dakikada 14 çocuk yoksullar ordusuna** katıldı.

80 İli Geçti

Açıklanan rakamlar Türkiye'de çocuk yoksulluğunun **81 ilin 80'inin** nüfusunu ayrı ayrı geride bıraktığını gösteriyor. Buna göre **7 milyon 417 bine** ulaşan yoksul çocuk nüfusunu geride bırakan tek il İstanbul oldu.

Yoksulluk Kız Çocuklarını Vuruyor

2006-2017 yılları arasında düşüş eğilimi gösteren kız çocuğu yoksulluğu sistem değişikliğiyle birlikte yeniden yükselişe geçti. Kadına ve çocuğa karşı şiddeti meşrulaştıran politikalara imza atan Saray Hükümeti döneminde kız çocuklarının toplam yoksul çocuklar içindeki oranı arttı. 2017'de **3 milyon 410 bin** olan yoksul kız çocuğu sayısı Tek adam rejiminin ilk yılında **yüzde 9** artarak **3 milyon 719** bine yükseldi. Türkiye'de 2019 itibariyle yoksullukla pençeleşen çocukların **yüzde 51'ini** kız çocukları oluşturuyor.

Çocuk politikası tüm siyasi tartışmaların üzerinde olması gereken bütüncül bir alandır. Eğitimden, sağlığa, oyun hakkından, ekonomiye kadar birbiriyle ilgili çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Dolayısıyla suça sürüklenen çocukları, eğitimden koparılan genç nüfusu, güvencesiz çalışmaya zorlanan ve erken evlendirilen çocukların sorunlarını bir bütün olarak ele almamız gerekiyor.

2011 yılından bugüne “Çocuk Bütçesi” oluşturulması gerektiğini savunuyoruz. Bu yolla devlet bütçesi içinden çocuklar için yapılan tüm harcamaların ortak bir çerçeveye içinde izlenmesi mümkün olacak. Sosyal devletin bir gereği olarak Çocuk Bakanlığı'nın kurulması da önceliğimiz arasında yer alıyor.

Yoksulluk Kız Çocuğu Evliliklerini Artıyor

Türkiye’de yoksullukla mücadele için gerekli sosyal politikalar hayata geçirilmediği için aileler çareyi erken yaşta çocuk evliliklerinde görüyor. Ne yazık ki evlendirilen çocukların büyük kısmını kız çocuklarımız oluşturuyor. Oysa erken yaşta evlendirilen bu çocuklar büyük çoğunlukla şiddet, istismar ve güvencesiz iş gücü havuzunun içinde boğuluyorlar. TÜİK tarafından makyajlanan veriler bile bu tabloya işaret ediyor.

Her Gün 98 Kız Çocuğu Evlendiriliyor

AKP iktidarında 19 yılda **712 bin 24 çocuk** evlendirildi. Bu çocukların **680 bin 593’ü** kız çocuğuydu. Kız çocuklarının AKP iktidarı döneminde toplam çocuk evlilikleri içindeki oranı **yüzde 95** oldu. Başka bir deyişle geçtiğimiz 19 yıl içinde evlendirilen **10 çocuktan 9’u kız** çocuğuydu. Türkiye’de 19 yılda her hafta **689** kız çocuğu evlendirildi. Bu her **gün 98** kız çocuğunun erken evliliğe zorlandığını gösteriyor.

GENÇLİĞİN 3B’Sİ; BORSA, BAHİS, BİTCOİN

Sistemin gençliğe çare olarak gösterdiği ‘3B’ depresyonu derinleştiriyor. Son bir yılda borsa yatırımcısı gençlerin sayısı 3’e katlandı, Thodex’e para kaptıran her 100 kişiden 77’si 34 yaşın altında. Bahis ise artıyor.

Geçmiş ekonomik krizlerden farklı olarak ülke ekonomisi uzun süredir derin bir bunalım yaşıyor. 2018’in yaz aylarında Rahip Brunson kriziyle derinleşen krizden bir türlü kurtulamayan ülkede geniş halk kesimlerinin en önemli sorunu yüksek işsizlik ve borçluluk. Bu tablonun en ağır yükü ise işgücü piyasasına yeni girmeye çalışan genç kuşakların sırtında. Türkiye İstatistik Kurumu’nun en son yayımladığı şubat ayı verilerine göre 15 üstü yaş grubunda mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 13,4. Ancak yaş aralığı 15-24’e çekildiğinde bu oran yüzde 26,9’a fırlıyor. Başka bir ifadeyle, genç nüfus ülkenin genelinin yaşadığı işsizlik tehdidini 2 kat daha ağır yaşıyor.

İstihdam oranı da gençler için giderek düşüyor. Şubat ayı itibariyle 15-24 yaş arasında çalışabilir durumda olan her 100 gençten sadece 28,1’i istihdamda. Bu tabloda gençlerin kişisel olarak atabileceği adımlar da giderek sınırlı hale geliyor. Eğitimli olmak da iş bulmak veya konforlu bir hayat sürmek için yeterli kıstas değil. 2020 yılı ortalamaları hesaba katılırsa işsiz sayısı 4 milyon 62 bin. Buna karşılık üniversite mezunu olup da işsiz durumda olanların sayısı ise 1 milyon 88 bin. Yani her 4 işsizden 1’i üniversite mezunu.

Ümitsizlik de cabası. TÜİK’in anketine “iş olsa çalışırım ama iş bulma ümidim yok” cevabını verenler pandemiyle birlikte rekor üstüne rekor kırıyor. 2020 ortalamalarına göre sadece 15-24 yaş arasında bu durumda olan tam 319 bin genç var. Önceki yıl bu sayının 159 bin olduğu düşünülürse yıllık artış yüzde 100. Yaş aralığı 15-34 yapıldığında ümitsiz gençlerin sayısı 614 bine çıkıyor. Üstelik artık üniversite mezunları bir ümitsiz. Gençler ellerindeki diplomanın bile iş bulmada işe yaramayacağını düşünüyorlar. Resmi veriler dahi bu acı gerçeği ortaya koyuyor. Bu sıkışmışlık içinde gençliğin en azından bir kısmının çare olarak gördüğü veya bu bunalım günlerinde rahat bir nefes alacağını umduğu şeyler ise onları dolandırıcıların kucağına itiyor. Kamuoyu araştırmaları Borsa ve Bitcoin yatırımcılarının giderek artan oranda gençlerden oluştuğunu ortaya koyuyor. Küçük tasarruflarını buralara yönlendirip “bir umut” diyen gençler daha derin bir depresyonun içine hapsolüyor.

1- Borsa

Borsa İstanbul’ın Veri Analizi Platformu verilerine göre 20 ile 34 yaş arasındaki borsa yatırımcılarının sayısı 2020’nin Ocak ayında 179 bin 624’tü. Bu sayı 2021’in Ocak ayında 639 bin 454’e yükseldi. Genç borsacıların sayısındaki bir yıllık artış oranı yüzde 255. Bu rekor artış ekonomik krizin en önemli sosyal sonuçlarından biri.

2- Bitcoin

Gençler için bir diğer kaçış ise Bitcoin alım satımı. 391 kişiyi mağdur eden kripto para platformu Thodex’te yaşanan krizin, en çok hangi yaş aralığını etkilediğine bakınca yine gençlik göze çarpıyor. Thodex’in geçen ay paylaştığı verilere göre, kullanıcıların yarısından fazlasını 18-24 yaş aralığındaki ‘Z’ kuşağı oluşturuyor. Platformdaki yatırımcıların yüzde 26,5’i ise 25-34 yaş aralığında. Yani Thodex vurgununda parasını kaptıran her 100 yatırımcının 77’si 34 yaş ve daha altındaki kişiler.

3-Bahis

Bahis oyunları ise bir diğer yükselen trend. Çoğu yasa dışı olduğu için oynayan sayısı bilinmiyor. Ancak Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı Mali Suçları Araştırma Kurulu'nun en son yayımladığı 2017 tarihli rapora göre o tarih için 18-50 yaş arasında 5 milyon kişi yılda 50 milyar TL'lik bahis oynuyor.

Yok olan umutlar, hayaller tetikliyor

Sosyolog Tolga Gürakar ile özellikle genç nüfusun kripto paralara olan ilgili üzerine konuştuk. Gürakar, bu ilgiyi ekonomik kriz ve yoksulluk nedeniyle umutların yok olmasına bağlıyor. Bir örnekle açıklayan Gürakar, her türlü zevkin sınıfsal olduğuna dikkat çekiyor:

“10-11 kişinin çalıştığı bir üretim atölyesinde 3 bin 200 liraya çalışan askerliğini yapmış bir kişi tanıyorum. Bu çocuk şu anda evli değil. Borsa gibi alanlarda kazanma güdülerini hemen satış yapıp veya alım yapıp harekete geçiriyorlar. Daha küçük paraları katlayabilecek bir mekanizma kripto para mekanizmaları... Bu aslında her kesime hitap ediyor. Bu bahsettiğim kişi alt-orta gelir seviyesine sahip ve lise mezunu. Tek hedefi koyduğu parayı artırmak. Her gün bunu artırabilmek için sürekli bir takip halinde. 4 bin lirasını yatırmış, onu 7 bin lira yapmış daha sonra düşmüş parası. 6 bin liraya kadar düşmüş ama çıkmıyor. Bu para gelir seviyesine göre artıyor tabii.

Ekonomik kriz aleni bir şekilde yaşanıyor. Çok ağır bir kriz ve yoksulluk koşullarında yaşıyoruz. İnsanlarda bir taraftan da tüketim motivasyonu hızlı bir şekilde artıyor. Öte yandan hayattaki tatmin ve haz alma güdüsü her geçen gün azalıyor. Dolayısıyla bunu hali hazırdaki emekle karşılanamayan hayaller, böylesi şeylere yönlendiriyor.

Kumar motivasyonu

Kumar motivasyonu ile hareket ediyor. Ancak kumar oynama motivasyonu sınıfsal bir durumdur. Kumar oynayan orta üst gelir düzeyine sahip insanlarda kaybettiği zaman hayat mahvolmuyor. Ancak burada durum pek de öyle değil.

Muhafazakar insanlarda kripto paralar daha çok 'günah' olarak görülüyor. Bunu oynayanlara sorduğumda ilk başlarda haram denildiğini ancak bir miktar para kazanmaya başladığında durumun değiştiğini söylüyorlar.

İnsanlara rahat ulaşılabilir bir kolaylık getiriyor. Öte yandan yoksulluk ve umutsuzluk... Yok olan umutlar, hayaller buralara yönelmeye cesaret veriyor. Bu olay bir kartopu misali yaygınlaşıyor. Her türlü zevk, olay sınıfsaldır. Sistemin dayattığı ve tüketim üzerine kurulu hayalleri nasıl gerçekleştireceğiz düşüncesi buralara yönlendiriyor. Kazandığı zamanda hayat tarzında kültürel sermayesinde hiçbir değişiklik olmayacak.”

KİMİNİN BORÇLARI KİMİNİN MAAŞLARI

Son dönem yapılan araştırmaların sonuçları milyonların işsizlik, yoksulluk ve borç batağında olduğunu gösterdi. Lüks yaşama alışmış bir grup azınlık tek maaşla yetinmezken halk sefaletle mahkûm edildi.

Ülkenin esnafı, genci, işçisi kısaca milyonları yokluk içinde yaşamaya tutunmaya çalışırken devlet kaynaklarıyla zenginleşen bir avuç kesimin şatafatlı lüks yaşamları gündemden düşmüyor. Son dönemdeki göstergeler yoksulluğun boyutunu gözler önüne serdi. Araştırmalar kredi kartıyla vergi ödemenin, esnafın borçluluk durumunu ve gençliğin gelecekte umudunu kestiğini gösterdi.

Kartlar Son Şans Oldu

Yoksulluğa mahkum olan milyonlar vergi ödemelerini kredi kartı üzerinden yapmaya başladı. Bankalar arası kart merkezi, 2021 yılının Mart ayına ilişkin kartlı ödeme verilerini açıkladı. Açıklanan verilere göre ülkede 78 milyon adet kredi kartı, 142,5 milyon adet banka kartı ve 46,8 milyon adet ön ödemeli kart bulunuyor.

2020 yılının Mart ayıyla kıyaslandığında kredi kartında yüzde 10'luk, banka kartında yüzde 6'luk, ön ödemeli kart adedinde ise yüzde 39,6'lık artış yaşandı. Kart ile ödemeler geçen yıla kıyasla yüzde 48 artarak 127 milyar TL oldu. Kartlarla yapılan ödemelerde en fazla artış yüzde 236 artış ve 6,8 milyar TL'lik ödemeye kamu ile vergi ödemeleri sektöründe yaşandı.

Herkes Her Yere Borçlu

AKP lebalep kongreler yaparken kepenk kapatan esnaf da borç batağında. Milyonlarca genç ise iş bulma umudunu dahi yitirmiş durumda. Araştırmalardan öne çıkan veriler şu şekilde:

◆ Türkiye'de geleneksel esnafın nabzını tutan REM Etnik Barometresi Raporu'na göre, Türkiye'de faaliyet gösteren 300 bin civarında küçük mahalle esnafı diye tabir edilen işletmelerde borçluluk oranı yüzde 65 olarak

gerçekleşti. Bu yıl ilk çeyrekte borcum var diyen esnafın yüzde 30'u hem bireysel hem ticari kredi borcu olduğunu dile getirirken, kredi borcum var diyen esnafın yüzde 10'u ise tekrar kredi çekme eğilimine içinde olduğunu dile getirdi.

- ◆ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun 2-6 Nisan arasında incelenen verilerine göre toplam 3 milyon 896 bin 218 KOBİ'nin bankacılık sektörüne kredi borcu bulunuyor.
- ◆ Salgın sürecinde binlerce esnaf çek taksitini ödeyemedi. Karşılıksız çekte dosya sayısı ise 250 bini bulmuş durumda.

İcra Dosyaları Artıyor

- ◆ Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 16 Nisan günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 2 milyon 355 bin 753 yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 378 bin 371 bin adet arttı. Geçen yıl nisan ayından itibaren üç ay süreyle icra dairelerine başvurular ertelenmişti. Bu yılki yüksek artışın önemli bir nedenini de bu ertelemenin etkisi oluşturuyor.
- ◆ İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise bir yıl öncesine göre (16 Nisan 2020 tarihine göre) 1 milyon 224 bin 601 adet artarak 21 milyon 855 bin 773'e çıktı.
- ◆ Geçen yılın aynı ayına göre Türkiye'nin çalışabilir yaştaki nüfusunun 1 milyon 204 bin kişi arttığı son bir yılda, işgücünde sadece 275 bin kişilik, istihdamda ise 69 bin kişilik artış yaşandı. Çalışabilir yaştaki nüfusun büyük bölümü 'iş bulamayacağı için' işgücüne katılmadı bile. Bu nedenle de işgücüne dâhil olmayan nüfus son bir yılda 930 bin kişi artarak 31 milyon 728 bin kişiye ulaştı.
- ◆ TÜİK'in âtil işgücü tanımıyla açıkladığı 'gerçek işsizlik' olarak ifade edilen yurttaşlar sayısı ise son bir yılda 2 milyon 909 bin kişi artarak 10 milyon 209 bin kişiye çıktı. Gerçek işsizliğin geçen yıl şubat ayında yüzde 22,5 olan oranı ise bu yıl yüzde 28,9 olarak hesaplandı.

Muhtaç Kaldık

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2020 Yılı Faaliyet Raporu, yoksullaşmayı ve giderek derinleşen ekonomik bunalımı bir kez daha gözler önüne serdi. Verilere göre, ekonomik krizin altında ezilen 6 milyon 630 bin 682 hane sosyal yardımlardan yararlandı. 2020 yılında sosyal yardım alan hane sayısı 2019 yılına göre yüzde 101 arttı.

Bu ülkede AKP'li bürokratların bir maaşla 'geçinmesi zor'

Ülkede milyonlar sefaletle sürüklenirken AKP'li bürokratlar bir maaşla 'geçinmiyor.' Yüzlerce bürokrat uzmanlığı bulunmamasına rağmen şirketlerin yönetim kurullarında yer alıyor. Bunun son örneği THY Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı Mehmet İlker Aycı oldu. Aycı'nın 17 koltuğu var. İhracatçı Birliği'nden Futbol Federasyonu'na, iş konseylerinden THY ile bağlantılı şirketlere kadar birçok birimde yöneticilik görevi bulunan Aycı, hemen her yerde de "Yönetim Kurulu Başkanı" sıfatını taşıyor. Aycı'nın 17 farklı birlik, konsey, şirket ve federasyonda aldığı görevler, THY'nin 2020 Faaliyet Raporu'nda açıklandı.

ÇİFTÇİ BAŞINA SADECE 300 LİRA DESTEK

Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan CHP'li Mürsel Alban'ın soru önermesine yanıt geldi. Alban, bakanlığın hesabına göre işletme başına sadece 300 lira destek verildiğini belirtti.

CHP Muğla Milletvekili Mürsel Alan, Muğla'dan biraz daha büyük olan Hollanda'nın tarım ihracatının 100 milyar dolar olduğuna dikkat çekti.

CHP'li Mürsel Alban'ın soru önermesine yanıt veren Tarım ve Orman Bakanlığı, geçen yıl küçük aile işletmesi desteği kapsamında Muğla'da ÇKS'ye kayıtlı, bin 924 işletmeye, dekar başına 100 TL olmak üzere 5 bin 912 dekar alan için 592 bin 348 TL ödeme yapıldığını açıkladı.

Bu hesaba göre işletme başına sadece 300 lira destek verildiğini vurgulayan Alban, şu vurguyu yaptı: "Muğla ölçeğindeki bu örnek ülkedeki tüm çiftçilerin içine düştüğü durumun fotoğrafıdır. AKP iktidarı, pandemi sürecinde destekten mahrum ettiği tüm kesimleri, özellikle çiftçiyi bitirmiştir. Dünya genelinde tarımla uğraşanların sayısı artıyor fakat AKP, çiftçiyi topraktan kaçırıyor. Örneğin nüfusu 1 milyonu geçen Muğla'da çiftçi sayısı 27 binlerde. Bu bir Türkiye gerçeği."

CHP'DEN İCRALARIN DURDURULMASI İÇİN KANUN TEKLİFİ

CHP, pandemi nedeniyle 30 Nisan 2021 ila 31 Mayıs 2021 tarihleri arasında icra takiplerinin durdurulması için TBMM'ye kanun teklifi verdi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, bugün yaptığı grup toplantısında 'üç haftalık tam kapanma' kararını doğru bulduklarını belirtti. CHP lideri Kılıçdaroğlu, bu süre içinde icra takiplerinin tamamının durdurulması için teklif hazırladıklarını duyurdu.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun sözünü ettiği kanun teklifi; CHP Grup Başkanvekili Engin Altay, Özgür Özel ile Engin Özkoç tarafından hazırlanarak TBMM Başkanlığı'na sunuldu. Söz konusu kanun teklifinin gerekçesi şöyle:

"Ekonomik faaliyetlerin büyük ölçüde duracağı bu dönemde vatandaşların önemli bir kısmının, pandemiden kaynaklanan zorlayıcı ve alınan idari önlemlerden kaynaklanan zorunlu nedenlerle çeşitli maddi yükümlülüklerini yerine getiremeyeceği bilinmektedir. Bu durumun birçok gerçek ve tüzel kişiyi güç duruma düşürmesini önleyebilmek için ülke genelinde yürütülmekte olan icra ve iflas takiplerinin durdurulması, yeni icra ve iflas takip taleplerinin alınmaması ve ihtiyati haciz kararlarının icra ve infazının durdurulması gerekmektedir."

Teklifte, nafaka alacaklarına ilişkin icra takipleri hariç tüm icra ve iflas takipleri, taraf ve takip işlemleri, yeni icra ve iflas takip taleplerinin alınması, ihtiyati haciz kararlarının icra ve infazına ilişkin işlemlerin 30 Nisan 2021 tarihinden başlayarak 31 Mayıs 2021 tarihine kadar durdurulması önerildi.

TÜRKİYE, PANDEMİDE HALKINA EN AZ DESTEK VEREN ÜLKELER ARASINDA

IMF'nin yayınladığı son raporda, ülkelerin GSYH'lerine göre pandemi destek ve harcamalarının oranları da yayınlandı. Türkiye, yüzde 1,9 oran ile en az yardımı yapan ülkeler arasında.

IMF, son yayınladığı raporda dünya çapında ülkelerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıllarında pandemi harcamalarının oranlarını gösteren bir rapor yayınladı. Raporda, Ocak 2020'den Mart 2021'e kadar hükümetlerin duyurduğu ekonomik ve sağlık yatırımları, harcamaları ve yardımları baz alınarak, hangi ülkenin halkına ne oranda destek verdiğini gösteriyor.

Türkiye'de Destek Sıfıra Yakın

Raporda yapılan haritalandırmada, ülkelerin GSYH bütçelerine göre harcama oranları, %10+, %7,5-10, %5-10, %2,5-5 ve %2,5 altı olarak sıralanmış. Türkiye, en düşük destek veren %2,5 grubuna giriyor. Burada dahi, yüzde 1,5 orana sahip olarak, destek harcamaları yapan ülkeler arasında en alt sıralarda yer alıyor. Bu oranla Türkiye, girdiği gelişmekte olan ülkeler sıralamasının çok altında, az gelişmiş ekonomiler sıralamasındaki ülkelere yarışıyor.

Halka Değil Şirketlere Destek

Benzer ekonomik çaptaki ülkelerin aksine, ülke ekonomilerinin, likidite, garanti desteği oranlarında ise Türkiye başı çekiyor. GSYH'nin yüzde 6,4'ü kadar garanti sağlayan Türkiye'de, sağlık sektörüne ayrılan oran %0,3, yurttışa sağlanan destek ise %0,4

Zirve Lüksemburg'da

Listede Lüksemburg %27 ile başı çekerken, onu %25 ile ABD ve %19 ile Yeni Zelanda izliyor.

AKP'LİLERE SELAM ATAMAYA YETİYOR

AKP'li Bostancı'nın oğlu Afşin Burak Bostancı'nın bürokrasideki yükselişi, Erdoğan'ın atamalarda tercihini bir kez daha gösterdi. Yılın başından bu yana yapılan atamaların çoğu AKP'ye yakın isimlerden oluştu.

AKP iktidarının kendi çevresine rant sağlama ve kayırma politikası ölçü tanımadan sürüyor. Kamunun ülke yönetimi açısından önemli makamları liyakatin yerini "siyasi patronaj ve nepotizmin alması" sonucu AKP'liler tarafından dolduruluyor. Son olarak AKP TBMM Grup Başkanı Naci Bostancı'nın oğlunu genel müdürlük koltuğuna oturtan AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, çok sayıda eski AKP milletvekili, seçim kaybeden AKP adayı, Cumhurbaşkanlığı bürokrati ile AKP'lilerin yakınlarını ve iktidarın arka bahçesi olan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerini önemli görevlere atamayı ara vermeden sürdürüyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü'ne Melih Bulu'nun atanmasının yanı sıra sadece bu yıl kamuoyu, eski AKP milletvekillerinin meslekten gelmemelerine karşın büyükelçi, Cumhurbaşkanlığı bürokratlarının önemli kamu kurumlarında genel müdür ve yönetim kurulu üyesi olarak atanmalarına tanıklık etti. Son yerel seçimlerde AKP'den CHP'ye geçen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı bürokratları yönetim kurullarına, AKP'lilerin uzak ve yakın akrabaları üst düzey görevlere atandı. BirGün'ün Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2021 yılının başından bu yana Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren atama kararlarında tespit ettiği dikkat çeken isimlerden bazıları şöyle:

1- Eski milletvekilleri

- ◆ Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçisi Murat Mercan
- ◆ Azerbaycan Büyükelçisi Cahit Bağcı
- ◆ Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu
- ◆ Cumhurbaşkanlığı Eğitim Politikaları Kurulu Üyesi Ömer Özyılmaz
- ◆ Maliye Bakanlığı Bakan Yardımcısı Cengiz Yavilioğlu.

2- Seçilemeyen adaylar

- ◆ Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Melih Bulu (AKP Milletvekili aday adayı ve ilçe teşkilatı kurucusu),
- ◆ İzmir Demokrasi Üniversitesi Rektörü Bedriye Tunçsiper (AKP Milletvekili aday adayı)
- ◆ Çankırı Karatekin Üniversitesi Rektörü Harun Çiftçi (AKP Milletvekili aday adayı)
- ◆ Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Mahmut Sami Şahin (Konya Büyükşehir Belediyesi eski Başkan Vekili ve Karaman Belediye Başkan Adayı)

3- Cumhurbaşkanlığı ve başbakanlık bürokratları

- ◆ DHMİ Genel Müdür Yardımcısı Enes Çakmak (Cumhurbaşkanlığı Halkla İlişkiler Başkanlığı CİMER Uzmanı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Özel Kalem Müdürü),
- ◆ Belgrad Büyükelçisi Hami Özsoy (Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, Erdoğan'ın Başbakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı döneminde Dışişleri Başdanışmanı),
- ◆ Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Büyükelçisi Mehmet Güllüoğlu (Cumhurbaşkanlığı Sosyal Politikalar Kurulu Üyesi, eski Kızılay Genel Müdürü, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanı)
- ◆ TİKA Başkanı Serkan Kayalar (2014-2018 Başbakanlık Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri)

4- Akrabalar

- ◆ BOTAŞ Yönetim Kurulu Üyesi Muhammed Talha Pamukçu (Eski Saadet Partisi Milletvekili ve Genel Sekreteri Suat Pamukçu'nun oğlu)
- ◆ Et ve Süt Kurumu Yönetim Kurulu Üyesi Hasan Hüseyin Aydemir (Bakan Bekir Pakdemirli'nin ağabeyinin kayınbiraderi)
- ◆ ÇAYKUR Genel Müdürü Yusuf Ziya Alim (AKP Rize İl Başkanı İshak Alim'in kardeşi)
- ◆ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Nükleer Enerji ve Uluslararası Projeler Genel Müdürü Afşin Burak Bostancı (AKP Grup Başkanı Naci Bostancı'nın oğlu)

5- İBB bürokratları

- ◆ TCDD Taşımacılık AŞ Genel Müdürü Hasan Pezük (Eski İstanbul Büyükşehir Belediyesi bürokrati, eski İZBAN Yönetim Kurulu üyesi, son yerel seçimlerden sonra TCDD Genel Müdürlük müşaviri)
- ◆ TCDD 1. Bölge Müdürü Necmettin Acar (Eski İBB bürokrati)

Ensar Yöneticisinden Tez Danışmanına

- ◆ Varlık Fonu Yönetim Kurulu Başkanvekili Erişah Arıcan (Eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ile Merkez Bankası Başkanı Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu'nun tez danışmanı)

- ◆ OECD Daimi Temsilcisi Kerem Alkin (Sabah ve Daily Sabah yazarı, ekonomist)
- ◆ MKE Genel Müdür Yardımcısı Durmuş Ali Keskinçelik (AKP Zonguldak Milletvekili Polat Türkmen'in eski danışmanı)
- ◆ İbn Haldun Üniversitesi Rektörü Atilla Arkan (SETA Eğitim ve Sosyal Politikalar Direktörü)
- ◆ İstanbul Vakıflar 1. Bölge Müdürü Hayrullah Çelebi (Eski Ensar Vakfı Beşiktaş Şube Başkanı)

'FOTOĞRAFTAKİ YAKINIMDIR' DÖNEMİ TAM GAZ DEVAM EDİYOR

Yolsuzluk, uyuşturucu, cinayet, kara para trafiği gibi ne kadar büyük suça karışan varsa üst düzey bir AKP'liyle fotoğrafı çıkıyor. Makam odalarında ağırlanan isimlere karşı AKP'lilerin ortak savunması "tanımıyorum" oldu.

Tarihin en büyük kişisel vurgunlarından birinin faili olarak gösterilen Thodex'in kurucusu ve CEO'su Faruk Fatih Özer, arabasında uyuşturucu madde kullanırken fotoğraflanan AKP çalışanı Kürşat Ayvazoğlu, Kapıkule'de yüz kilo eroinle yakalanan Veysel Filiz, milyon dolarlarla oynayan belediye çalışanları, tosuncuk, kadın katilleri ve daha niceleri.

Suçları ortaya çıktığı ilk anda düşen fotoğraflar ya bir bakan ve milletvekiliyle çekilmiş oluyor ya da AKP-MHP bayrakları önünde. Bahçeli bu fotoğrafların basında yer almasını partisine yapılmış komplo olarak görse de art arda gelen bu kadar görüntü tesadüf ya da kasıt olması mümkün değil.

Her Kapıyı Açıyor

AKP'li üst düzey yöneticiler, bakanlar ya da milletvekilleri suça karışmış bu isimlerle ilgili ilk değerlendirmeleri "tanımıyorum" oldu. Çok azı ilişkiyi saklayan bir tanışıklıktan bahsetti. Bir an AKP'lilerin söylediklerinin doğru olduğu kabul edilse bile ortada çok büyük bir gariplik var.

Bu kadar büyük rakamların döndüğü bir yerde devlet desteğiyle çözülebilecek işleri kovalayanların AKP'lilerle fotoğraf çekirme isteği çok masum olmamalı. Fotoğraf bir önceki dönemin kartvizitine dönüşmüş dudumda. Kamuoyunda AKP'lilere yakın görünen hiçbir insanın sorun yaşamadan tüm meseleleri çözüleceğine dair genel bir kanı oluşmuş dudumda. Kuşkusuz bu yargı kendiliğinden oluşmadı ve altı boş değil. AKP'li ya da MHP'li üst düzey bir isme yakın olmak, bakanın etrafında olmak kısa yoldan iş bitirmek için bulunmaz nimet.

AKP'lilere selam vermiş olmak, eşi dostuyla arkadaş olmak, kamuda her kapıyı rahatlıkla açabiliyor.

Bu yüzden "fotoğraftakini tanıımıyorum" açıklaması bir gerekçe olarak kabul edilemez. AKP ve MHP için tanıdıklarını, partililerini koruma kollama tüm kaynakları onlara tahsis etme bir yönetim alışkanlığına dönüşmüş durumda. Tüm büyük vurgunlarla, şaibeli işlerle ilgili gelişmelere dair ipin ucunu takip ettiğinizde ya AKP Genel Merkezi'ne ya da AKP'lilere çıkıyorsa sorunun kaynağını da oralarda aramak gerekecek.

EMİNE ERDOĞAN'IN YEĞENİ THY'DE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OLDU

Türk Hava Yolları'nda (THY) Uçuş İşletme'den sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı'na Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın yeğeni Baran Gülbaran getirildi. Gülbaran ağustos ayında da THY Uçuş Eğitim ve Hava Limanı İşletme Anonim Şirketi'nde temsile yetkili yönetim kurulu üyesi olmuştu.

THY Uçuş İşletme'den sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Aykut Alpa, geçen günlerde görevden alındı. Aykut Alpa'nın yerine Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın yeğeni Baran Gülbaran getirildi. THY Uçuş Eğitim Başkanı olarak görev yapan Sorumlu Kaptan Pilot Baran Gülbaran'ın Uçuş İşletme'den sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atandığı kurum tarafından duyuruldu. Öte yandan, Baran Gülbaran'dan boşalan Uçuş Eğitim Başkanlığı'na da Eğitim Müdürü (777 filo) Murat Gökkaya getirildi.

THY Uçuş Eğitim Şirketinde Yönetim Kurulu Üyesi

Baran Gülbaran Ağustos 2020'de de THY Uçuş Eğitim ve Hava Limanı İşletme Anonim Şirketi'nde temsile yetkili Yönetim Kurulu Üyesi olmuştu.

1980 doğumlu olan Baran Gülbaran'ın havacılık kariyeri 28 yaşında başladı. 2008'de THY'nin Boeing 737 filosunda uçuş kariyerine başlayan Gülbaran, 2008'den 2013 yılına kadar şirketin tip eğitim şefliği ve tip müdürlüklerinde ikinci pilot olarak görev aldı. 2013 yılının sonunda ise Gülbaran, Boeing 737 filosunda kaptan pilot olarak görev yapmaya başladı. Gülbaran, THY Ekip Planlama Başkanı olarak 3 yıl süreyle görev yaptı. 2020 ocak ayında 777/787 filosunda görevlendirilmek üzere tip eğitimine başlayan Gülbaran, 2020 yılı şubat ayından bugüne kadar uçuş eğitimden sorumlu yönetici olarak görev yaptı.

Yönetimde Tanıdık İsimler Yer Aldı

Ticaret Sicil Gazetesi kayıtlarına göre, THY Uçuş Eğitim ve Hava Limanı İşletme Anonim Şirketi'ndeki temsil değişikliği Ağustos 2020'de yapıldı. Şirketin yönetim kurulu listesinde Gülbaran'ın dışında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın Kartal İmam Hatip Lisesi'nden arkadaşları İlker Aycı, Yahya Üstün, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yeğeniyle evli olan Murat Şeker ve Abdülkerim Çay'ın yer aldığı görüldü.

TÜM ÜLKE AKP'Lİ ELİTLERE ÇALIŞIYOR

En büyük bayrak, cami, en büyük saray, köprü, garajda en fazla özel uçak, en fazla makam aracı. Bunların hepsi AKP iktidarı döneminde gerçekleşti. Tüm bu süreç "itibardan tasarruf edilemez" denilerek açıklandı. Milyar dolarlık yolsuzlukların arkasından AKP'li yöneticilerin tanıdıkları tosuncuklar fıskırdı, işsizlik tarihi rekor kırdı, yoksulluk tabana yayıldı, eş, dost akraba cumhuriyeti oldu. Tüm bunlar da AKP döneminin ürünü.

Yaşar Aydın

AKP iktidarı her biri aynı zamanda yandaş müteahhide rant olan taştan, betondan, çelikten yapılan devasa yapılarla övünüyor. En son Çamlıca tepesine dikilen kuleye Türkiye'nin en büyük bayrağı çekilerek mesele tamamladı. Üstelik en büyük cami ile aynı fotoğraf karesine girebilecek şekilde tasarlandı.

Bayrak çekme töreni 23 Nisan gibi bir günde Erdoğan'ın katıldığı tek resmi tören olma özelliğini de taşıdı. Ülke toprağını üzerine bina yapılan arsa olarak gören konuşması ise hafızalara yer etti.

AKP'nin her şeyinin en büyüğünü yapma isteği kuşkusuz yönetim anlayışından bağımsız değil. Bir yandan oluşan devasa rant paylaşılacak diğer yandan içi boş da olsa güç göstermeye devam edebilecekti. Her biri kaynak israfı ve ülke ekonomisi için kara delik olan bu gösteri dünyası AKP siyasetinin parçası haline geldi. Öyle ki her işi gösteriye ve propagandaya dönüştürmeden sonuç alamayacaklarını düşünüyorlar. Pandemi döneminde gerçekleştirdikleri kongrelerinden, bayrak çekme törenine kadar.

AKP Elitlerin Partisi

Erdoğan ve ailesiyle başlayan daha sonra tüm iktidar kadrolarına ulaşan lüks ve şatafat merakı artık ülke için büyük bir ekonomik tehdit haline geldi. Sayıları ülkenin yüzde biri bile olmayan ama ülkenin tüm kaynaklarına hükmeden ve her türlü olanağa sahip mutlu bir azınlık oluştu. AKP kendi elitlerini yarattı. Bu elitler yönetimde kalmak için sürekli daha büyük cami, bayrak, köprü ve havaalanı yapmak zorundalar. Tabi lükslerinden taviz vermeden. Yüksek duvarlar arkasındaki lüks evlerde ya da yalılarda süren hayatın ülke ekonomisine verdiği zararı birkaç örnekle özetleyelim.

Bin odada ne yapılıyor?: Atatürk Orman Çiftliği üzerinde 150 bin metrekarenin üzerinde bir alana yapılan ve Erdoğan'ın ifadesiyle "1150" odaya sahip Saray'ın elektrik, ısıtma-soğutma, peyzaj, temizlik gibi işler için aylık maliyetinin 25 milyon liranın üzerinde olduğu Sayıştay raporlarına yansdı.

Saray'a 16 uçak: Sayı tam olarak bilinmese de yıllar içinde alınanlar alt alta konulduğunda Saray'ın 16 özel uçağı olduğu tahmin ediliyor. Bu uçakların sadece yıllık bakımına yaklaşık 800 bin dolar harcanıyor. Birçok bakanlığın da kiralık olarak bünyesine kattığı özel uçakları kullandığı biliniyor.

Otomobil filosu: Sadece Saray'ın hizmetine sunulan 300'ün üzerinde lüks aracın olduğu biliniyor. AKP dönemi tam anlamıyla makam araçları saltanatı yaşandı. Her birinin maliyeti bir milyonu bulan makam araçları şehrin sokaklarında boy gösteriyor.

Uçak inmeyen havaalanları: Neredeyse her ile yap-işlet-devret modeli ve yolcu garantisi verilerek yapılan havalimanları ülke ekonomisi için uzun yıllar taşımak zorunda kalacağı kambur olacak. Sadece Zafer Havaalanı'na bakmak yeterli. 2012-2020 yılları arasında 8 milyon 915 bin 411 yolcu garantisi verilen havaalanını 8 yılda yalnızca 318 bin 935 yolcu kullandı. Hata payı ise yüzde 97. Buna karşılık garanti ödemesi de 45 milyon 891 bin 152 Avro. Verilen Hazine garanti ödemeleriyle havalimanının neredeyse maliyeti karşılanmış durumda. Atatürk Havalimanı'ı kapatılarak 3. havalimanının açılması gibi onlarca örnek bunlara eklenebilir.

İnşaatçıların zenginleştiği ülke: Hazine garantili araç geçmeyen köprüler, tüneller, otoyollar, hasta garantili şehir hastaneleriyle ülke insanı yoksullaşırken bir avuç inşaatçı zenginleşti. AKP beşli çeteyi de dünya literatürüne sokmayı başardı. Her yıl en çok kamu ihalesi alan şirketler sıralamasında bizim beşli sürekli ilk basamaklarda yerini almayı başardı.

Ülke derin bir yoksulluk yaşıyor. Milyonlarca insan açlık sınırının altında gelirle hayata tutunmaya çalışıyor. Bırakın sağlıklı gıdaya ulaşmayı binlerce aile geceleri aç yatıyor. Hiçbir vasfı, eğitimi olmayan bir gün bile çalışmamış AKP'nin elitleri milyon dolarlarla oynarken, lüks araçlarla pozlar verirken binlerce üniversite mezunu genç park-bahçe işlerinde çalışmak için sınavlara giriyor, ter döküyor.

Üç şirkette yönetici gözükep aylık 100 bin lira civarında maaş alanlar, kendi bakanlığına şirketinden ürün satanlar, çocuğunu, yeğenini genel müdür yapanlar bu uygulamaları haklı ve ahlaki görürken marketler çocuk bezine, çocuk mamasına alarm takarak ürünlerini “yoksullardan” koruyor.

Diz kırıp iftar sofrasına oturan AKP'li yöneticiler lüks arabalarla ve onlarca koruma eşliğinde ayrılırken, belediyeler aynı mahallede oturan yoksul bırakılmış ailelere destek olmak için askıda ekmek, askıda fatura kampanyaları düzenleyerek çare bulmaya çalışıyor.

Pandemi Turnusol Kağıdı Oldu

AKP, 20 yıllık iktidarı boyunca tüm popülist söylemlerine rağmen her zaman zenginden yana oldu. Halk onlar için sadece propaganda nesnesi olarak görüldü.

İktidarlarının belli dönemine kadar saklayabildikleri bu gerçek pandemi döneminde çırılçıplak ortaya çıktı. Yurttaş ülke kaynaklarının bölüşümüne en ihtiyaç duyduğu anda yalnız bırakıldı. İktidar, sadaka verir gibi verdiği bin 500 lirayı sürekli yurttaşın gözüne sokarken ne şatafattan ne de yağmadan vazgeçti.

Salgın döneminde milyonları açlık ve ölüm arasında tercih yapmak zorunda bırakanlar tüm sorumluluğu yurttaşlara yükleyip köşelerinden hamaset yapmaya devam ettiler. Yarattıkları ülke ortada:

Salgında tam bir basiretsizlik: İktidar salgında dünyanın en başarılı ülkesi olduğunu savunup duruyor. Son iki hafta içinde vaka ve ölüm sayılarıyla dünyanın zirvesine çıkmayı başardı. Başarısız ve ilgisiz yönetimi devam ederse önümüzdeki 15 gün içinde 5 binin üzerinde insanımızın ölmesi kaçınılmaz olacak. İnsanlarımızın hayatına mal olan sağlık alanında yaşanan başarısızlığın yanında olumsuz sonuçları uzun yıllara yayılacak ekonomik yıkımda yaşandı.

İktidarın destek diye sunduğu Kısa Çalışma Ödeneği bile çalışanların ücretinden kesilerek oluşturulan İşsizlik Fonu'ndan sağlandı. İnsanına verdiği destek konusunda dünyanın en son sıralarında yer aldı. Bir yıl içerisinde binlerce küçük işletme kapandı.

Tüm ülke yoksullaştı: Dört kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı aylık 10 bin liranın üzerine çıktı. Açlık sınırı ise 3 bin 400 lira oldu. Başta gıda olmak üzere birçok temel kalemden enflasyon yıllık yüzde 30'ların üzerine çıktı.

Türkiye yolsuzlukta zirvede: Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün Yolsuzluk Algı Endeksi'ne göre Türkiye, 180 ülke arasında 86'ncı sırada yer aldı. Son 8 yıl içinde en çok gerileyen 5 ülke arasında. Tarihin en büyük kişisel yolsuzlukları yine AKP döneminde yaşandı.

Her ailede bir işsiz üretildi: AKP başta gençler olmak üzere milyonlarca kadın ve erkeği işsizliğe mahkûm etti. Her üniversite mezunu üç gençten biri işsiz. Geniş tanımlı işsizlik yüzde 40'lara yaklaşmış durumda. Her ay yüz binlerce insanımız iş aramaktan vazgeçiyor.

Böyle Devam Etmeyecek

Bir yandan ülkenin tüm kaynaklarını kendisine bağlayan bir parti ve partinin yanında yer alan elitler topluluğu diğer yandan da her türlü adaletsizlikle ve yoksullukla boğuşan ülkenin neredeyse tamamı var. AKP eliyle yaratılan bu adaletsiz dünyada yaşananları hiçbir hamasi sözcük, hiçbir büyük yapı kapatamaz. İktidarın günahları arttıkça bunları daha çok deneyecek. Ama epeydir kral çıplak ve bunu hiçbir büyük yapı örtmez.

39 KM'LİK YOL İŞİ 249 MİLYON DİYE BAŞLADI 550 MİLYONLA BİTİYOR

Ankara Yenikent-Temelli Yolu 2017'de ihale edildi. 39 kilometrelik yol 249 milyon liraya 2021'de tamamlanacaktı. Süre bitti. Bakan 14 Ocak'ta törenle açılışını yaptı ancak 10 kilometresi eksikti. Kimseye duyurulmadan bir ihale daha yapıldı. “İkmal” ihalesiyle aynı müteahhite bitiremediği iş için 299 milyon lira daha aktarıldı. Katlanan fatura milletin cebinden çıkacak.

Ankara çevreyolu trafiğini rahatlatmak hedefiyle planlanan 39 kilometrelik Yenikent-Temelli Yolu'nda fatura katlandı. Taahhüt ettiği paraya ve tahhüt ettiği sürede projeyi bitiremeyen müteahhidin imdadına, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yetişti. Kimseye duyurulmadan yapılan “ikmal” ihalesiyle müteahhide yüzlerce milyon verildi.

1 Mart 2017 - İlk İhaleye 27 Firma Katıldı

“Yenikent-Temelli Yolu (Enerji İletim Hatları Deplase İşleri Dahil) KM 0+000 – 39+699,79 Kesiminin Yapım” ihalesi 4 yıl önce yapıldı.

Projenin 4 yıl önce yapılan ilk ihalesi rekabete imkan sağlayan “Belli İstekliler Arasında” usulüyle ön yeterlilik alan tüm firmaların katılımına açık yapıldı. 320 milyon lira yaklaşık maliyet belirlenen projenin ihalesine tam 27 firma katıldı. Yaşanan sıkı rekabet sonunda Onur Taahhüt ve Yedigöze İnşaat ortaklığı 249 milyon liraya ihaleyi kazandı.

6 Nisan 2017 - Sözleşmeye Göre 2021’de Bitecekti

6 Nisan’da imzalanan sözleşmeye göre inşaatın 24.04.2017 günü başlaması, 1100 gün sürmesi ve 05.08.2021 tarihinde tamamlanması öngörüldü.

14 Ocak 2021 - Bakan Törenle Açılışını Yaptı

Yol, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu’nun katıldığı törenle hizmete açıldı. Hazırlanan panolarda ve haberlerde “Temelli-Yeniköy Yolu Açılış Töreni” yazıyordu ama Bakan, konuşmasında yolun 29 kilometrelik kısmını açtıklarını söyledi. 10 kilometresi eksikti.

15.03.2021 - Sürpriz “İkmal” İhalesi

Açılış yapılan ancak bitmeyen proje için 15 Mart’ta, yasanın önceden öngörülemez olan durumlar için öngördüğü “21/b” usulüyle gizli kapaklı bir “ikmal” ihalesi yapıldığı ortaya çıktı.

İhalenin adı aynıydı: “Yenikent-Temelli Yolu (Enerji İletim Hatları Deplase İşleri Dahil) KM 0+000 – 39+699,79 Kesiminin İkmal Yapım İş”. Sadece “ikmal” (tamamlama) kelimesi eklenmişti.

299 Milyon Lira Daha

Bu defa, AKP’nin istediği ihaleyi istediğine verme aracı olarak kullandığı “21/b Pazarlık” usulünün sağladığı avantajla ihale ilana çıkılmadan duyurulmadan yapıldı. Kapalı kapılar arkasında ihale düzenlendi. İhaleye özel olarak 6 firma davet edildi. İhale, projeyi taahhüt ettiği rakama ve zamanında bitiremeyen Onur Taahhüt’e verildi. Yani aynı iş için aynı müteahhide 299 milyon 234 bin lira daha aktarıldı.

12 Nisan’da imzalanan yeni sözleşmeye göre ikmal yani tamamlama işi bugün itibarıyla (27 Nisan) başlayacak, 900 gün sürecek ve 14 Ekim 2023’te tamamlanacak.

10 Kilometrelik Kısım 3 Yıl Sürecek

Bakan Karaismailoğlu’nun 14 Ocak 2021 günü yapılan açılış töreninde 39 kilometrelik yolun 29 kilometresini açtıklarını duyurmuştu. Buna göre ikmal ihalesi kapsamındaki 10 kilometrelik yolun yapımı yaklaşık 3 yıl sürecek.

TRAFODAN DA YANDAŞ ÇIKTI!

Türkiye Elektrik İletim A.Ş.’nin düzenlediği 91 milyon TL’lik trafo merkezleri bakım ve onarım ihalesini de Kolin İnşaat aldı. Kolin, 20 büyük kentteki trafoların bakım ve onarımını yapacak.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’na bağlı Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi’nin (TEİAŞ) milyonlarca liralık trafo merkezi bakım ve onarım ihalelerini, AKP döneminde aldığı ihalelere sürekli yenilerini ekleyen Kolin İnşaat’ın aldığı açığa çıktı.

Milyonlarca liralık ihalelerle tam 20 büyük kentin trafoları Kolin İnşaat’a emanet edildi.

Maliyetten Daha Fazla Ödeme

Kamu İhale Bülteni’nde yer alan bilgilere göre, TEİAŞ’ın İstanbul’un Avrupa Yakası ile İzmir, Adapazarı, Isparta, Ankara, Konya, Gaziantep, Elazığ, Erzurum, Batman ve Denizli’deki “Trafo merkezlerinin bakım onarım ve yapım işleri” için bir ihale düzenledi.

Yaklaşık maliyetin 44 milyon TL olduğu ifade edilen ihaleye iki şirket teklif verdi. Ancak, TEİAŞ hesaplanan yaklaşık maliyetten 6 milyon TL daha fazla teklif veren Kolin İnşaat ile geçtiğimiz Aralık ayında 50 milyon 650 bin TL’lik sözleşme imzalandı. İmzalanan sözleşmeyle TEİAŞ, Kolin İnşaat’tan 11 Ağustos 2021 tarihine kadar İstanbul’un Avrupa Yakası ile 10 ayrı ildeki trafo merkezlerinin bakım onarım ve yapım işlerini tamamlamasını istedi.

İkinci İhalede de Kolin'e Gitti

TEİAŞ, İstanbul'un Anadolu Yakası ile Bursa, Kütahya, Samsun, Kayseri, Trabzon, Adana, Antalya, Edirne ve Kastamonu'da "Trafo merkezlerinde yapılması planlanan muhtelif bakım, onarım ve yapım işleri" için de bir ihale düzenledi.

İhaleye yine iki şirket katılırken 40 milyon 980 bin TL teklif veren Kolin İnşaat ile geçtiğimiz Aralık ayında sözleşme imzalandığı açıklandı. Bu ihaleyle de İstanbul'un Anadolu Yakası ile dokuz büyük kentteki trafoların bakım ve onarım işleri 14 Ağustos 2021 tarihine kadar Kolin İnşaat'a emanet edildi.

Bu iki ihaleyle 20 büyük kentin trafo bakım ve onarım işi için TEİAŞ'ın kasasından Kolin İnşaat'a yaklaşık 91 milyon 630 bin TL ödenecek.

BAKANLIĞIN TAV'DAN 9 AY KİRA ALMADIĞI DOĞRULANDI

Sayıştay'ın, Devlet Hava Meydanları ile TAV arasında yapılan sözleşmede yer almayan hükümler nedeniyle devletin zarara uğratıldığı uyarılarına rağmen, Fransız ortaklı TAV Havalimanları Holdinge, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından pandemi gerekçe gösterilerek kira ayrıcalığı yapıldığı kabul edildi.

Hisselerinin yüzde 46,12'si Fransız hava limanı işletmecisi Aéroports de Paris Grubu'na ait olan TAV Havalimanları Holding'e, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından, pandemi süreci gerekçe gösterilerek kira ayrıcalığı yapıldığı bakanlık tarafından kabul edildi.

Bakanlık tarafından, "Nisan-Aralık 2020 dönemi için vadesi ötelenen kira bedeli faturalarına ait tutarlar iptal edilmiş ve belirtilen döneme ait kira bedeli, faturaları iptal edilen bu kiracılara tahsisli mahaller için 01.01.2021-31.12.2022 dönemine ait icra bedellerine 2 yıl boyunca yüzde 50 oranında indirim uygulamaya başlanılmıştır" bilgisi verildi.

Çelişkili Açıklamalar

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun, Adana bağımsız Milletvekili İsmail Koncuk'un TBMM Başkanlığı'na verdiği, "Milyonlarca esnafın pandemi kaynaklı sokağa çıkma kısıtlamaları nedeniyle yaşadığı ekonomik sorunlar dikkate alınmazken salgın kaynaklı seyahat kısıtlamalarının yarattığı mücbir sebep koşulları nedeniyle TAV'ın sözleşmesi neden iki yıl uzatılarak, kira borçları da 2 yıl ertelenmiştir?" yazılı soru önergesine verdiği yanıt da dikkat çekti.

Bakan Karaismailoğlu tarafından verilen yanıtta, "Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını nedeniyle yolcu sayılarında yaşanan düşüşün sebep olduğu olumsuz ekonomik durumun telafisinin sağlanmasına yönelik uygulamalarda; havacılık sektörüne hizmet veren tüm kiracı ve işleticilere, faaliyet alanı kapsamına uyan mekanizmanın kurulması konusunda gerekli hassasiyet gösterilmiştir" denildi.

Yanıtta, "Bu kapsamda; Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMi) tarafından işletilen havalimanlarında hizmet veren havayolu, yer hizmet kuruluşları ile ticari hacim işleten kişi ve kuruluşlara tahsisli mahallere ait Nisan-Aralık 2020 dönemi için vadesi ötelenen kira bedeli faturalarına ait tutarlar iptal edilmiş ve belirtilen döneme ait kira bedeli faturaları iptal edilen bu kiracılara tahsisli mahaller için 01.01.2021-31.12.2022 dönemine ait kira bedellerine 2 yıl boyunca yüzde 50 oranında indirim uygulamaya başlanılmıştır" denildi.

TAV Ceo'su "Kira Ertelemesi" Dedi

TAV tarafından yapılan açıklama ise Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından verilen bilgilerle çelişti. TAV İcra Kurulu Başkanı Sani Şener tarafından, "Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMi) tarafından şirketimize gönderilen resmi yazıda, pandemi kaynaklı seyahat kısıtlamalarının yarattığı Mücbir Sebep (Force Majeure) koşulları nedeni ile, kontratlarımız gereği yapmış olduğumuz başvurularımızın değerlendirildiği ve Türkiye'de işlettiğimiz Antalya, Ankara, Gazipaşa-Alanya, İzmir ve Milas-Bodrum havalimanlarının her birinin mevcut işletme hakkı sürelerinin ikişer yıl uzatılmasına karar verildiği belirtilmiştir. Ayrıca, aynı yazıda, bahsedilen havalimanlarının 2022 yılında yapılması gereken kira ödemelerinin 2024 yılında yapılmasına karar verildiği tarafımıza bildirilmiştir" açıklamasının yapılması dikkat çekti.

Sayıştay 2017 Yılında, "Ciddi Kamu Zararı Olur" Diye Uyarmıştı

Sayıştay denetim raporlarında, daha önce Devlet Hava Meydanları ile TAV arasında yapılan sözleşmede bulunmayan hükümler nedeniyle devletin zarara uğratıldığı belirtilmişti.

Sayıştay 2017 Denetim Raporu'nda, Devlet Hava Meydanları'na, TAV İstanbul Terminal İşletmeciliği AŞ'nin herhangi bir talebi bulunmamasına rağmen, kuruluşun 22 Ocak 2013 tarihli yazısında "İstanbul yeni

havalimanının ticari hava taşımacılığında kullanılacak olmasından hareketle 2017'de hizmete girmesi öngörülen yeni havalimanı ile işletmenizde bulunan Atatürk Havalimanı yolcu terminallerinin 2017-2021 yılları arasındaki dört yıllık çalışma dönemine ilişkin kâr kayıpları idarenizce, tarafınıza ödenecektir" denildiği hatırlatılarak, ciddi uyarılarda bulunulmuştur.

Sayıştay uzmanlarınca hazırlanan raporda, bu hususlar üzerinden Devlet Hava Meydanları'na uyarıda bulunarak "Kuruluşunuz ile TAV İstanbul Terminal İşletmeciliği AŞ arasında imzalanmış olan kira sözleşmesinde kâr kaybıyla ilgili bir hüküm bulunmamaktadır" tespitine yer verilerek, "Kuruluşunuz sözleşmede bulunmayan bir ödemenin yapılması hâlinde bu durumun hem kamu kaynağı kullanan kuruluşunuzu hem de kamuyu ciddi bir zarara uğratacaktır" denilmiştir.

26 Aralık 2019 tarihinde ise TAV Havalimanları Holding tarafından, Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin Atatürk Havalimanı'nın kapatılması nedeniyle şirkete 389 milyon Euro tazminat ödeyeceğini bildirilmiştir.

Fransa şirketi olan Aéroports de Paris Grubu'nun yüzde 46.12 hissesine sahip olduğu ve dünyanın önde gelen havalimanı işletmecileri arasında yer alan TAV Havalimanları, Türkiye'de Antalya, Ankara Esenboğa, İzmir Adnan Menderes, Milas Bodrum ve Gazipaşa Alanya havalimanlarını işletiyor.

TAV yurt dışında ise Gürcistan'ın Tiflis ve Batum, Tunus'un Monastır ve Enfidha-Hammamet, Makedonya'nın Üsküp ile Ohrid, Suudi Arabistan'ın Medine ve Hırvatistan'ın Zagreb Havalimanı'nda faaliyet gösteriyor.

Holding duty free, yiyecek-içecek hizmetleri, yer hizmetleri, bilişim, güvenlik ve işletme hizmetleri gibi havalimanı operasyonunun diğer alanlarında da faaliyet gösteriyor. TAV Havalimanları, Letonya'nın Riga Havalimanı'nda da duty free, yiyecek içecek ve diğer ticari alanların işletmesini gerçekleştiriyor.

İGA'DA KİRANIN ARDINDAN CEZALAR DA İPTAL EDİLDİ!

İktidara yakın şirketlerin ortak olduğu İstanbul Havalimanı'nın işletmecisi İGA'nın 2020 yılı kirasının iptal edilmesinin ardından aynı yıla ait cezaların tamamının da iptal edildiği iddia edilmektedir.

Koronavirüs salgını nedeniyle dükkanı aylarca kapalı kalan esnaf ile geliri düşen vatandaşlara pandemi kısıtlamalarında kurallara uyulmadığı gerekçesiyle çok sayıda ceza kesildiği bilinmektedir. İktidarın lebalep kongre ve etkinliklerinde kurallara uyulmamasına karşın hiçbir işlem yapılmaması da kamuoyunda büyük tepkiyle karşılanmaktadır.

2020 Yılı Kirası İptal Edilmişti

İstanbul Havalimanı'nı işleten Kalyon, Cengiz, Limak ve Mapa'nın ortak olduğu İGA'ya pandemi gerekçesiyle görülmemiş bir destek düzenlemesi yapılmıştı. İGA'nın 2020 yılına ait 1 milyar 45 milyon Euro olan kira borcunun pandemi gerekçe gösterilerek tamamen silindiği geçtiğimiz aylarda ortaya çıkmıştı. Ayrıca İGA'ya verilen garantiler kapsamında 2020 yılı için 230 milyon Euro tutarında ödeme yaptığını da belirlenmişti.

Cezalar da iptal edildi iddiası

İGA'ya sağlanan kira düzenlemesinin ardından Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin İstanbul Havalimanı'nda kurallara uymadığı gerekçesiyle 2020 yılı boyunca kesilen cezaların tamamının da iptal edildiği iddia edilmektedir. Kaynaklar söz konusu ceza tutarının bedeli hakkında kesin bir rakam açıklamaktan çekinirken; tutarın büyük olduğunu ifade etmektedir. İGA'ya kesilen cezaların iptal edilmesine gerekçe olarak pandeminin gösterilmesi ise yandaş şirketlere uygulanan çifte standardı göstermektedir.

Türkiye yanlış politikalar nedeniyle derin bir ekonomik buhran yaşamaktadır. Pandemi nedeniyle vatandaşımız ve esnafımız canıyla cüzdanı arasına sıkıştırılmış durumdadır. Geliri düşen vatandaşımıza ve dükkânını aylarca kapatmak zorunda kalan esnafımıza bu sürede kurallara uymadığı gerekçesiyle cezalar yağdırılırken, yandaş şirketlere kesilen cezalar ise mücbir sebep gerekçesiyle iptal edilmektedir.

TÜRK BANKALARI KANAL İSTANBUL'U FONLAMAKTA İSTEKLİ DEĞİL

Reuters, Türk bankalarının "çevresel ve yatırım risklerinden dolayı" Kanal İstanbul'u fonlamakta istekli olmadığını yazdı.

Türkiye'nin belli başlı bankaları, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın 10 yıl önce açıkladığı Kanal İstanbul projesini finanse etmeye çevreye yaratacağı etkinin yanı sıra mega inşaat projelerinin yarattığı yatırım riskleri nedeniyle isteksiz yaklaşıyorlar.

Reuters'a bilgi veren dört bankacılık kaynağı, projenin çevresel faktörlerden dolayı oluşturacağı riskler nedeniyle bankaların finansmanda yer almada gönülsüz olduklarını belirtti.

'Kaynak Bulunmasının Önünde Engel'

İki bankacı da Türkiye'deki büyük bankaların altısının imzasının bulunduğu sorumlu bankacılık prensipleri anlaşmasının Kanal İstanbul'un inşası için kaynak bulunmasının önünde engel niteliğinde olduğunu söyledi.

Erdoğan'ın 10 yıl önce ortaya atarken "çılgın proje" olarak adlandırdığı Kanal İstanbul'un inşası için 2019 sonunda yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporuna göre 75 milyar lira, yani dönemin döviz kuruyla yaklaşık 13 milyar dolar gerekeceği tahmin ediliyor.

Hükümet, Karadeniz'i Marmara Denizi'ne bağlayacak 45 km uzunluğuyla kentin batı kesimini ada haline getirecek kanalın yapımına Haziran'da başlamayı planlıyor.

Vatandaşların Çoğu Karşı

Erdoğan, kanalın boğazdaki deniz trafiğini azaltacağını söylerken İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, mühendisler ve en az bir ankete göre çoğu vatandaş çevresel yıkıma neden olacağı ve tatlı su kaynaklarını kirleteceği için projeye karşı çıkıyorlar. Erdoğan kanalın üzerinden geçecek ilk köprü'nün temelini Haziran ayında atılacağını söylemişti.

Türkiye'nin Karadeniz komşusu Rusya ise Karadeniz'e deniz yoluyla ikinci bir giriş açacağı için güvenlik gerekçesiyle projeden endişe duyduğuna dair sinyaller verdi.

'Projenin Finansmanında Yer Alacağımızı Sanmıyorum'

Adının açıklanmasını istemeyen bir üst düzey bankacı, "Projenin finansmanında yer alacağımızı sanmıyorum. Daha çok bir inşaat projesi gibi görünüyor. Çevre sorunu yaratma riski var. Bu açıdan da sıkıntılı" dedi.

Üst düzey diğer bir bankacı da finansmanda, projenin yaratacağı çevresel etkilerden dolayı yer almak istemeyeceklerini belirterek; imzacı bankaların fonlanan projelerin çevresel etkilerini azaltmayı hedefleyen Birleşmiş Milletler (BM) Sorumlu Bankacılık Prensipleri'ne uyması gerektiğini söyledi.

Bugüne kadar Türkiye'nin İstanbul üçüncü köprü, havaalanı, Gebze-İzmir otoyolu, PPP projeleri gibi büyük altyapı proje finansmanlarında yer alan bankalardan Garanti Bankası, Vakıfbank, Denizbank konuyla ilgili sorulara bir yorum yapmadı. İş Bankası, Ziraat Bankası ve Halkbank'tan ise haberin yayımlandığı sırada bir yanıt gelmedi.

BİRBİRLERİNİ YALANLADILAR!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 128 milyar doların akıbeti konusunda kimseyi inandıramadı. Merkez Bankası Başkanı, rezervlerin nasıl ve kimler için kullanıldığını canlı yayında itiraf etti!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 128 milyar doların akıbeti konusunda kimseyi inandıramadığını görünce, Merkez Bankası Başkanını üç kanalda birden ortak canlı yayına sahaya ve ekranlara sürdü ve muhtemelen bundan ötürü pişman! Merkez Bankası Başkanı, 'Kurları baskılamasaydık iflaslar patlardı' sözleriyle, Cumhurbaşkanının tüm söylemlerini, tezlerini yalanladı! Rezervlerin nasıl ve kimler için kullanıldığını canlı yayında itiraf etti!

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Erdoğan, tek kişilik yönetim kurgusunda giderek kuşatılmışlık ve kontrolü kaybetme noktasına doğru gidiyor.

Başında bulunduğu kabinde görevli bakanın her türlü yasal, anayasal, insani ve siyasi etik dışı tutumla, kendi şirketleri üzerinden kendi bakanlığına ve bağlı kuruluşlarına yaptığı dezenfektan satışında bile karar vermekte ve görevi kötüye kullanma olgusunun üzerine gitmekte anında reaksiyon göstermekte aciz kaldı.

- Beş günlük suskunluk sonunda kabinesinde usulsüzlük ve görevi kötüye kullanma eyleminin gerçekleştiğini kabule mecbur kalarak, görevden alma kararını uygulamaya koyabildi.

Sözde 'hızlı karar alma' süreçlerini işleteceği öne sürülen bu yönetim sisteminin tam aksine tek kişi iktidarını daha kolay şekilde yönetemez hale getirdiği, devlet ve kurumlar üzerindeki hâkimiyetini zayıflattığı ve nihayetinde çürümeyi, yozlaşmayı, güçten nemalanmayı zirveye taşıdığı somutlaştı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı çevreleyerek, kuşatan 4-5 yerden maaşlı danışmanlar ordusu, iktidar erkinin gerçeklikle, toplumla bağlarını kopartarak, oluşturduğu setler ve kalın duvarlarla kendisine güç devşiriyor.

- 2013'te beş bakanın bulaştığı rüşvet ve yolsuzluk dalgasını, yargı üzerindeki gücünü kullanarak bertaraf etmeye yönelik iktidar bu defa benzer bir durumda Ticaret Bakanının usulsüzlüğünü, unvanı ve görevi çıkar amaçlı kötüye kullanma gerçeğini kabul etmeye mecbur kaldı.
  - Pudra şekeri müptelası AK Parti büro memurunun 3 bin lira maaşla sürdüğü şaşaalı yaşam iktidardan nemalanmanın AK Partili gençlik için sıradan hale geldiğini, iktidar partisinin hücrelerine kadar işlediğini açığa çıkarttı.
  - İktidar vekili danışmanın otomobilde deste deste paralar ve dövizlerle sergilediği görüntüler, iktidardan nemalanan ve güç devşirenlerin söylemlerin aksine ahlakla, faziletle, inançla alakalarının olmadığını apaçık gösterdi.
  - İktidar belediyelerinin karıştığı gri hizmet pasaportuyla insan kaçakçılığı organizasyonlarının peş peşe patlaması karşısında, muhalefet belediyelerine soruşturma açarak suçu örtme telaşına kapılanların nafile çabaları da çürüme ve kokuşmuşluğu gizlemeye yetmedi.
  - Merkez Bankası Başkanı'nın "Merkez Bankası dolar talebini piyasaya bıraksaydı, kuru baskılamasaydık iflaslar olurdu" sözleri, milyarlarca dolarlık rezervin hangi amaçla ve kimler için tüketildiğinin itirafı ve ifşası ve Cumhurbaşkanının açıklamalarının tamamıyla yalanlanması olarak kayıtlara geçti, arşivlerde yerini aldı.
- Sadece son bir-iki haftada yaşanan ve bir kısmını sıraladığım bu örnekler, iktidarın her alanda kontrolü kaybettiğini, artık gündemi belirlemek gücünün kalmadığını, muhalefetin gündemine cevap yetiştirmek ve peşine takılmak zorunda kaldığını gösteriyor. İktidar yargıyı, savcılarını, elindeki tüm güç ve olanakları seferber etse de yönetme gücünü kaybetme noktasında zafiyet içindedir. Geri sayım başlamıştır ve çürüme, tükeniş önlenemez noktaya doğru hızla ilerlemektedir. Günümüzün siyasi gerçeği budur!

7,2 MİLYON KAÇAK YAPIYA RUHSAT

Uzmanların "Büyük facialara kapı aralar" dediği İmar Affı kapsamında 7,2 milyon kaçak bağımsız yapı ruhsatlandırıldı. İmar Affı için yapılan 3 milyonun üzerinde başvurudan 25 milyar TL gelir elde edildi.

Uzmanların, "Büyük facialara kapı aralanır" uyarısına rağmen 24 Haziran 2018 tarihindeki seçimden hemen önce uygulamaya konulan İmar Affı'nın bilançosu belli oldu. Türkiye genelinde 3 milyon 141 bin 821 başvurunun alındığı İmar Affı uygulaması kapsamında 7,2 milyon kaçak bağımsız yapının ruhsatlandırıldığı, 25,5 milyar TL gelir elde edildiği öğrenildi.

Milyonlarca Kaçak Yapı Ruhsatlandı

Yasadışı ve talanı özendirdiği gerekçesiyle eleştirilen imar affı kapsamında verilen Yapı Kayıt Belgesi sayısı belli oldu. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın verilerine göre, 31 Aralık 2019 tarihinde 3 milyonun üzerinde kaçak yapıya Yapı Kayıt Belgesi verildi. İktidarın 24 Haziran 2018 tarihindeki Genel Seçimlerinden önce birdenbire, "İmar Barışı" adı altında çıkardığı af uygulamasının istatistikleri, olası faciaların habercisi oldu. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verilerine göre, 15 Haziran 2019 tarihinde süresi dolan Yapı Kayıt Belgesi almak için 3 milyon 141 bin 821 başvuru yapıldı. Başvurulara ilişkin değerlendirmenin ardından toplam 7 milyon 238 bin 50 adet kaçak bağımsız bölüm için Yapı Kayıt Belgesi hazırlandı.

Toplam 25 Milyar TL Kaydedildi

İmar Barışı adı altında elde edilen gelir de "İktidar bu yolla gelir elde etmek peşinde" yorumlarını haklı çıkaracak seviyede gerçekleşti. Yapı Kayıt Belgesi için alınan 3 milyonun üzerindeki başvuru kapsamında elde edilen gelir, 25 milyar 592 milyon 733 bin 834 TL olarak kayıtlara geçirildi.

AKP'Lİ BELEDİYE BAŞKANI, AİLE ŞİRKETİNİN BELEDİYEYE MAL SATTIĞINI KABUL ETTİ

İnsan kaçakçılığıyla gündeme gelen Malatya'nın Yeşilyurt Belediyesi'nde Başkan Mehmet Çınar, aile şirketi olan Çınarlar Beton tarafından belediye inşaatına malzeme temin edildiği iddiasını doğruladı. Çınar, "Aileme ait olan firma Doğu Anadolu Bölgesi ve dolayısıyla Malatya ile çevresinde gaz beton imalatı yapan tek firmadır" dedi.

Malatya'nın Yeşilyurt Belediyesi, "Çevreye Duyarlı Bireyler Yetiştirmek Projesi" için Almanya'ya gönderdiği 45 kişiden 43'ünün geri dönmemesi sonucu insan kaçakçılığı ile gündeme geldi. İnsan kaçakçılığı tartışması sürerken Belediye Başkan Mehmet Çınar'ın aile şirketinin Yeşilyurt Top Söğüt Villaları ve park inşaatının beton işini aldığı ileri sürüldü.

Başkan Çınar aile şirketinin ihale aldığı iddiasıyla ilgili yaptığı yazılı açıklamada, bu iddiayı doğrularak, şunları belirtti:

“Söz konusu yayında bahsi geçen projeler Kamu İhale Kanunu çerçevesinde yapılmış ihâleler sonucunda yasal yükleniciler tarafından yapılan işlerdir. Söz konusu işler nedeniyle kullanılacak malzemelerin seçimi konusunda şahsımın ve belediyemizin herhangi bir biriminin yönlendirmesi söz konusu olamaz! Söz konusu işler nedeniyle belediyemiz herhangi bir alım yapmamıştır. Kaldı ki bu, yapılan ihâle kapsamında mümkün de değildir. Şirketler kendi menfaatlerini gözeterek ticarî faaliyetlerini organize ederler. İlgili yüklenici şirketler de bu kapsamda hareket etmişlerdir. Belirtmekte fayda var ki aileme ait olan firma Doğu Anadolu Bölgesi ve dolayısıyla Malatya ile çevresinde gaz beton imalatı yapan tek firmadır.”

Farklı Markanın Bayiliği

CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın söz konusu ihaleyle ilgili “Malatya'da gaz beton, hazır beton alınacak başka firma yok mu? Bir belediye başkanı, yönettiği belediyeye kendi şirketinden malzeme satabilir mi?” sözlerine de yanıt veren Çınar, şu açıklamayı yaptı:

“Esasen söz konusu haberin servis ediliş sebebi, milletvekilliği görevi de yapan ve söz konusu yayında açıklamalarına yer verilen şahsın gaz beton alanında farklı bir markanın bayiliğini yapmasına dayanmaktadır. Malatya ilinde gaz beton üretiminin yapılmaya başlanması ile işleri azalan bu şahıs, ticarî çıkarını siyasî alana çekerek iftira atmıştır...”

“Algı Oluşturmaya Çalışıyorlar”

Belediyemizin gerçekleştirdiği yüzlerce proje arasından sadece bu projelerin seçilerek algı oluşturulmaya çalışıldığı açıktır. Hizmet etmek, proje üretmek varken algı ile menfaat temin etmek isteyenler her zaman olduğu gibi bugün de gerçek karşısında kaybedeceklerdir! Tüm bu algı ve yıpratma çabalarına karşı Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan öncülüğünde, onurlu bir şekilde ilçeme ve ülkeme hizmet etmeye, hemşehrilerimden aldığım büyük güçle devam edeceğim! Mensubu olduğum partime, kurumuma ve şahsıma yapılan bu alçakça ve haysiyetsizce saldırıları yapanlar ve iftiraları atanlar hakkında hukuk nezdinde tüm haklarımı kullanacağımın bilinmesini isterim.”

KURAL TANIMAZ CENGİZ!

Dünyada koruma altında bulunan 200 vadiden biri olan Rize İkizdere'deki İşkencidere Vadisi'ne, taşocağı açmak için girmek isteyen Cengiz İnşaat'ın personeli, nöbet tutan yurttaşların üzerine dozer sürdü.

Cengiz İnşaat'ın açmayı planladığı ve 16 milyon tona yakın taşın alınacağı bazalt ocağı projesine yöre sakinlerinin tepkileri sürüyor. Yeşil vadinin doğal güzelliğinin yok olacağını ve köylülerinin ellerinden gideceğini savunan yurttaşlar projeye karşı. Yöre sakinleri, İyidere'de deniz doldurularak yapılacak Lojistik Liman projesi için planlanan taş ocağının doğaya zarar vermeyecek başka bir alanda açılmasını istiyor.

Vadide taşocağı için harekete geçen Cengiz İnşaat'ın iş makineleri, Jandarma desteğiyle vadiye girdi. İş makinesinin önüne çıkan yöre halkı, yolu kesmeye çalıştı. Ancak jandarma ve polis yurttaşlara müdahale etti. Jandarma yolu kapatan köylüleri kenara çekmeye çalışırken bazı köylüler dozerin önünü kesti. Dozerin sürücüsü ise durmayarak aracı, köylünün üstüne sürdü. Bu anlar yurttaşlardan tarafından kaydedilirken, bir köylü “Ezsin beni” diye seslendi. Jandarma iş makinesinin önünü kesen köylüyü de kenara alınca dozer vadiye girdi. Güvenlik güçleri ise barikat kurarak vadiyi hem araç hem de yaya trafiğine kapattı.

Halk ‘Dur’ Dedi

İşkencidere Vadisi'ne giren iş makinesinin çalışma yaptığı alana orman içinden ulaşan köylüler, daha sonra ateş yakıp oturma eylemine başladı. Köylüler oturma eylemi yaparken iş makinesinin çalışmasını durdurduğunu bildirdi.

‘Taş Vermeyeceğiz’

Yöre sakinlerinden Yüksel Baş, “Bizim çay bahçelerimiz yaşam alanlarımız hep burada. Çaylık alanlarımız var, arılarımız var, su kaynağımız var. Bütün gelirimiz buradan. Taşocağı olursa biz mahvoluruz” dedi. Ayşe Baş ise “Malımızı korumak için buradayız. Gece gündüz burada nöbet tutacağız. Biz buradan yol vermeyeceğiz, mal vermeyeceğiz, taş vermeyeceğiz. Onlar bezecek, biz bezmeyeceğiz” ifadelerini kullandı. Mücadeleden vazgeçmeyeceklerini anlatan Dursun Baş da “Ormanı katlederek liman dolgusu yapılmaz” şeklinde konuştu.

İKİZDERELİLER, CENGİZİN TAŞ OCAĞINA KARŞI DİRENİYOR

Rize, İkizdere'de sınırlarında bulunan İşkencedere Vadisinde yapılmak istenen taş ocağı projelerine karşı, Cevizli ve Güldere Köylerindeki yurttaşlar tarafından mücadele edilmektedir.

Aynı vadede, yapılmak istenen 3 ayrı taş ocağı projesinden biri Cengiz İnşaat'a aittir. Bu taş ocağı projesinin ihalesi, 21 B davet usulüyle gerçekleştirilmiştir. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından yapılan ihalenin maliyeti ise 1 milyar 719 milyon 780 bin 618 lira olduğu iddia edilmektedir.

Bu taş ocağından çıkarılması planlanan malzeme, İyidere Lojistik Limanı İnşaatı Projesi kapsamında deniz dolgusunda kullanılacağı iddia edilmektedir. Bu kapsamda, acele kamulaştırma yapılan yerler de bulunmaktadır.

Bölge halkının, taş ocaklarıyla ilgili açtığı davalar devam etmektedir. Projeye ilgili ağaç kesilmesine karşı çıkan köylüler kolluk güçleri tarafından müdahale edilmiş, 25 Nisan'da 6 kişi göz altına alınmıştır.

Giresun Milletvekili Necati Tıǧlı ve PM Üyesi Sevgi Kılıç Rize İl Başkanıyla birlikte İskence Vadisi'nde taş ocağına karşı eylem yapan vatandaşlarımızı ziyaret etmiştir.

Proje bölgesinde köylülerin su ihtiyacını gören su deposu mevcut olup; köyde yaşayanlar geçimini tarım ve hayvancılıkla sağlamaktadırlar. Yandaş müteahhit Cengiz İnşaat'a rant sağlayacak taş ocağı projesi bölgedeki tarım ve hayvancılık faaliyetini, canlı yaşamını, yaban hayatı, su kaynaklarını yok edecektir.

5.günü olan eyleme köylülerin katılımı sokağa çıkma yasakları olması nedeniyle yüksek değil; diğer illerden gelecek hemşerilerinin katılımını bekliyorlar.

Önceki günlerde jandarma hiç müdahalede bulunmadı fakat bugün 15:30-16.00 saat aralığında eyleme biber gazıyla müdahale yapılmış, şiddet uygulanmış ve 6 kişi gözaltına alınmıştır.

Giresun Milletvekili Necati Tıǧlı ve PM Üyesi Sevgi Kılıç tarafından, müdahale sonrasında vatandaşlarımızla tek tek görüşmüş, sağlık durumları iyi olduğunu bildirmiştir. CHP Heyeti, gözaltına alınan vatandaşlarımızı ziyaret ettiklerini, vatandaşlarımızın sağlık durumlarının iyi olduğunu; bu gece gözetim altında tutularak yarın serbest bırakılacaklarını, havanın kararmasına yakın bir zamanda makinaların çalışmayı durdurduğunu ve vatandaşlar dağıldığını bildirmişlerdir.

KARGI KOYU YAPILAŞMAYA AÇILMAK İSTENİYOR

Cumhurbaşkanının 5 Nisan 2021 tarihli kararıyla onaylanan imar planı değişiklikleri1 ile Muğla Datça Kargı koyundaki Mülkiyeti Maliye hazinesine kayıtlı olup özelleştirme kapsam ve programına alınan 128 Dönümlük arazi otel alanı, günübirlik tesis alanı, park alanı, otopark, trafo alanı olarak gösterilerek, yapılaşmaya açılmıştır.

1 1/100.000 Çevre Düzeni Planı Değişikliği, 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği, 1/5000 ölçekli İlave Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve Değişikliği, 1/100 Ölçekli İlave Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve Değişikliği

Resmi Gazetede yayımlanan planlar henüz Datça'da askıda ilan edilmemiştir. Tepeden alınmış, merkezi bir plandır. Yerel yönetimi ve yurttaşları hiçe sayan bir yaklaşımla hazırlanmıştır.

Datça Belediyesi'nin aynı alanla ilgili hazırladığı koruma amaçlı planı Çevre ve Şehircilik Bakanlığında onay beklerken, Cumhurbaşkanı Özelleştirme İdare Başkanlığının hazırladığı imar planlarını kabul ediyor.

Bölgede 1. Derece Doğal Sit alanı ile 3. Derece Arkeolojik sit alanları mevcut. Resmi gazetede yayınlanan planda, koordinatlar paylaşılmadığı için, planlama alanı bölgedeki doğal ve arkeolojik sit alanları ile çakışıyor mu belirsiz. Kargı Koyu, aynı zamanda 2000 yıllık Antik Karya Yolu'nun olduğu güzergâhta yer almaktadır.

Kentsel yerleşik alan genişletilir, bu alan da kentsel yerleşik alana dahil edilirse; koyun doğal ve tarihi özellikleri zarar görecektir.

Ekoloji örgütleri, Gebekum olarak da bilinen Kızlanaltı Güllük Mevkii kıyı alanının kiralınması, birçok doğal sit alanının statüsünün düşürülmesi, Datça'nın içinde yer aldığı Aydın-Muğla Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nın kabul edilmesi, Muğla-Denizli Çevre Düzeninde yapılan değişikliklerden örnek vererek, Kargı Koyuyla ilgili yapılaşma kararlarının, Datça'ya ve Muğla'daki diğer doğal alanlarda yapılan saldırıların bir devamı olduğunu ifade etmektedir.

Söz konusu Cumhurbaşkanlığı kararları ile bir yandan doğal alanlar yapılaşmaya açılmakta, diğer yandansa AKP'nin yerel yönetimleri kaybettiği yerler merkezi kararlar eliyle yönetilmeye çalışılmaktadır. Ege sahillerinde turizm potansiyeli yüksek olan şehirlerde yerel yönetimleri kazanamayan AKP turizm alanları vb. sözde koruma ya da geliştirme bölgeleri ilan ederek, bu bölgelerin yönetimini kendi eline almakta, bu bölgelerdeki yerel yönetimlerin yetkilerini ellerinden almaktadır. TBMM'ye sunulan Turizm Teşvik Kanununda da değişiklikler yapmak isteyen kanun teklifinde de benzer amaca hizmet edecek değişiklik teklifleri bulunmaktadır.

HALKIN DİRENİŞİ AKP'NİN ÇARESİZLİĞİ

Rize İkizdere'de AKP iktidarına yakınlığıyla bilinen Cengiz Holding'in taş ocağı açma planı, bir haftadır köylülerin direnişiyle karşı karşıya. Bunun öncelikli sebebi, taş ocağı yapılması istene yerin, bölgedeki dört köyün yerleşim ve tarım bölgelerinin ortasında kalıyor olması, yapılırsa köylülere ne yaşama ne de toprağı işleme şansı bırakacak.

Saray rejiminin, beşli çetede ki rant ortaklarından birinin çıkarı için köylünün yaşamına kastetmesi, toprağı gasp etmesi belki çok şaşırtıcı ya da yeni değil. Cengiz, özellikle doğa katliamında başı çeken yandaş şirketlerden birisi. Kuzey ormanlarını feda etme pahasına yapılan üçüncü köprü'nün ihalesi de yine Cengiz İnşaat'ta idi. Bunun yanına henüz geçtiğimiz dönemde kendi yurttaşlarına beş yüz lira paha biçerken, ülkenin her köşesinde esnaf borçları yüzünden intihar ederken, yine Cengiz Holding'in 424,4 milyon dolarlık vergi borcunu silmiş olmasını da ekleyelim. Saray, Cengiz'in istikrarı için 85 milyonun istikbalini bir kalemde silmekte tereddüt etmiyor.

İkizdere'deki mücadelenin iktidar kanadından görünümü bu. Kriz her gün yurttaşları daha da yoksullaştırırken ülkenin tüm varlığını yandaş şirketlere armağan etmekte beis görmeyen Saray rejiminin, köylünün hem yaşam hem üretim alanı olan toprağı da rant ortakları için gasp etmekte beis görmüyor. Fakat niyeti aynı kalsa da bu gaspa direnen köylülere karşı tutumu, çaresizliğini gözler önüne seriyor.

İktidarın rant politikaları da buna karşı örgütlenen direnişler kadar eski. Cerattepe'de halkın "Cengiz kaç kaç kaç kadınlar geliyor" sloganlarıyla toprağına sahip çıkmasının üzerinden beş yıl geçti. Bugün artık değişen, iktidarın, seçimden seçime sağladığı meşruiyeti bile kaybetmiş haldeki çaresizliği, zayıflığı.

Dün sosyal medyada çokça paylaşılan, jandarmanın direnen köylüye silah çekmesi, bu çaresizliğin ve rejimin geldiği noktanın da açık özeti. Artık Türkiye'de AKP iktidarı, değil vatandaşın herhangi bir sorununa yanıt verebilmek, yandaş şirketi için köylünün altındaki toprağı çalmaya çalışan, karşısında en ufak direniş gördüğünde halka silah doğrultmaktan başka çaresi kalmamış bir zor rejimi. Cebinde ne seçim desteğı ne göstermelik ekonomi rakamları ne de direnişlere çamur atacak bir argümanı kalmamış Saray rejimi, ülke yangın yeri yken panik halinde yurttaşın cebindeki üç kuruşun, köylünün elindeki üç karış toprağın peşinde. Yurttaş kuruşunun, köylü toprağının hesabını sorduğı vakit doğrulttuğı silah, kendi çaresizliğinin, halkın direnci ve yola gelmezliği karşısında kral çıplak deme hali.

HALKIN EKMEĞİNE BİLE GÖZ DİKTİLER

Yoksullukla boğuşan milyonların ucuz ekme k talebi artarken AKP'li ilçe belediyeleri İBB'nin Halk Ekme k büfelerine iki ayda dört kez engel oldu. Duruma tepki gösteren yurttaşlar ise "Sizi getirdiğimiz gibi göndermesini de biliriz" dedi.

Yoksulluk Saray'ın ekonomi politikalarıyla her geçen gün derinleşiyor. Halk, temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanıyor. Patates soğan kuyruğuna mahkum edilen milyonların ucuz ekmeğe erişim talebi artarken AKP'li belediyeler Halk Ekme k büfelerine engel oluyor. İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Meclisi'nde yer alan AKP'li üyeler, belediyenin 142 yeni Halk Ekme k büfesi açma kararını reddederken, büfelerin açılmaması için her yol deniyor. İstanbul'daki AKP'li ilçe belediyeleri, Halk Ekme k bürolarının açılmasına iki ayda dördüncü kez engel oldu.

Büfenin Açılması İçin Her Şeyi Yapacağız

Önceki gün Üsküdar Belediyesi'ne bağlı zabıta lar kurulan büfeyi kaldırmaya çalışırken dün de Ümraniye Belediyesi zabıta ları İBB'nin yetkisindeki alana büfe kurulmasına engel çıkarmak istedi. Olay yerine gelen Büyükşehir Belediye Halk Ekme k Yönetim Kurulu Başkanı Özgen Nama, tek dertlerinin halkın ekmeğe ulaşmaları gerektiğini söylerken, büfenin açılabilmesi için ellerinden geleni yapacaklarını ifade etti.

Bir Gün de Yöneticiler Girsin Kuyruklara

Büfe esnafının da mağduriyetini dile getirdiği olay sırasında yurttaşlar AKP'li belediyenin tavrına isyan etti. Ekmek fiyatlarının pahalılığından yakınan bir yurttaş: "Siz de Halk Ekmek fiyatına satın sizden alsınlar o zaman, bırakın insanlar ekmeğini yesin" dedi. Bir başka yurttaş ise, "Biz oyu ona ekmek vermesin diye mi verdik? Sizi getirdiğimiz gibi göndermesini de biliriz, vazgeçin" diye konuştu. Bir başka yurttaş ise "Biz de istiyoruz fırından sıcak ekmek yemeyi. Saatlerce kuyrukta bekliyoruz. Bir gün de o yöneticiler girsin kuyruklara. Yeter artık canımızdan bezdirdiniz!" diyerek duruma tepki gösterdi. İki ay önce de Sancaktepe'de yine AKP'li Belediye Halk Ekmek büfesini zabıta zoruyla engellemiştir.

Ne Ahlaki Ne de Siyasi Bir Açıklaması Olabilir

İBB'nin Halk Ekmek büfelerine yönelik engelleme girişimlerini BirGün'e değerlendiren İstanbul Yönetim Yenileme A.Ş.'nin (İSYÖN) Yönetim Kurulu Başkanı Gökhan Günaydın, "AKP'ye oy verenler bile tepki gösteriyor" dedi.

Günaydın şu değerlendirmeyi yaptı: Türkiye'de kent ve kırsal yoksulluğu kıyaslanamayacak derecede arttı. Hazine'de sosyal yardımlara para kalmadı. Yurttaşın yoksullukla mücadelesi hayati boyuta ulaştı. Yerel belediyelerin yurttaşla yönelik çalışmaları da merkezi hükümet tarafından engellenmeye çalışılıyor. Yeni büfe kurmak istedik ancak AKP'li üyeler belediye meclisinde engel oldu. Bunun üzerine mobil araçlarla ekmek dağıtmaya çalıştık ancak bu sefer de Tarım Bakanlığı hijyeni bahane ederek engelledi. Tepki çekince geri adım attılar. İki gün sonra belediye meclisinde sadece şehit ve gazi yakınlarına dağıtılmak üzere oy birliği ile büfe açma kararı aldık. Fakat AKP'li Üsküdar Belediyesi buna da engel olmak istedi. Ahlaken de siyasi olarak da bunun açıklaması yok. Halkın çok büyük tepkisi var, üstelik AKP'ye oy verenler de büyük tepki gösteriyor. Hükümet, belediyemizin çalışmasına her alanda engel çıkarmaya çalışıyor."

"AKP'Lİ BELEDİYE SAHTE DİLEKÇEYLE 37 KİŞİYİ ALMANYA'YA GÖNDERMİŞ"

AKP'li belediyelerle bağlantılı 'insan kaçaklığı'nda kullanılan dilekçelerin hep aynı kişiler tarafından, aynı şablonla hazırlandığına dikkat çeken Bavaria Yeşiller Milletvekili Cemal Bozoğlu, AKP'li Ceylanpınar Belediyesi'nin sahte belgeye dayanan dilekçeyle 37 kişilik grubu Almanya'ya gönderdiğini ifade etti.

AKP'li belediyelerin insan kaçaklığı yaptığı iddialarında sahte Münih Türkgücü belgesine dikkat çekildi. Bavaria Eyalet Milletvekili Cemal Bozoğlu, AKP'li Ceylanpınar Belediyesi'nin sahte belgeye dayanan dilekçeyle 37 kişilik grubu Almanya'ya gönderdiğini söyledi.

Ceylanpınar Belediyesi'ne verilen dilekçede, Münih Türkgücü ismi geçmiş, Alman üçüncü ligte yer alan kulübün davetine istinaden "Ceylanpınar Gençlik ve Spor Derneği" ile birlikte "Spor kardeşlik" projesi kapsamında 37 kişiye 16.02.2020 – 22.02.2020 tarihleri arasında Almanya'ya izin verilmesi talep edilmişti. Dilekçede davetlilerin tüm giderlerinin Münih Türkgücü tarafından karşılanacağı belirtilmişti.

Münih Türkgücü Davetiyesi Sahte

Ceylanpınar Belediye Başkanı'nın 37 kişilik grubun Almanya'ya gidip geri döndüğü yönündeki açıklamalarına da dikkat çeken Bozoğlu, "Münih Türkgücü verilen tarihte yurtdışında olduğunu, Ceylanpınar Belediyesi ile işbirliği yapmadığını, böyle bir grubu Almanya'ya davet etmediğini açıkladı. Bu açıklama üzerine araştırmayı arttırıp orijinal davet belgesine ulaştım. Ön incelemede bu davetiyenin sahte olma ihtimalinin çok yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Türkgücü'nün bu sahteciliği yapanlar hakkında suç duyurusunda bulunması gerekir. Davetiyede adı geçen Hasan Aktaş'ın ortaya çıkarılması şart. Sahte bir belgeyle 37 kişilik bir gruba, nasıl pasaport verilebiliyor ve Almanya'ya gönderiliyor sorusuna açıklık getirilmeli. Ceylanpınar Belediye Başkanı'nı görevden el çektirilmesi ve hakkında soruşturma açılması gerekir. Bu olay devlet yapısının nasıl laçkalaştığını ortaya koyuyor" diye konuştu.

Avusturya'dan 38 Kişilik Grup Geri Çevrilmişti

Başvuru dilekçelerinin aynı kişilerce hep aynı şablonla hazırlandığı bilgisini ortaya çıktığını kaydeden Bozoğlu, "Otobüsle gelenlerin gri pasaportlarını alıp uçakla Türkiye'ye geri döndüğünü biliyoruz. Yurda geri dönmeyen 43 kişinin pasaportlarının da valiliğe teslim edildiğini biliyoruz. Peki valilikler, İçişleri Bakanlığı bu pasaportlarda yurda giriş mührü olmadığını görmüyor mu?" diye sordu. Almanya'ya gönderilen gruplarda daha çok geçim sıkıntısı yaşayan gençlerin yer aldığını kaydeden Yeşiller Milletvekili Cemal Bozoğlu sözlerine şöyle devam etti: "İki yıl önce de Çekya sınırında 38 kişilik grubun gezi hakkında mantıklı bir açıklama yapamadığı için Avusturya'ya girişine izin verilmeyip geri çevriliyor. Ertesi gün bu gruptan 20 kişi üç taksimde Çekya sınırınında

durduruluyor. Konu Alman basınında da gündeme taşınıyor. Belli Avrupa'ya insan taşıma işi sistematik şekilde yapılageliyor. Konuyu takip edeceğiz"

Münih Türkgücü: Konuyla İlgimiz Yok

Münih Türkgücü Genel Müdürü Max Kothny de Süddeutsche Zeitung (SZ) gazetesine yaptığı açıklamada ne Ceylanpınar Belediyesini tanıdığını ne de Ceylanpınar ile bağlantılı bir projeleri olduğunu belirtti. Kothny, açıklamasında Münih Türkgücü'nün böyle bir daveti olmadığını da altını çizdi. Adlarının haksız yere konuya dahil edildiğini kaydeden Kothny, Türkiye ve Almanya'da dava açmaya hazırlandıklarını kaydetti.

YURTTAŞLARA ÖZEL HASTANE SOYGUNU

Özel hastaneler, kamu ve üniversite hastanelerinde yer bulamayan hastalardan binlerce lira yoğun bakım ücreti alıyor. Hatta bazı özel hastaneler, hastalara 5 bin TL'ye solunum cihazı bile kiralatıyor. BirGün'ün ulaştığı yurttaşlar, "Parası olmayan ölecek mi?" diye duruma isyan ediyor.

Yeni normalleşme dönemiyle birlikte vaka sayıları hızla tavan yaparken hastaneler de Covid-19 hastalarıyla dolup taşı. Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastaneler ile üniversite hastanelerinde yakınlarına yer bulamayan yurttaşlar, özel hastanelere binlerce lira ödemek zorunda kalıyor. Yurttaşlar, özel hastanelerin solunum cihazı bile kiralattığını anlatarak duruma isyan ediyor.

Hacer Koçkaya isimli bir yurttaş, 20 Nisan'da 80 yaşındaki kayınvalidesi Sultan Koçkaya'ya Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Covid-19 teşhisi konulmasına rağmen 12 saat boyunca yoğun bakım yatağı bulamadığını ve acilde bekletildiğini söyledi.

12 Saat Acilde Beklettiler

Hacer Koçkaya, yaşadıklarını BirGün'e şöyle anlattı: "Kayınvalidem 20 Nisan'da sabah saat 9'da acile giriş yaptı ve yoğun bakımlarda boş yatak bulunmadığı için akşam saat 9'a kadar bekletildi. Tüm İstanbul'da özel ve devlet hastanelerinde boş yatak aradık. Şişli Hamidiye Etfal Hastanesi, bize 'Hiçbir yerde boş yatak bulamıyoruz' dedi. En son Bahçeşehir Liv Hospital Hastanesi'nde yer bulabildik ve başka çaremiz olmadığı için kayınvalidemi oraya götürdük. Bizden bir haftalık yatış için 15 bin TL istediler. 3 bin TL'sini elden 12 bin TL'sini ise EFT yaparak ödedik."

Beş Bin TL'ye Solunum Cihazı Kiralattılar

AKP'li iş insanı Ethem Sancak'ın kardeşi Haydar Sancak'ın ortağı olduğu Liv Hospital Hastanesi'nin binlerce liraya solunum cihazı kiralattığını da anlatan Koçkaya sözlerini şöyle tamamladı: "Özel hastane bizden bir de yüksek akışlı oksijen cihazı kiralamamızı istedi. Bu cihazı üreten şirketin numarasını verdiler ve aradığımızda şirket bu cihazı 5 bin TL'ye kiraladığını söyledi. Bu durum karşısında çok şaşırдық. Yoğun bakıma hasta getirdik ve solunum cihazınız yok mu? diye sorduk ancak yanıt alamadık. Paramız olduğu için hastamızı hastaneye yatırabildik. Parası olmayan biri ölecek mi? Ayrıca, özel hastaneye toplam 20 bin TL ödememize rağmen başka masraflarınız da çıkacak dediler."

Binlerce Lira Bağış Adı Altında İsteniyor

Meryem Özbey isimli bir yurttaş ise eski AKP Milletvekili Metin Külünk'ün ailesine ait olan Erdem Hastanesi'nin Covid-19 hastası teyzesinden bağış adı altında 7 bin 500 TL yoğun bakım ücreti ve ayrıca bir de ambulans ücreti istediğini söyledi. Özbey, Pendik Bölge Hastanesi'nin ise gecelik 200 TL ücret talep ettiğini, kan tahlili, muayene ve tomografi ücreti adı altında da bin 450 TL aldığını açıkladı.

İsminin açıklanmasını istemeyen bir başka yurttaş ise Kayseri'deki Özel Erciyes Hastanesi'nin Covid-19 hastasını yakınından gecelik yoğun bakım ücreti adı altında 2 bin 500 TL ücret talep ettiğini, bu kişinin özel hastaneye toplam 13 bin TL'lik ödeme yaptığını anlattı.

Sultan Koçkaya'nın tedavi gördüğü Liv Hospital Hastanesi'ne binlerce lira ödediler

Yatakların Yüzde 41'i Özelerde

Türkiye'de yoğun bakım yataklarının yüzde 41,93'ü özel hastanelerde bulunuyor. Uzmanlara göre, Sağlık Bakanlığı'nı açıkladığı erişkin yoğun bakım yataklarındaki yüzde 69,1 doluluk oranı, aslında kamu hastanelerindeki yoğun bakım kapasitelerinin neredeyse dolduğu anlamına geliyor.

İlave Ücret Alınamaz

İstanbul Tabip Odası'nın (İTO) "Pandemi Döneminde Özel Hastanelerde Sağlık Finansmanı Raporu"nda ise zor durumdaki yurttaşların çaresizlik içinde yalnız başına bırakılmasının kabul edilemez olduğunu vurgulanarak şöyle denildi: "Pandemi süresince pandemi olgularından ilave ücret alınmaz. Yurttaşlarımız bu türden uygulamalara karşı tepki vermeye ve haklarını aramaya; Sosyal Güvenlik Kurumu ve Sağlık Bakanlığı'nı görevlerini yapmaya çağırıyoruz."

'Rica Minnetle' Yatak Talebi

Ankara Tabip Odası (ATO), üst düzey bir Sağlık Bakanlığı bürokratinin özel sağlık kuruluşlarından rica minnetle yoğun bakım yatağı talebinde bulunduğu mesajı paylaştı. ATO'dan yapılan açıklamada Bakanlık bürokratinin özel sağlık kuruluşlarından şu ifadelerle yatak talep ettiği belirtildi: "Şu an itibari ile kriz koordinasyon merkezinde 30 Covid-19 yoğun bakım hastası, 15 Covid-19 dışı yoğun bakım hastası beklemektedir. Sizden ricam, bugün hızlıca aksiyon alarak bu hastalarımıza yer bulup yerleştirmenizdir. Lütfen yoğun bakımlarınızı gözden geçirerek kriz koordinasyon merkezimizle iletişime geçip alabileceğiniz hastaları alın."

SALGINDA 50 ECZACI VE 17 ECZANE TEKNİSYENİ HAYATINI KAYBETTİ

TEİS, Covid-19 salgınında 50 eczacı ve 17 eczane teknisyeninin hayatını kaybettiğini açıkladı. Yapılan açıklamada, "Covid polikliniklerinde çalışanlardan sonra en büyük riski eczacılar yaşıyor" denildi.

Tüm Eczacı İşverenler Sendikası'ndan (TEİS), yapılan açıklamada, Covid-19 salgınında 50 eczacı ve 17 eczane teknisyeninin hayatını kaybettiği belirtildi.

Covid-19 mücadelesinde ön saflarda çalışan eczacıların büyük risk altındaki meslek guruplarından biri olduğunu söyleyen TEİS Genel Başkanı Ecz. Nurten Saydan, Covid-19 nedeniyle Türkiye'de ilk can kaybının bir eczacı olduğunu hatırlatarak, "Covid polikliniklerinde çalışanlardan sonra en büyük riski eczacılar yaşıyor" diyerek, şunları kaydetti:

"Dünyayı altüst eden Covid-19'dan dolayı ülkemizde de olağanüstü tedbirler alınarak, bu süreç atlattılmaya çalışılıyor. Türkiye genelinde salgından etkilenen çok sayıda eczane bulunuyor. Bu virüs yüzünden 50 eczacı, 17 eczane teknisyeni hayatını kaybetti. Halkımızın ilk adımda ulaştığı sağlık kuruluşu eczaneler olduğu için ülke genelinde bu virüsten etkilenen eczacı ve eczane çalışanları sayısı giderek artıyor."

Eczacıların Ekonomilerini İyice Bozuldu

Pandemi sürecinde eczacıların ekonomilerinin iyice bozulduğunu söyleyen Saydan, "Covid-19'lu hastalarla en çok yüz yüze gelen meslek grubuyuz. Bu süreçte 50 meslektaşımız hayatını kaybetti. Ekonomik anlamda da en çok biz etkilendik. Eczacıları ekonomik olarak rahatlatacak destek programının olması gerekiyor" diyerek şu açıklamalarda bulundu:

"Pandemi ile mücadelede vazgeçilemez bir konumda olduğu açık bir şekilde görülen eczacıların yalnız bırakılmaması ve desteklenmesi amacıyla yetkililer tarafından eczacılar için ekonomik tedbirler mutlaka alınmalı. Bunların başında ilaç depolarına olan eczane ödemelerinde rahatlama yapacak tedbirler olmalı. Bağ-kur, SSK prim desteği, vergi indirimi ve muafiyeti, kira desteği gibi konular da mutlaka hayata geçirilmelidir. Diğer taraftan eczacıların sürekli zarar etmesine neden olan fiyat indiriminden doğan zararlar, SGK'nın kamu iskontosunu uygulamayan ilaçlar gibi kronik bazı sorunları giderecek düzenlemelerin de yapılması gerekiyor."

Pandemi Döneminde Tavan Yaptı

Sendika olarak yıllardır gıda takviyeleri gibi ürünlerin internet ve market gibi ortamlarda satılmaması gerektiğini anlatarak bunun mücadelesini verdiklerini belirten Saydan, pandemi sürecinde bu satışların tavan yaptığını söyledi. Saydan şöyle devam etti:

"Pandemi sürecinde vatandaşın gıda takviyelerine olan talebinin artmasından dolayı bu ürünlerin internet vb gibi ortamlarda satış patlaması yapıldığı görülüyor. Hatta öyle ki, bazı sitelerde "sahibinden az kullanılmış ilaç" şeklinde reklamlar bulunuyor. TEİS olarak, bu tür ürünlerin Sağlık Bakanlığı'ndan ruhsatlandırılarak sadece eczanelerden satışının yapılması gerektiğini savunuyoruz. Bu ciro sorunu değil, bir halk sağlığı sorunudur. İnsan sağlığı için ivedilikle yasal düzenleme yapılarak bu ürünlerin eczane dışında satışı önlenmeli."

Aşı Olmak Topluma Olan Borcumuzdur

Sırası gelip de aşı yaptırmayanlar konusuna da değinen Saydan salgın hastalıklarda en önemli silahın aşı olduğuna vurgu yaparak, “Aşılanmadaki temel amaç birey ve toplumun bağışıklığının sağlanması, salgınların önlenmesi, sakatlık ve ölümlerin azaltılmasıdır” dedi. Saydan aşı ile ilgili açıklamasına, “Aşı olmak kendimize bir kazanç olduğu gibi, topluma olan da bir borcumuzdur” ifadelerini de kullandı.

PANDEMİ BAHANESİYLE ALKOL SATIŞINI YASAKLAMAK YAŞAM TARZINA MÜDAHALEDİR!

Saray iktidarı pandemi yönetimindeki beceriksizliği nedeniyle Türkiye’yi vaka sayısında Avrupa birincisi, dünyada da ilk beşe getirdi. Ekonomik tedbirler alınmadığı için 125 bin esnaf kepenk kapattı; sokak çalışanlarından kafe bar çalışanlarına kadar geniş bir yelpazede kitlesel işsizliğe neden oldu. Bugün yaşadığımız süreç tümüyle siyasal iktidarın beceriksizliğiyle yaşanmaktadır. Şimdi tam kapanma diye yine aynı hataları tekrar ediyorlar. Pandemi yönetimi gibi halk sağlığını doğrudan ilgilendiren bir konuyu bile siyasallaştırdılar. Şimdi de yine salgınla doğrudan ilgili olmamasına rağmen yine alkol satış yasağı getirileceği iddiaları var. Bu kahvehaneleri kumarhane gibi gören aynı anlayışın bir sonucudur. Tekrar soruyoruz lebalep kongrelerde, binlerce insanın katıldığı cenazelerde bulaşmayan virüs, nasıl oluyor da üç beş kişinin bulunduğu TEKEL bayilerde, büfelerde, kuruyemişçilerde bulaşıyor? Dünyanın herhangi bir ülkesinde virüs kısıtlaması nedeniyle alkolü tüm günlerde yasaklayan başka bir ülke var mı? Bu yapılan özel yaşama, insanların yaşam tarzına yönelik açık bir müdahaledir.

Ülkeyi Duvarları Olmayan Bir Cezaevine Dönüştürdüler

Korona bahanesiyle pandemiyle alakalı alakasız istedikleri her şeyi yasaklıyorlar. Bu yasak ruhsat verdikleri TEKEL bayilerini, büfeleri ve kuruyemişçileri cezalandırmaktır. Pandemiyle mücadeleyi bahane ederek olayı siyasal hale getirmektedir. İnsanların kişisel özgürlüklerini o kadar kısıtladılar ki, ülkeyi duvarları olmayan bir cezaevine dönüştürdüler. İnsanlar zaten tedbirler nedeniyle kısıtlanmış hissederken, bu anlamsız yasaklarla iyice boğulur hale geldiler. Bu durum karaborsacılığı, sahte içki tüketimini de artıracaktır. Bu yasaklar pandemiyle mücadeleden ziyade bir toplum mühendisliği yapıldığını göstermektedir. Bu iddialar doğruysa bir an önce vazgeçilmesini, yanlışa da İçişleri Bakanlığı tarafından bir an önce açıklama yapıp konunun netleşmesini istiyoruz.

'ESNAFA DESTEK ÖDEMESİ' ÖNERGESİ AKP VE MHP OYLARIYLA REDDEDİLDİ!

Esnafa destek ödemesi verilmesi amacıyla TBMM'ye sunulan önerge, AKP ve MHP'nin oylarıyla reddedildi.

Kısıtlamalar nedeniyle ekonomik anlamda zorlanan esnafa destek ödemesi verilmesi ve sabit ödemelerin yeniden düzenlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığına sunulan önerge, AKP ve MHP'nin oylarıyla reddedildi.

Önergede, kısa, orta ve uzun vadede esnafalara sunulacak desteklerin belirlenmesi, vergilerin ve sabit giderlerin yeniden düzenlenmesi, işletmelerin canlandırılması için çözümler geliştirilmesi amacıyla meclis araştırması açılması istendi.

“Ülkemizin her bir köşesinde esnaflarımızın sorunlara aydan aya büyümektedir. Üstelik esnafalara, soruna çözüm olabilecek herhangi bir hükümet politikası sunulmadığı için gittikçe daha umutsuz ve çaresiz hale gelmektedir. Esnaflarımız için kaynak ayrılmaması durumu, salgınla mücadelede tam kapanma gibi stratejilerin benimsenmesini olanaksız kılmakta ve esnaflarımızın çektiği ekonomik sıkıntıları daha uzun bir zamana yaymaktadır” ifadelerine yer verildi.

'Desteklerin Yüzde 89'u Şirketlere Verildi'

Önergenin gerekçesinde IMF verilerine göre Türkiye'nin salgın ekonomik destek paketinde desteklerin yüzde 89'unun işletmelere, şirketlere ve bankalara ayrıldığını, yurttaşlara sadece yüzde 11 ayrıldığı vurgulandı.

Türkiye’de yurttaşlara sağlanan nakit gelir desteğinin milli gelire oranla yüzde 1.1 olduğu da vurgulanırken, gelişmekte olan ülkelerde bunun ortalamasının yüzde 3.5, gelişmiş ülkelerde yüzde 12.5 olduğu belirtildi.

'100 Bine Yakın Esnaf Kepenk İndirdi'

Yeterli desteklerin yokluğunda borç baskısına ve gelirsizliğe dayanamayan pek çok işletmenin kapandığının belirtildiği önergenin gerekçesinde, Ticaret Bakanlığı verilerine göre sadece 2020 yılında 99 bin 558 esnaf dükkanı ve 40 bin 735 şirket kapandığı vurgulandı.

Ekonomik zorluk çeken esnafa destek ödemesi verilmesi ve sabit ödemelerin yeniden düzenlenmesi amacıyla Meclis Başkanlığına sunulan önerge, AKP ve MHP'nin oyları ile reddedildi.

MADENDE VİRÜSE KARŞI SIFIR ÖNLEM

Israrlara rağmen aşı dahi yapılmayan maden işçileri

Aşıda öncelikli olmayan Zonguldaklı maden işçileri, bir gününü anlatıyor: "Kalabalığa giriyoruz. Sırt sırta kıyafetimizi değiştiriyoruz. Önlem olarak konan dezenfektan kutusu boş. Tek isteğimiz bizi hasta etmesinler."

Zonguldak Türkiye Taş Kömürü Kurumu'ndaki (TTK) maden işçileri, alınmayan pandemi önlemleri ve çalışma koşullarına tepkili. Birçoğu madende çalıştıkları için ciğerlerinden hasta olsa da aşıda öncelikli grupta değiller. Artan koronavirüs vakalarına rağmen hiçbir tedbir alınmadığını belirten çalışanlar; giyinme kabinlerinin, banyoların, kantinin aynı anda yüzlerce işçinin ortak kullanımında olduğunu aktarıyor. Tuvalet, banyo ve benzeri ortak kullanım alanlarının dezenfekte edilmediğini öne süren işçiler, bu gidişle yeraltında da artan koronavirüs vakalarının çalışanlar açısından kaçınılmaz olduğunu dile getiriyor.

Aynı Alanda 6 Bin İşçi

TTK'de çalışan bir işçi, neredeyse 6 bin yeraltı işçisinin olduğu alana giriş çıkışların tek bir yerden yapıldığını ifade ediyor. 40 kişilik asansörün tıka basa dolduğunu kaydeden işçi, şöyle konuşuyor: "İnanılmaz bir insan sirkülasyonu oluyor. İşçiler olarak banyolarımız ortak. Gece, öğlen, gündüz vardiyasında bütün banyoların hepsi ortak kullanılıyor ve banyo saatlerimiz çakışıyor. Zaten her yer tıklım tıklım dolu, yeraltında yeterli tedbirin imkânı yok. Bizim çalışma saatlerimiz yarım saat sabah ileri atıldı, vardiya çıkışları yarım saat geriye çekildi. Tertip aldığımız saatler var. Dolayısıyla hiçbir değişiklik olmadı. Sabah yaptıkları yarım saat ileri çekmenin hiçbir anlamı yok bizim için. Bizim sayımızın azaltılması gerekiyor, saat düzenlemeleri kalabalığa engel olmuyor. Çalıştığımız arkadaşlar pozitif çıkmaya başladı. Tuvaletler, banyolar, dolaplar hiçbir şekilde dezenfekte edilmiyor."

Test Yapılmıyor

Şu anda çok sayıda pozitif vaka olduğuna değinen işçi "Bizim üç dört gün önce birlikte çalıştığımız, 60 70 kişiyle temas etmiş kişi pozitif çıkıyor ama iş aksar, iş yürümez diye bize de test yapılmıyor. Filyasyon ekipleri de ilgilenmiyor. İşyeri amirleri mobbing uyguluyor. Açıkçası buradaki işçi yalnız" ifadelerini kullanıyor.

Her Yerde İç İçeyiz

İsmi vermek istemeyen başka bir işçi ise madende geçirdiği bir gününü şu sözlerle anlatıyor: "Biz işten çıktığımızda ailemizle vedalaşarak gidiyoruz. Sonuçta bir bilinmeze giriyoruz. Sabah kantinin önünden kalabalığa giriyoruz, o kalabalığı yara yara dolaphaneye gidiyoruz. Arkadaki adamla neredeyse sırt sırta kıyafetimizi değiştiriyoruz. Tertip salonuna gidiyoruz, orada da iç içeyiz."

Sadece 1 Maske Veriliyor

Kendilerine gün içerisinde yalnızca bir adet maske verildiğini ifade eden işçi, çalışma alanlarının seyreltilmiş çamaşır suyuyla 'dezenfekte' edildiğinin altını çiziyor. Dezenfektan kutularının dahi boş olduğunu kaydeden işçi, "Bize toz maskesi veriyorlar. O maskeyi koronavirüsten korunmak için mi, tozdan korunmak için mi kullanacağız? Zaten maskeyi iki üç saatte bir değiştirmemiz gerekiyor. Dezenfeksiyon işini seyreltilmiş çamaşır suyuyla yapıyorlar. Marketteki çamaşır suyuna belki de beş litre su koyup sağa sola sıkıyorlar. 1 Haziran'da işe başladık, kapının önünde dezenfektan kutusu vardı. 1 Haziran'dan bu yana dezenfektan kutusu boş. Her gün istisnasız kontrol ediyorum." Yeraltında nasıl önlemler alındığını sorduğum işçi, şöyle cevaplıyor:

"Madenden çıkarken virüsü unutuyoruz. Zaten iç içeyiz. Biz zaten yaptığımız işten dolayı riskli gruptayız. Vücudumuzdaki en zayıf noktamız ciğerlerimiz. Hep toza, gaza maruz kalıyoruz. Bu hastalığı geçirdiğimizde direkt ciğerlerimize inme riski var. Zonguldak'ta virüsten ölenlerin çoğu da maden emeklisi. Bu şartlar altında bir de üretim baskısına maruz kalıyoruz."

Bizi Hasta Etmesinler

Bir diğer işçi de “Bir kişi korona olsa, herkese bulaştırması an meselesi” diyor ve ekliyor: “Hava sirkülasyonu sürekli bir yerden geldiği için bir kişi koronavirüs pozitif ise diğer herkesi pozitif yapma ihtimali yüksek. Bu bizim için bir sıkıntı. Mesela annem astım hastası, bana bulaşsa şu an annem tehlikeye girebilir. Biz bu yüzden çok şikâyetçiyiz. Ocağın vermiş olduğu sabit olan bir sıcaklık var. Sürekli bir hava sirkülasyonu olduğu için, kömür de sıcak olduğu için bizi zaten bunaltıyor. Yanımızda iki tişört indiriyoruz terlemekten dolayı. Bir de o süreçte maske takamıyoruz. Ocakta toplam 50-60 kişi çalışmaya mecbur bırakıyorlar. Bizim ailemize, sevdiklerimize göz göre göre korona bulaşmasına izin veriyorlar. Tek diyeceğim, bizi hasta etmesinler.”

Öte yandan Zonguldak TTK’de çalışan 21 madencinin Covid-19’a yakalanması üzerine İl Sağlık Müdürlüğü tarafından madencilere yapılan Covid-19 testi 5 gün sonra açıklanmıştı. Çok sayıda madencinin test sonucu pozitif çıkarken Sağlık Bakanlığı ise test sonuçlarının gecikmesiyle ilgili “Yoğunluk nedeniyle sonuçlar geç açıklandı” şeklinde savunma yapmıştı.

DİYANET VAKFI'NDAN YASAĞA RAĞMEN 200 KİŞİLİK TOPLU İFTAR

İçişleri Bakanlığı tarafından geçtiğimiz haftalarda tüm illere gönderilen genelgede, yurttaşların toplu katılım gösterdiği iftar, sahur gibi kalabalık grupları bir araya getiren her türlü etkinliğe ve iftar çadırlarına müsaade edilmeyeceği duyurulmuştu.

AKP’li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan da kabine toplantısı sonrasında yaptığı konuşmada “Ramazan ayında toplu iftar ve sahur yapılamayacak” demişti.

Bu açıklamaların üzerine Türk Diyanet Vakfı’nın, Çorum İl Müdürlüğü’ne bağlı yurtlarda kalan 200 öğrenciye toplu iftar yemeği vermesi dikkat çekti.

200 öğrencinin bir araya geldiği yemek masasında oturduklarını gösteren fotoğraflar, Çorum İl Müftülüğü’nün sosyal medya hesabından “İl müftümüz, KYK’da kalan öğrencilerle buluştu” başlığıyla paylaşıldı.

KIZ ÇOCUKLARI İÇİN ERKEN PAYDOS ZİLİ

4+4+4 uygulamasının yarattığı tahribat, veriler ile ortaya konuldu. 2012-13 eğitim öğretim yılında yüzde 98,9 olan ilkokulda kız çocuklarının okullaşma oranı, geçen yıl yüzde 93,5’e kadar düştü.

Tüm tepkilere karşın iktidarın dayatması ile 2012-2013 eğitim öğretim yılında hayata geçirilen 4+4+4 eğitim sisteminin yarattığı tahribat, resmi verilerle bir kez daha gözler önüne serildi. Yapılan değişiklikler ile ilkokulda kız çocuklarının okullaşma oranı da giderek geriledi. Milli Eğitim Bakanlığı’nın verilerine göre, 2012-2013 eğitim öğretim yılında yüzde 98,9 olan kız çocuklarının okullaşma oranı, 2019-2020 eğitim öğretim yılında yüzde 93,5 olarak gerçekleşti.

2014’te Zirve Görüldü

MEB’in örgün eğitim istatistikleri ile paylaştığı, “Cinsiyete göre net ilkokul çağı okullaşma oranı” verileri olumsuz tabloyu ortaya koydu. İlkokulda okuyan ve bu yaş grubunda bulunanların toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilen okullaşma oranı tablosunda, 2012-2013 döneminde kızların ilkokul çağındaki okullaşma oranı yüzde 98,9 olarak kaydedildi. 2013-2014 eğitim öğretim yılında ise bu oran yüzde 99,6’ya çıktı.

Belirgin Düşüş

İlkokulda kız çocuklarının okullaşma oranında 2013-2014 eğitim öğretim yılından sonra belirgin bir düşüş yaşandı. Kız çocuklarının ilkokuldaki okullaşma oranı 2014-15 ve 2015-16 eğitim öğretim yıllarında sırasıyla yüzde 96,5 ve yüzde 95,2 ile ifade edildi. 2016-2017 eğitim öğretim yılında, son 10 yılın en düşük seviyesini gören ilkokulda kız çocuklarının okullaşma oranı, yüzde 91,2 olarak kayıtlara geçirildi.

Kız çocuklarının okullaşma oranı 2017 yılına göre 2019 yılında artsa da halen istenilen düzeye ulaşamadı. Buna göre, 2013 yılında yüzde 99’a yaklaşan okullaşma oranı 2019-2020 eğitim öğretim yılında yüzde 93’5’e kadar indi.

Büyük Düşüş (Yüzde)

2012-2013 ve 2019-2020 arasındaki eğitim öğretim dönemlerini kapsayan ilkokul çağındaki kız çocuklarının okullaşma oranı tablosunda şu veriler yer aldı:

2012- 2013 - 98,9	2016-2017 - 91,2
2013-2014 - 99,6	2017-2018 - 91,6
2014-2015 - 96,5	2018-2019 - 92
2015-2016 - 95,2	2019-2020 - 93,5

KIRSAL KALKINMANIN VE BİLGİYE DAYALI İLERLEMENİN LOKOMOTİFİ KÖY ENSTİTÜLERİ

Eğitim aracılığıyla kırsal kalkınmanın sağlanması ve **bilgiye dayalı ilerlemenin ülke geneline yayılması amacını taşıyan Köy Enstitüleri**, 17 Nisan 1940'ta kuruldu.

Köy Enstitülerinin kuruluşuna giden yola baktığımızda, **Mustafa Kemal Atatürk'ün eğitime verdiği önemi görüyoruz; çünkü o dönem toplumun yüzde 80'ini köylü nüfus oluşturuyordu ve neredeyse tamamına yakını okur-yazar değildi.**

Atatürk, o dönem öncelik olarak bu köylü nüfusu okutmayı ön plana aldı. Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda yaklaşık yüzde 6 dolaylarında olan okuryazarlık oranı, Harf Devrimi'nin ardından başlatılan okuma yazma seferberlikleri ile 1935'de yüzde 20,4'e ulaştı.

Atatürk'ün talimatıyla yeni çalışmalar da başlatıldı:

- 1 Ekim 1937'de Eskişehir Çifteler, 30 Ekim 1937'de İzmir Kızıllı, 1938 Kasım ayında Lüleburgaz Kepirtepe **Köy Öğretmen Okulları kuruldu.**
- **3803 Sayılı Köy Enstitüleri Yasası'nın 17 Nisan 1940'ta TBMM'de kabul edilmesinin** ardından 1940 yılında 14 yerde açılan Köy Enstitülerinin sayısı 1941'de 16'ya, 1942'de 18'e, 1943'de 21'e çıktı.

24 maddeden oluşan yasanın birinci maddesi şöyleydi: **"Köy öğretmeni, köye yararlı meslek elemanı yetiştirilmek üzere tarıma elverişli toprağı bulunan yerlerde, Milli Eğitim Bakanlığınca "Köy Enstitüleri" açılır."**

Köy Enstitülerinin kuruluşu, aslında o dönem bütün köylere öğretmen gönderme imkanı olmaması ile gerçekleşti; **çünkü ülkede 40 bin köyün 32 bininin nüfusu 400 kişiden azdı ve bütün bu köylere kısa sürede öğretmen gönderme imkanı yoktu.** Bu köylerin hepsine öğretmen yetiştirmek için yaklaşık 70 yıl süre gerektiği hesaplarının yapılmasının ardından, daha uygulanabilir bir çözüm arayışı başladı.

Bu sorunu köy eğitimiyle çözmek; eğitim almak için seçilecek nüfusun köyde kalması ve köyü kalkındırması modeli geliştirilmeye başlandı. **Bu model, köyde doğmuş, köyün koşullarını bilen çocukların köy koşullarını birebir yaşanacağı öğretmen okullarında yetiştirilmesi fikri ile hayata geçirildi.**

Çeşitli kaynaklara göre bu modeldeki temel hedef, 15 yıl içinde 15-20 bin öğretmeni ve köyler için gereken sağlık memuru, ebe, tarımcı vb. çeşitli elemanları yetiştirmektir.

- ❖ **Köy Enstitüleri'nde yetişecek öğretmenlerin de 15 yılda en az bir buçuk milyon köylü çocuğunun okuyabileceği de hesaplanmıştı.**

Köy Enstitüleri ile getirilen model şöyle idi:

- Enstitülerde parasız, yatılı, karma biçimde okuyarak köyde öğretmen, sağlıkçı, ebe ve tarımcı olarak görev alacak olan öğrenciler bir sınavla seçilerek alınır ve en az beş yıllık öğrenim süresinde öğretmen olamayacağı düşünülen öğrenciler de başka mesleklere yönlendirilirdi.
- Köy Enstitüleri'ni bitiren öğretmenler bir köy okulunda zorunlu olarak 20 yıl çalışırlardı ve atandıkları köyün eğitim-öğretim, tarım, atölye vb. her türlü işi ile ilgilenmenin yanısıra, köylülere önderlik etmekle yükümlüydü. **Yani Köy Enstitüsü mezunu bir öğretmen, hem eğitimci hem de tarım elemanı, köyde ihtiyaç duyulması halinde sağlıkçı, yol yapımında yardımcı olacak bir tekniker vb. birçok konuda görev yapacaktı.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Köy Enstitülü öğretmenler görev yaptıkları köyde köylülerin çeşitli sorunlarını çözebilmek için donanımlı olacak şekilde yetiştirildi; **o dönem Türkiye nüfusunun yüzde 60'ının bir mesleği olmadığı düşünülüyordu, Köy Enstitüleri meslek öğrenme veya sembolik bir el becerisi kazandırmanın ötesinde, ülke ekonomisinin kalkındırılması amacını da taşıyordu.**
- Köy Enstitüleri'nde okutulacak 5 yıllık ders programında normal bir lisede okutulan tüm sosyal dersler okutulurdu. Bu derslere ek olarak “öğretmenlik bilgisi”, “ev idaresi ve çocuk bakımı”, “zirai işletme ekonomisi ve kooperatifçilik” ve “askerlik” dersi de verilirdi.
- Bu modelde temel ilke, dersler ile üretime yönelik iş çalışmalarının birleştirilmesiydi; aslında yaşama hazırlık değil, yaşamın ta kendisiydi. Nalbantlık, kireççilik, tuğla ve kerpiç dökme, taş yontma, siva ve harç karma, motorculuk gibi geleneksel zanaat işlerinden/mesleklerinden her alet, araç ve teknolojinin üretimi, bakımı, onarımı, korunmasına kadar birçok alanda eğitim veriliyordu. Bu özelliğiyle Köy Enstitüleri, yetenek bulma ve geliştirme bakımından eşsiz bir ortam sağlıyordu.
- Üretimin, teknik işlerin ve teorik derslerin yanısıra, halk oyunları, sabah toplantıları, serbest okuma saatleri, eleştiri ve eğlence günleri gibi etkinlikler düzenlenmekte, Enstitüler arası ziyaret ve yurt gezileriyle öğrencilerin yeni deneyimler edinmesi, bilgiler kazanması ve yeni insanlarla tanışması sağlanmıştır.
- ❖ **En önemlisi, tüm bu eğitim ve etkinlikler küme çalışması ile yapılmış, rekabet ve bireycilik değil, paylaşım, dayanışma ve ekip çalışması öne çıkarılmıştır.**

Köy Enstitüleri ayrıca, Türkiye’de ilk kez “yatılı karma eğitim”in gerçekleştirildiği okul modelidir.

Burada gerçekleştirilen karma eğitim, kız ve erkek öğrencilerin kimi kol gücü gerektiren makine ve motor kullanma gibi “erkek işi” sayılabilecek dersleri ortak dersler halinde almaları sebebiyle özgün bir modeldir.

Erkek öğrenciler de “kadın işi” olarak görülen el sanatları derslerini kızlarla birlikte aldıkları için, o dönem Köy Enstitüsü eğitimlerinde cinsiyetçi roller ve kalıplar yıkılmıştır.

Günümüz eğitim sisteminin aksine, Köy Enstitülerinde ölçme-değerlendirme, bir amaç değil, araçtı. Öğrenciler iş yaparken, üretim alanlarında, yönetimde, kuramsal derslerde, kültürel etkinliklerde, yani her ortam ve koşulda gözlenir; ölçme-değerlendirme de bu gözlemler çerçevesinde yapılırdı.

Çünkü asıl amaç öğrenciyi ölçmek değil, onun ilgi, yetenek ve yönelimlerini ortaya çıkarmaktı. Yapılan gözlemler sonucu, isteyen öğrenci, başka programlara kaydırılırdı; örneğin, öğretmenlik programını istemeyen öğrenciler, demircilik, duvarcılık, arıcılık, bağcılık, sağlık memurluğu ya da ebe yetiştirme programına geçiş yapardı.

Dünyada bir eğitim kurumunda kooperatifçiliğin işlevsel anlamıyla kurup işletildiği çok az örnekten biri de Köy Enstitüleridir. Bu okullarda öğrenciler, çalışanlar ve köy halkının eşit haklarla üye olabildikleri “Köy Enstitüsü ve Köy Okulu İstihlak ve İstihsal Kooperatifleri” kurulmuştur. **Okullarda eğitimin bir parçası olarak üretilen ürünlerin fazlası kooperatifler aracılığıyla tüketiciye satılır, bundan da edinilen kazançla da ihtiyaçlar giderilirdi.** Yani eğitim, bir yanıyla üretime yönelikti; öğrencilerin ve köy halkının çeşitli ihtiyaçları bu şekilde karşılanıyordu. Bu model ile öğrenciler bir yandan üretiyor bir yandan da el becerisi edinimi ve meslek eğitimi noktasında kendini geliştireyordu.

Köyleri canlandırma amacıyla kurulan Köy Enstitüleri genellikle çorak arazilerde yer aldığından, bu Kooperatifler aracılığıyla köylerde çorak toprakların verimli kılınması, ve böylece hem köylünün hem de toprağın, yer altı sularının ve hayvancılık potansiyelinin üretime katılmasıyla köy canlanıyordu.

Dünya pedagoji tarihinin en özgün ve verimli örneklerinden biri olan, ülkemizin aydınlık geleceğine önemli katkıları bulunan Köy Enstitüleri, 1954 yılında adları Öğretmen Okulu’na dönüştürülerek kapatılmıştır.

Kapatılmalarının üzerinden ömürleriyle kıyaslandığında çok uzun sayılabilecek bir süre geçtiği halde, **dikiş dikmekten elektrik santrali kurmaya, bataklık kurutmaktan hayvancılık yapmaya, yol ve kaldırımları onarmaktan su kanalları inşa etmeye, teknik işlerin üstesinden gelmekten Batılı klasikleri okuyup sahnede tiyatro oyunu olarak sergilemeye dek pek çok işi yapabilecek donanım ve yetenekte çok yönlü bir insanlar yetiştiren** Köy Enstitüleri’nin hala tartışılıyor olması Köy Enstitülerinin ülkemizin yaşamında ne denli etkili olduğunun bir kanıtıdır.

Köy Enstitülerinde yalnızca 6 yıl içinde 15.000 dönüm toprak işlenmiş, 750.000 fidan ve binlerce ağaç dikilmiş, 1200 dönüm bağ-bahçe oluşturulmuş, 710 bina yapılmıştır.

Kapatılana dek 17.341 öğretmen ve 1599 sağlık memuru mezun etmiştir.

SURİYELİ SİĞİNMACI SAYISI

Türkiye'deki geçici koruma altındaki kayıtlı Suriyeli sayısı 31 Mart 2021 tarihi itibarıyla bir önceki aya göre 9 bin 421 kişi artarak toplam 3 milyon 665 bin 946 kişi oldu. Bu kişilerin 1 milyon 737 bin 502'sini (%47,4) 0-18 yaş arası çocuklar oluşturuyor. 0-18 yaş arası çocukların ve kadınların toplam sayısı ise 2 milyon 596 bin 643 kişi. (%70,8)

Kadın ve Çocukların Oranı %70,8

Göç İdaresinin yayınladığı yaş aralığı tablosuna göre; Suriyeli erkekler toplam Suriyeli sayısının %53,8'sini oluşturuyor. Suriyeli kadınların oranı ise %46,2. 10 yaşın altındaki Suriyelilerin sayısı 1 milyon 61 bin 689 (%28,9). Tabloya göre Suriyeli erkeklerin sayısı Suriyeli kadınların sayısından 277 bin 818 kişi daha fazla. Erkek-kadın sayısı arasındaki en büyük fark 69 bin 466 kişi ile 19-24 yaş aralığında. Yaş sayısı artıkça bu fark azalıyor. 55 üzeri yaş aralıklarında kadınların sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülüyor.

Suriyeli Genç Nüfus Oranı

Genç nüfus olarak tanımlanan 15-24 yaş aralığında 748 bin 513 kişi bulunuyor. Suriyeli genç nüfusun toplam Suriyeli sayısındaki oranı %20,4.

Suriyelilerin Yaş Ortalaması

Yaş tablosuna göre kayıtlı Suriyelilerin yaş ortalaması 22,2.

Kamplarda Yaşayan Suriyelilerin Sayısı (Geçici Barınma Merkezleri)

31 Mart 2021 tarihi itibarıyla geçici barınma merkezlerinde kalan Suriyelilerin sayısı 57 bin 502 kişi olarak açıklandı. Bu sayı geçen ay (24 Şubat 2021) 58 bin 242 kişi, 2019'un başında 143 bin 558 kişi, 2018'in başında ise 228 bin 251 kişiydi. Suriyelilerin yalnızca %1,5'i kamplarda yaşıyor.

Şehirlerde Yaşayan Suriyelilerin Sayısı

31 Mart 2021 tarihi itibarıyla şehirlerde yaşayan Suriyeli sayısı 3 milyon 608 bin 444 kişi olarak açıklandı. Şehirlerde yaşayan Suriyeli sayısı geçen aya göre 10 bin 161 kişi arttı. Suriyelilerin %98,5'ü şehirlerde yaşıyor. Suriyelilerin hangi şehirde yaşayacağına Göç İdaresi karar vermektedir. İstanbul başta olmak üzere bazı büyük şehirler Suriyeli alımına kapalıdır.

İllere Göre Suriyelilerin Sayısı

Göç İdaresinin 31 Mart 2021 tarihli verilerine göre en çok Suriyelinin yaşadığı 30 şehir ve bu şehirlerdeki Suriyeli yoğunluğu aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

SIRA	ŞEHİRLER	SURİYELİ NÜFUSU	İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA
1	İstanbul	523.859	%3,4
2	Gaziantep	449.073	%21,5
3	*Hatay	436.004	%26,3
4	Şanlıurfa	423.359	%20
5	*Adana	254.058	%11,3
6	Mersin	226.922	%12,3
7	Bursa	179.201	%5,8
8	İzmir	147.997	%3,4
9	Konya	118.894	%5,3
10	*Kilis	105.643	%74,6
11	Ankara	100.746	%1,8
12	*Kahramanmaraş	93.600	%8,0
13	Mardin	89.242	%10,4
14	Kayseri	79.731	%5,6
15	Kocaeli	55.397	%2,8

16	*Osmaniye	47.128	%8,6
17	Malatya	30.556	%3,8
18	Diyarbakır	23.685	%1,3
19	Adıyaman	22.325	%3,5
20	Batman	15.562	%2,5
21	Sakarya	15.522	%1,5
22	Şırnak	15.007	%2,8
23	Manisa	13.798	%0,9
24	Denizli	13.115	%1,2
25	Tekirdağ	12.497	%1,1
26	Elazığ	12.443	%2,1
27	Nevşehir	11.702	%3,9
28	Afyonkarahisar	11.517	%1,6
29	Muğla	11.304	%1,1
30	Burdur	8.249	%3,1
.	.	.	.
.	.	.	.
77	Erzincan	118	%0,05
78	Iğdır	70	%0,03
79	Tunceli	43	%0,05
80	Artvin	41	%0,02
81	Bayburt	24	%0,03

* işaretli illerde Geçici Barınma Merkezi bulunmaktadır.

Suriyelilerin En Yoğun Olduğu İller

En çok Suriyeli barındıran şehir 523 bin 859 kişi ile İstanbul. İstanbul’u 449 bin 73 kişi ile Gaziantep, 436 bin 4 kişi ile Hatay takip ediyor. Suriyelilerin yerli nüfusa oranla en yoğun yaşadığı şehir ise %74,6 ile Kilis. Kilis’te kayıtlı olan Suriyeli sayısı bir önceki aya göre 718 kişi arttı. İstanbul’da ise Suriyeli sayısı bir önceki aya göre 2 bin 544 kişi arttı.

Suriyelilerin En Seyrek Olduğu İller

Suriyelilerin en az olduğu şehir 24 kişi ile Bayburt. Bayburt’u 41 kişi ile Artvin, 43 kişi ile Tunceli takip ediyor. Suriyelilerin Türk nüfusuna oranla yoğunluğunun en az olduğu şehir ise %0,02 oran ile Artvin. Artvin’de 169 bin 501 Türk Vatandaşına karşılık yalnızca 41 Suriyeli bulunuyor. Türkiye’de Suriyelilerin olmadığı bir şehir bulunmuyor.

Suriyelilerin Türk Nüfusa Oranı

Geçici koruma altına alınan kayıtlı Suriyelilerin Türk nüfusuna oranı ise ülke genelinde %4,38. TÜİK tarafından Türkiye’nin nüfusu son olarak 83 milyon 614 bin 362 olarak açıklandı. (31 Aralık 2020 tarihine göre)

STRATEJİ YOKSUNU DIŞ POLİTİKAMIZ EKSENİNDE İTİBAR KAYBEDEN ÜLKEMİZ!

ÖNCE GÖRÜŞME SONRA ERMENİ SOYKIRIMINI TANIMA!

ABD Başkanı Joe Biden, 3,5 ay sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ilk telefon görüşmesi gerçekleştirdi. Görüşmenin ardından ‘Ermeni soykırımını resmen tanıdı.

ABD Başkanı Biden, göreve başlamasından 3,5 ay sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ilk telefon görüşmesi gerçekleştirdi. Biden’ın sözde Ermeni Soykırımı’nı tanıdığını açıklayacağını bu görüşmede Cumhurbaşkanı’na bildirdiği, ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından açıklandı. Haziran’daki NATO zirvesinde Biden ve Erdoğan’ın bir araya geleceği duyuruldu. Beyaz Saray’ın iki cümlelik açıklamasında Türkiye’den ‘müttefik’ olarak söz edilmemesi dikkat çekici!

ABD Başkanı Joe Biden ile Cumhurbaşkanı Erdoğan arasında ilk resmi temas 23 Nisan akşamı yapılan telefon görüşmesiyle gerçekleşti. Beyaz Saray’dan görüşmeye ilişkin olarak yapılan iki cümlelik çok kısa açıklamada şu ifadeler yer aldı;

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

“Başkan Joe Biden bugün Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile görüşmüş ve işbirliği alanlarının arttırıldığı ve anlaşmazlıkların etkili bir şekilde yönetildiği yapıcı ikili ilişkilere duyduğu ilgisini iletmiştir. Erdoğan ile Biden, ikili ve bölgesel konuları ele almak üzere haziran ayındaki NATO Zirvesi'nde ikili görüşme yapma konusunda anlaşmıştı.”

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'ndan yapılan açıklamada ise ikili ilişkilerin stratejik doğası ve karşılıklı çıkar ilişkileri temelinde işbirliğinin genişletilmesi amacıyla, birlikte çalışmanın önemi hususlarında görüş birliğine varıldığı belirtildi.

Biden-Erdoğan görüşmesinin hemen ardından ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Başkan Biden'ın 1915 olaylarını 'soykırım' olarak tanıdıklarını açıklayacağı duyuruldu. Bu duyurunun sonrasında ise Beyaz Saray'a atfen uluslararası haber ajansları tarafından geçilen haberlerde, telefon görüşmesi sırasında Biden'ın Ermeni Soykırımını tanıyacağını Cumhurbaşkanı Erdoğan'a iletmiş, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın itirazlarına rağmen bu tavrından vazgeçmeyeceğini söylediği kaydedildi.

Görüşmeye ilişkin olarak Beyaz Saray'dan yapılan açıklamanın diğer liderlerle yapılan görüşmelerle kıyaslandığında sadece iki cümle olması ve Türkiye'den 'müttefik' olarak söz edilmemesine dikkat çeken yorumlar ABD medyası ve uluslararası haber ajanslarının geçtiği haberlerde dile getirildi.

- Beyaz Saray ve Cumhurbaşkanlığı'nın açıklamalarına bakıldığında telefon görüşmesinin oldukça soğuk, hatta tartışmalı bir şekilde cereyan ettiğini, pek çok konuda anlaşmazlıkların devam ettiğini söylemek yanlış olmaz. Anlaşmazlık başlıklarından başta S-400 olmak üzere hiç söz edilmemesine karşılık, Cumhurbaşkanlığı açıklamasında FETÖ, PYD-PKK'nın özellikle vurgulanması bu tespiti teyit ediyor.

ABD Başkanı Joe Biden, 24 Nisan'daki açıklamasında soykırım ifadesini görevi başındayken kullanan ilk ABD başkanı oldu ve 'Ermeni soykırımını resmen tanıdı.

Ronald Reagan, 1981'de “soykırım” ifadesini kullanmıştı ancak kısa süre sonra Türkiye'nin baskısı nedeniyle bu ifadeden geri adım attı.

ABD'deki Ermeni Lobisi ve çeşitli örgütler 24 Nisan öncesi, Başkan Biden'a "soykırım" tanınması yönünde çağrılar yapmıştı. Biden'ın seçim kampanyası sırasında da Ermeni örgütleri tarafından düzenlenen toplantıda yaptığı konuşmada başkan seçilirse Ermeni soykırımını tanıyacağı vaadinde bulunmuştu. Bu açıklamayla Biden gerçekte Türkiye-ABD ilişkilerindeki gerilim başlıklarına ve anlaşmazlıklara bir yenisini daha eklemekten çekinmediğini gösterdi.

Dolayısıyla Haziran'daki ikili buluşmaya kadar Türkiye-ABD ilişkilerinde yeni ve olumlu bir gelişme olması güç görünüyor. AB liderlerinin Haziran zirvesine erteledikleri Türkiye yaptırımları ve bu sürede Türkiye'nin sergileyeceği tavrın izleneceğini belirtmeleri gibi, ABD yönetiminin de AB ile birlikte hareket ettiği ve Haziran'daki görüşmeye kadar iktidardan bazı adımlar atmasının beklendiği ya da doğrudan istendiği anlaşılıyor.

AB'DEN TÜRKİYE'YE AĞIR ELEŞTİRİLER

Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye raporu çok ağır tespitler ve ithamlarla Dış İlişkiler Komitesi'nde kabul edildi.

Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye raporu çok ağır tespitler ve ithamlarla Dış İlişkiler Komitesi'nde kabul edilirken, AB Komisyonuna Türkiye ile tam üyelik müzakerelerinin askıya alınarak kesilmesi çağrısında bulunuldu. Demokrasi, hukuk, yargı bağımsızlığı, insan hakları, siyasi davalar, dokunulmazlıklar vb. pek çok konuda ağır eleştirilere yer verilen raporda, son dönemde iktidarın, baskılarını CHP üzerinde yoğunlaştırdığına dikkat çekildi!

AP Türkiye Raportörü İspanyol Milletvekili Naco Sanchez tarafından hazırlanan Türkiye İlerleme Raporu, AP Dış İlişkiler Komitesi'nde verilen çok sayıda değişiklik önergesi ve Türkiye'ye yönelik eleştirilerin ve suçlamaların daha ağır ifadelerle yer alması sonrasında 4'e karşı 49 oyla kabul edildi. Önümüzdeki günlerde AP genel kurulunda oylanacak raporda AB Komisyonu ve AB liderlerine Türkiye ile tam üyelik müzakerelerinin derhal kesilerek askıya alınması, mali yardımların da durdurulması tavsiyesinde bulunuldu.

Raporun ilk halindeki pek çok ifade daha ağır ifadelerle değiştirilirken, Türkiye'nin dış politikası da 'saldırgan' olarak nitelendirildi. Pek çok konuda ise iktidara 'acil' önlem ve uygulamaya geçme çağrısında bulunuldu.

Boğaziçi Üniversitesi'ne rektör ataması ve öğrencilere yönelik polisin tutumunun kınandığı raporda, öğrencilerin ve akademisyenlerin terörist olarak nitelendirilmesinin 'çok endişe verici' olduğu belirtilerek öğrencilere açılan ceza davalarının derhal düşürülmesi istendi.

HDP'ye yönelik kapatma davası, 600 HDP'li için açılan Kobani Olayları davası ve eş başkanlara yönelik uzun süreli tutuklulukların AİHM kararlarının uygulanmamasının 'dehşete düşürücü' olarak nitelendirildiği raporda AİHM kararlarının derhal uygulanması ve tutukluların serbest bırakılması talebine yer verildi.

Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun vekilliğinin düşürülmesi, TBMM çatısı altında polis tarafından gözaltına alınması demokratik bir sistem için kabul edilemez olarak nitelendirilen AP Türkiye İlerleme Raporu'nda İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı eleştirildi. Çekilme kararının acilen geri alınması ve sözleşmeye dönüşmesi istendi.

CHP'ye yönelik baskıların ve muhalefet alanını daraltma girişimlerinin iktidar tarafından genişletildiği vurgulanarak, mahkeme kararıyla parti broşürlerine el konulması da dahil olmak üzere, CHP ve Lideri Kemal Kılıçdaroğlu üzerinde giderek artan baskıdan derin endişe duyulduğu belirtiliyor.

AP raporunda yolsuzlukların yüksek düzeylere ulaşmasından ve iktidarın yolsuzlukla mücadele konusunda hiçbir adım atmamasından, bir ilerleme olmamasından derin kaygı duyulduğu, yolsuzlukların yaygınlaşmasının endişeyle izlendiği dile getirildi. Bu çerçevede 'Türkiye'ye etkili bir yolsuzlukla mücadele stratejisi ve eylem planı sunması, hayata geçirmesi çağırısı yapıyoruz' ifadesine yer verildi.

Kamu kurumlarının hesap verebilirliği ve şeffaflığının iyileştirilmesi gerektiği belirtilerek, Türkiye'nin organize suçla mücadelede çok sınırlı derecede ilerleme kaydettiğinin de altı çizildi. Türkiye'nin, Europol ile işbirliğine girmesi, kara para aklama, terörizmin finansmanı ve siber suçlarla mücadeleye ilişkin düzenlemeleri iyileştirmek için veri koruma yasasını Avrupa standartlarıyla uyumlu hale getirmesi istendi.

Ekim 2020'de 'Evrensel Periyodik Gözden Geçirme' raporu çerçevesinde, Türkiye'nin Hakimler ve Savcılar Kurulu'nu (HSK) yürütmeden bağımsız hale getirmek için bir anayasa değişikliği yapmasına yönelik tavsiyeleri kabul etmeyi reddetmesinden derin üzüntü duyulduğu kaydedilerek, Türkiye'deki barolara yönelik baskılardan ve avukatların durumundan da derinden endişe duyulduğu kaydedildi.

KHK'larla ihraç edilen 152 bin kamu görevlisi, öğretmen, akademik personelin aileleriyle birlikte mağdur edildiği, çalışma ve yaşam haklarının ellerinden alındığı öne sürülürken Olağanüstü Hal Tedbirleri Araştırma Komisyonu'nun da bağımsızlık, tarafsızlık ve verimlilikten yoksun olduğu, etkin işleyişi ve verdiği kararlar hakkında 'güçlü şüphelerin bulunduğu' kaydedildi.

İnternet yasakları, erişim engelleme kararlarının yaygınlaşması yanında, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ve Basın İlan Kurumu (BİK) gibi kamu kuruluşlarının bağımsızlık ve tarafsızlığından derin endişe duyulduğu belirtilerek, yayın karartma, askıya alma, yasaklama ve verilen para cezalarının eleştirel medya kuruluşlarını boğarak baskılamak için yapıldığı ileri sürülüyor.

AP Türkiye İlerleme Raporu'ndaki bu tespit, eleştiri ve uyarılar yanında tam üyelik müzakerelerinin askıya alınması tavsiyesi Türkiye-AB ilişkilerinde pozitif gündem beklentisinin, iktidar tarafından yukarıda sıralanan konularda olumlu adımlar atılmadıkça çok güç olduğunu ortaya koyuyor. **Yakın dönemde Türkiye AB ilişkilerinde olumlu bir gelişme beklenemeyeceği gibi** iktidarın da demokratikleşme, insan hakları, temel hak ve özgürlükler alanında bir eylem icra etmesi mümkün görünmüyor!

İKTİDAR İSRAİL'E İSRAİL YUNANİSTAN'A 'YANAŞIYOR'!

İktidar, İsrail ile ilişkileri normalleştirme çabasıyla 'arka kapı' diplomasisi yürütürken, İsrail ile Yunanistan arasında en büyük savunma işbirliği anlaşması imzalandı.

İktidar, İsrail ile ilişkileri normalleştirme çabasıyla 'arka kapı' diplomasisi yürütürken, İsrail ile Yunanistan arasında en büyük savunma işbirliği anlaşması imzalandı. Ortadoğu bölgesinde Körfez ülkeleri, İsrail, Mısır ile ilişkileri geliştirme ve genişletme adımlarını hızlandıran Yunanistan ile İsrail 22 yıllık bir askeri anlaşmaya imza attıklarını, başlangıçtaki parasal tutarın 1,6 milyar dolar olduğunu açıkladılar.

Doğu Akdeniz'de Türkiye'ye karşı oluşturulan ittifaklarda her gün yeni bir anlaşma imzalanıyor. Doğu Akdeniz Enerji Birliği (EASTMED), Doğu Akdeniz Dostluk Forumu gibi girişimlere öncülük eden Yunanistan İsrail ve Mısır'ın yanı sıra Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Suudi Arabistan, Ürdün ve hatta Irak ile de yeni ilişkiler kuruyor, anlaşmalar imzalıyor. Türkiye-Pakistan yakınlaşmasına karşı da Yunanistan, Hindistan ile işbirliğine hız verdi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yunanistan bu kez de geçtiğimiz hafta İsrail ile yeni bir askeri ve savunma işbirliği anlaşmasına imza attı. Anlaşma, İsrail'in Yunan Hava Kuvvetleri için eğitim merkezi kurup işletmesine yönelik ve başlangıç aşaması 1 milyar 650 milyon dolar tutarında. Anlaşmanın süresi ise 22 yıllık bir süreyi kapsıyor.

- Yunanistan-İsrail anlaşmasıyla Mora Yarımadası'nın güneyinde, uluslararası bir askeri uçuş eğitim merkezi kurulacak. Anlaşma kapsamında Kalamata şehrindeki askeri havaalanı İsrail'e kiralanacak. İsrail savunma şirketi Elbit Systems burada Yunan Hava Kuvvetleri için bir savaş uçağı eğitim, harekât ve operasyon merkezi kuracak.

Anlaşmaya ilişkin olarak İsrail Savunma Bakanlığı'nın yaptığı açıklamada imzalanan sözleşmenin İsrail ile Yunanistan arasında bugüne kadarki en büyük savunma tedarik anlaşması olduğu kaydedildi.

Elbit Systems'in işleteceği hava kuvvetleri savaş eğitim merkezi, İsrail'in kendi hava akademisini model alacak. Elbit Systems İtalyan Leonardo Uçak Şirketinin ürettiği M-346 eğitim uçaklarından 10 tanesini kurulacak uçuş eğitim merkezinde konuşlandırılacak.

İsrail ile BAE arasında imzalanan normalleşme anlaşmasıyla Körfez Emirlikleri ile İsrail arasında ilişkiler hız kazanırken, BAE'nin buna paralel olarak Yunanistan ve Güney Kıbrıs ile de yakınlaşması, Yunanistan'ın bölgede Türkiye'ye karşı oluşturduğu hemen tüm girişimlere destek vermesi dikkat çekiyor. **Yunanistan'ın aktif ve yoğun diplomasi yürüterek gerçekleştirdiği hamleler bu açıdan bakıldığında bir yandan Türkiye'yi kuşatmayı diğer yandan da yalnızlaştırmayı hedefliyor.**

ABD-YUNANİSTAN-SUUDİ SAVUNMA İŞBİRLİĞİ

Suudi Arabistan, Yunanistan ile Patriot anlaşması imzaladı.

Suudi Arabistan, Yunanistan ile Patriot anlaşması imzaladı. Yunanistan'ın patriot bataryalarından birisi Suudi Arabistan'ın kritik ve stratejik petrol sahalarının bulunduğu bölgelerde konuşlandırılacak. Türkiye'ye Patriot satışında ayak sürüyen, S-400 yaptırımlarını devreye sokan ABD'nin Yunanistan'a sattığı Patriotların S.Arabistan'da konuşlandırılması, ABD-Yunanistan-Suudi savunma işbirliğinin parçası olarak görülmelidir!

Geçtiğimiz aylarda Yemen'de devam eden savaş nedeniyle petrol sahaları ve bazı rafineri tesisleri füze saldırısına uğrayan Suudi Arabistan'ın kritik enerji kaynaklarının korunması amacıyla Yunanistan ile Patriot hava savunma sistemi anlaşması imzaladı.

ABD, Fransa, BAE, İspanya, Kanada, İsrail ve Güney Kıbrıs Rum kesiminin katılımıyla Yunanistan'da 12 Nisan'da başlayan çok uluslu 'İniohos 21' askeri tatbikatında Yunan hava, deniz, kara kuvvetlerinin de en geniş katılımla yer aldıkları belirtildi.

Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis, İniohos 21 tatbikatının, Yunanistan'ın Akdeniz havzası bölgesindeki stratejik konumunu ve bölgedeki birçok ülkeyle savunma alanında sıkı iş birliğini yansıttığını belirtti. Örtülü şekilde Türkiye'yi kastederek Yunanistan'ın yer aldığı bölgenin gittikçe istikrarsızlaştığını ifade eden Yunanistan Başbakanı bu nedenle askeri ittifakları, savunma işbirliklerini genişletmeye hız verdiklerini, Yunanistan'ın savunma imkânlarını güçlendirmek ve silahlı kuvvetlerinin kapasitesini artırmak yönündeki planlarını hayata geçireceklerini ifade etti.

Yunanistan'ın gerek büyük çaplı silah, uçak, savaş gemisi alımlarına yönelmesi gerekse BAE, Suudi Arabistan, İsrail gibi Ortadoğu ve Körfez ülkeleriyle askeri işbirliğini, ortak harekât kapasitesini genişletmeye yönelmesi kanımca açık şekilde ilan edilmemiş olsa da Türkiye'yi hedef alan girişimler olarak görülmeli. Yunanistan hem Türkiye'nin ilişkilerinin sorunlu ya da kesilmiş durumda olduğu ülkelerle ekonomik ve askeri ilişkilerini genişletiyor hem de kendisini bu bölgede önemli bir alternatif güç olarak sunuyor!

Bu gelişmelerin hızlanmasına maalesef iktidarın yanlış ve öngörüsüz dış politikasıyla zemin hazırladığını, Türkiye'nin sorunlu olduğu ülkelerin sayısının artmasından kaynaklanan bu boşluğu Yunanistan'ın doldurma ve yeni dostluklar, ittifaklar kurmak için yararlandığını görmek durumundayız. Mısır'la yanlış dönmeye yönelen, İsrail ile yeni ilişki arayışlarına giren iktidar, bu gerçekleri artık fark etmeye başlamış olmalı!

AP'DEN SONRA AKPM'DEN DE AĞIR ELEŞTİRİLER!

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi (AKPM), Türkiye ile ilgili oldukça ağır bir karar tasarısını kabul etti.

Avrupa Parlamentosu'nun ardından, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi de (AKPM) Türkiye ile ilgili oldukça ağır bir karar tasarısını kabul etti. Kabul edilen kararda, iktidara Türkiye'nin Avrupa Konseyi üyeliğinden kaynaklı yükümlülükler hatırlatılarak, gerekli adımlar atılmadığı takdirde Avrupa Konseyi üyeliğinin askıya alınacağı bildirildi!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerin meclislerinden seçilen milletvekillerinin yer aldığı **Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi** (AKPM) geçtiğimiz hafta 'acil gündem maddesi' olarak Türkiye'deki gelişmeleri, yargı, hukuk, siyasi süreçlerdeki durumu ele alarak "Türkiye'de Demokratik Kurumların İşleyişi" başlıklı raporu ve ekindeki karar tasarılarını, 16'ya karşı 89 oyla kabul etti.

AKPM Türkiye raportörleri İsveçli parlamenter Thomas Hammerberg ve İngiliz parlamenter John Howell'in hazırladığı rapor ve karar metninde, Türkiye'de parlamenterlerin dokunulmazlık dosyası sayısındaki olağanüstü artış, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı, parlamenter dokunulmazlığı, yargı bağımsızlığı ve ifade özgürlüğü alanlarındaki ağırlaşan durum gündeme alındı.

Kabul edilen rapor ve karar metninde Türkiye'nin Avrupa Konseyi üyeliğinden kaynaklanan sorumluluk, taahhüt ve yükümlülükleri bir kez daha hatırlatılarak, gelişmelere göre konsey üyeliğinin askıya alınarak dondurulabileceği uyarısı yapıldı.

İfade özgürlüğü alanındaki sorunlar, sivil toplum kuruluşlarının serbestçe çalışabilmesi önündeki engeller ve gazetecilere yönelik baskılar gündemde tartışılırken, Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi ve yargı bağımsızlığının acil yakıcı sorunlar haline geldiği kaydedildi.

AKPM'nin üye sayısı açısından en büyük grubunu oluşturan Sosyalistler, Demokratlar ve Yeşiller adına konuşan Avrupalı parlamenterler Türkiye'nin kötü bir yolda olduğunu öne sürerek bunun devamı halinde Avrupa Konseyi'nden dışlanmaya kadar gidebilecek bir sürecin başlatılabileceğini ifade ettiler.

Türkiye'nin Avrupa Konseyi üyeliğinden kaynaklanan yükümlülükleri olduğu, bunların başında da AİHM yargı kararlarının uygulanmasının geldiği belirtilerek, izlenen AİHM kararlarını yok sayma tavrının Türkiye'nin kendi stratejik çıkarlarına da aykırı olduğu öne sürüldü.

Kararla ilgili nihai oylama öncesinde AKPM'nin AK Partili ve MHP'li üyelerinin, "HDP hakkındaki kapatma davası girişiminin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından MHP'nin talebi üzerine başlatıldığı" ifadesinin karar metninden çıkarılması, PKK için "terör örgütü" ifadesinin kullanılması ve "Gülen Hareketi" yerine "FETÖ terör örgütü" denilmesi için verdikleri değişiklik önerileri oy çoğunluğuyla reddedildi.

Türkiye ve Azerbaycanlı parlamenterlerin dışında AKPM üyelerinin tamamına yakının oylarıyla kabul edilen kararda İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının, Türkiye için kadın hakları açısından büyük bir gerileme olduğu vurgulandı.

Ayrıca Avrupa Konseyi tarihinde bir ilk olan bu durum nedeniyle, demokratik toplumlarda uluslararası antlaşmaların feshedilmesini düzenleyen kriterler konusunda Avrupa Konseyi'nin anayasal konularla ilgili uzman kurumu olan Venedik Komisyonu'ndan Avrupa Konseyi sözleşmelerinin onaylanma ve feshedilmelerini düzenleyecek koşullar hakkında yönlendirici ilkeler hazırlamasının istenmesi kararlaştırıldı.

Kararda son olarak Türkiye'nin Avrupa Konseyi üyeliğinden kaynaklanan yükümlülüklerinden biri olan AİHM kararlarını yerine getirme zorunluluğuna dikkat çekilerek, AİHM hükümleri ve bu hükümlerin uygulanışının denetleyicisi olan Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi kararları gereğince Osman Kavala ve Selahattin Demirtaş'ın derhal serbest bırakılmaları talep edildi.

Avrupa Parlamentosu'ndan sonra AKPM'nin de Türkiye hakkında çok ağır olarak nitelendirilebilecek bu kararları oy çokluğuyla kabul etmesi, Türkiye'nin uluslararası algısını giderek kötüleştiren, demokrasi, yargı bağımsızlığı, özgürlükler alanındaki karnesini iyice zayıflatan gelişmeler. Ülkemizde demokrasiyi ve özgürlükleri, demokratik toplumu ve kurumları genişletip güçlendirecek konularda ortak akıl ile gündeme alınıp, hayata geçirilecek tüm adımlarda muhalefet olarak destek vereceğimizi de bir kez daha vurguluyorum.

AB üyelik müzakerelerinin askıya alınması tavsiyesini içeren AP raporundan sonra AKPM'de de Türkiye'nin Avrupa Konseyi üyeliğinin askıya alınmasının gündeme gelmesi, siyasi ve ekonomik faturaları ciddi biçimde ağırlaştırabilecek süreçlerin başlangıcı olabilir. Türkiye'yi Avrupa'dan, uygar ve demokratik dünyadan hızla uzaklaştıran yaklaşımların siyasi, sosyal ve ekonomik alandaki olumsuz yansımalarının etkisi uzun süre giderilemeyecek boyutlara ulaşabilir, kayıpları daha da ağırlaştırabilir.